

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

53. sējums

2010. gada 11. maijs

<u>Paziņojums Nr.</u>	Saturs	Lappuse
III <i>Sagatavošanā esoši tiesību akti</i>		
Padome		
2010/C 122 E/01	Padomes Nostāja (ES) Nr. 4/2010 pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 Padome pieņēmusi 2010. gada 11. martā ⁽¹⁾	1
2010/C 122 E/02	Padomes Nostāja (ES) Nr. 5/2010 pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 Padome pieņēmusi 2010. gada 11. martā ⁽¹⁾	19
2010/C 122 E/03	Padomes Nostāja (ES) Nr. 6/2010 pirmajā lasījumā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par jaunu pārtiku, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1331/2008 un atceļ Regulu (EK) Nr. 258/97 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1852/2001 Padome pieņēmusi 2010. gada 15. martā ⁽¹⁾	38

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

PADOME

PADOMES NOSTĀJA (ES) Nr. 4/2010 PIRMAJĀ LASĪJUMĀ,

lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004

Padome pieņēmusi 2010. gada 11. martā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2010/C 122 E/01)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

aizsardzību. Turklāt būtu pilnībā jāņem vērā vispārējās patērētāju aizsardzības prasības.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

- (2) Ņemot vērā to, ka autobusu pasažieris ir pārvadājuma līguma vājākā puse, visiem pasažieriem būtu jānodrošina minimālais aizsardzības līmenis.

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

- (3) Savienības pasākumos, lai uzlabotu pasažieru tiesības autobusu pārvadājumu nozarē, būtu jāņem vērā šīs nozares īpatnības, kuru galvenokārt veido mazie un vidējie uzņēmumi.

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

- (4) Ņemot vērā speciālo regulāro pārvadājumu un pašpārvadājumu īpašās iezīmes, šāda veida pārvadājumi nebūtu jāiekļauj šīs regulas darbības jomā. Speciālajiem regulārajiem pārvadājumiem būtu jāietver pakalpojumi, kas īpaši paredzēti personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārvadāšanai, strādnieku pārvadāšanai no mājām uz darbu un atpakaļ, skolēnu un studentu pārvadāšanai no dzīvesvietas uz mācību iestādi un atpakaļ.

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Savienības rīcībai autobusu pārvadājumu jomā vajadzētu būt vērstai arī uz to, lai nodrošinātu pasažieriem augsta līmeņa aizsardzību, kas – neatkarīgi no galamērķa – ir salīdzināma ar citos pārvadājumu veidos piemērojamo

- (5) Ņemot vērā pilsētas, piepilsētas un reģionālo regulāro pārvadājumu īpašās iezīmes, dalībvalstīm būtu jānodrošina tiesības neattiecināt būtisku šīs regulas daļu uz šāda veida pārvadājumiem. Lai noteiktu, kuri ir pilsētas, piepilsētas un reģionālie regulārie pārvadājumi, dalībvalstīm būtu jāņem vērā tādi kritēriji kā attālums, pārvadājumu biežums, paredzēto pieturu skaits, izmantoto autobusu veids, biļešu shēmas, pasažieru skaita svārstības starp maksimālās un zemas pakalpojumu slodzes periodiem, autobusu kodi un kustības saraksti.

⁽¹⁾ 2009. gada 16. jūlija atzinums (OV C 317, 23.12.2009., 99. lpp).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 23. aprīļa Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2010. gada 11. martā Nostāja, un Eiropas Parlamenta . . Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta).

- (6) Pasažieriem un vismaz personām, pret kurām pasažierim bija vai būtu bijis juridisks uzturēšanas pienākums, negadījumos, ko izraisījusi autobusa izmantošana, būtu jāsaņem pienācīga aizsardzība, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību ⁽¹⁾.
- (7) Izvēloties valsts tiesību aktus, kas piemērojami kompensācijām nāves vai miesas bojājumu gadījumā, kā arī bagāžas nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ, būtu jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II) ⁽²⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) ⁽³⁾.
- (8) Papildus kompensācijai nāves vai miesas bojājumu gadījumā vai bagāžas nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ, pasažieriem saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem vajadzētu būt tiesībām saņemt palīdzību saistībā ar tūlītējām praktiskām vajadzībām pēc negadījuma. Šāda palīdzība varētu ietvert pirmo palīdzību, izmīnāšanu, pārtiku, apģērbu un transportu.
- (9) Autobusu pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem būtu jāsniedz iedzīvotājiem vispārējs labums. Tādēļ personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas radušās invaliditātes, vecuma vai kādu citu faktoru dēļ, būtu jānodrošina tādas iespējas izmantot autobusu pārvadājumu pakalpojumus, kas ir salīdzināmas ar pārējo iedzīvotāju iespējām. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības saistībā ar brīvu pārvietošanos, brīvu izvēli un nediskriminēšanu kā visiem pārējiem iedzīvotājiem.
- (10) Ievērojot 9. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, un lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu izmantot autobusu pārvadājumus tāpat kā citi iedzīvotāji, būtu jāparedz noteikumi par nediskriminēšanu un palīdzību brauciena laikā. Tādēļ šīs personas būtu jāpārvadā, un nedrīkstētu atteikties tās pārvadāt invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, izņemot tādu iemeslu dēļ, kuru pamatā ir drošības apsvērumi vai transportlīdzekļu vai infrastruktūras plānojums. Saskaņā ar attiecīgiem tiesību aktiem par darba ņēmēju aizsardzību, personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzētu būt tiesībām saņemt palīdzību autoostās un transportlīdzekļos. Ņemot vērā sociālās integrācijas aspektus, šīm personām vajadzētu saņemt palīdzību bez maksas. Pārvadātājiem būtu jāizstrādā piekļuves nosacījumi, vēlams, izmantojot Eiropas standartizācijas sistēmu.
- (11) Lemjot par jaunu autoostu plānojumu, kā arī veicot ievērojamu pārbūvi, autoostu pārvaldītājiem vajadzētu iespēju robežās ņemt vērā vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Jebkurā gadījumā autoostu pārvaldītājiem vajadzētu izveidot punktus, kur šādas personas var ziņot par savu ierašanos un nepieciešamību pēc palīdzības.
- (12) Lai apmierinātu personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzības, personālam vajadzētu būt pienācīgi apmācītam. Lai atvieglotu transportlīdzekļu vadītāju valsts kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu, apmācības jautājumos par invaliditātes izpratni varētu sniegt kā daļu no sākotnējās kvalifikācijas vai no periodiskām apmācībām, kā tas minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/59/EK (2003. gada 15. jūlijs) par dažu kravu vai pasažieru pārvadāšanai paredzētu autotransporta līdzekļu vadītāju sākotnējās kvalifikācijas iegūšanu un periodisku apmācību ⁽⁴⁾. Lai nodrošinātu saskaņotību starp apmācības prasību ieviešanu un minētajā direktīvā noteiktajiem termiņiem, ierobežotā laikposmā būtu jāpieļauj atbrīvojuma iespēja.
- (13) Ja iespējams, būtu jākonsultējas ar organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, vai jāiesaista tās apmācībās saistībā ar invaliditāti.
- (14) Autobusu pasažieru tiesībām būtu jāietver informācijas saņemšana attiecībā uz pakalpojumu pirms brauciena un tā laikā. Visai būtiskajai informācijai, kas tiek sniegta autobusu pasažieriem, vajadzētu tikt nodrošinātai arī alternatīvos formātos, kas pieejami personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
- (15) Ar šo regulu nevajadzētu ierobežot pārvadātāju tiesības pieprasīt kompensāciju no kādas personas, tostarp trešām personām, saskaņā ar attiecīgās valsts spēkā esošajiem tiesību aktiem.
- (16) Būtu jāmazina neērtības, kas pasažieriem rodas brauciena atcelšanas vai ilgas aizkavēšanās dēļ. Tāpēc pasažieriem, kuri izbrauc no autoostas, būtu jānodrošina pietiekama aprūpe un informācija. Pasažieriem arī vajadzētu būt iespējai braucienu atcelt, saņemot biļešu cenas atmaksājumu, turpināt ceļojumu vai mainīt maršrutu saskaņā ar viņus apmierinošiem nosacījumiem.

⁽¹⁾ OV L 263, 7.10.2009., 11. lpp.

⁽²⁾ OV L 199, 31.7.2007., 40. lpp.

⁽³⁾ OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 226, 10.9.2003., 4. lpp.

- (17) Iesaistoties ieinteresētajām personām, speciālistu apvienībām un apvienībām, kas pārstāv patērētājus, pasažierus, personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pārvadātājiem būtu savās speciālistu apvienībās jāsadarbjas, lai pieņemtu valstu vai Eiropas līmeņa pasākumus, kas vērsti uz to, lai uzlabotu rūpes par pasažieriem, jo īpaši brauciena atcelšanas un ilgas aizkavēšanās gadījumā.
- (18) Šī regula nedrīkstētu ietekmēt pasažieru tiesības, kas noteiktas ar Padomes Direktīvu 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām⁽¹⁾. Šī regula nebūtu jāpiemēro, ja kompleksais ceļojums tiek atcelts tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar autobusu pārvadājumu pakalpojuma atcelšanu.
- (19) Pasažieriem vajadzētu būt pilnīgi informētiem par viņu tiesībām saskaņā ar šo regulu, lai viņi varētu efektīvi izmantot šīs tiesības.
- (20) Pasažieriem būtu jāspēj īstenot savas tiesības, izmantojot atbilstīgu sūdzību procedūru, ko ieviesuši pārvadātāji, vai, attiecīgā gadījumā, iesniedzot sūdzību struktūrai vai struktūrām, kuras šajā sakarā norīkojusi attiecīgā dalībvalsts.
- (21) Dalībvalstīm būtu jānodrošina atbilstība šai regulai un jānorīko kompetenta struktūra vai struktūras uzraudzības un izpildes funkciju veikšanai. Tas neietekmē pasažieru tiesības vērsties tiesā, lai saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem panāktu juridisku risinājumu.
- (22) Ņemot vērā dalībvalstu izstrādātās procedūras sūdzību iesniegšanai, sūdzības par palīdzību vislabāk būtu jāadresē struktūrai vai struktūrām, ko šīs regulas izpildei norīkojusi tā dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas iekāpšanas vai izkāpšanas vieta.
- (23) Dalībvalstīm būtu jānosaka sankcijas, kas jāpiemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina, ka tās tiek piemērotas. Šīm sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.
- (24) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus – proti, visās dalībvalstīs autobusu pasažieriem nodrošināt līdzvērtīgu aizsardzības un palīdzības līmeni – nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka rīcības un iedarbības mēroga dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.
- (25) Šai regulai nevajadzētu ierobežot noteikumus, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti⁽²⁾.
- (26) Šīs regulas īstenošanas pamatā vajadzētu būt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 2006/2004 (2004. gada 27. oktobris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā)⁽³⁾. Tādējādi minētā regula būtu attiecīgi jāgroza.
- (27) Šajā regulā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kā minēts Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā, paturot prātā arī Padomes Direktīvu 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības⁽⁴⁾, un Padomes Direktīvu 2004/113/EK (2004. gada 13. decembris), ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu⁽⁵⁾.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu autobusu pārvadājumu jomā paredz noteikumus par:

- nediskrimināciju attiecībā uz pārvadājuma nosacījumiem, ko pasažieriem piedāvā pārvadātāji;
- pasažieru tiesībām saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ un kas izraisījis nāvi vai miesas bojājumus vai bagāžas nozaudēšanu vai bojājumus;
- nediskrimināciju un obligātu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām;
- pasažieru tiesībām pārvadājuma atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā;
- obligāto informāciju, kas jāsniedz pasažieriem;

⁽²⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽³⁾ OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.

⁽¹⁾ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

f) sūdzību izskatīšanu;

g) vispārīgiem izpildes noteikumiem.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro attiecībā uz pasažieriem, kas izmanto regulāros pārvadājumus:

- a) kuriem pasažieru iekāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā; vai
- b) kuriem pasažieru iekāpšanas vieta atrodas ārpus dalībvalsts teritorijas un pasažieru izkāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā.

2. Turklāt šo regulu, izņemot tās III līdz VI nodaļu, piemēro pasažieriem, kas izmanto neregulāros pārvadājumus, kuros sākotnējā pasažieru iekāpšanas vieta vai galīgā izkāpšanas vieta atrodas dalībvalsts teritorijā.

3. Šo regulu nepiemēro speciāliem regulāriem pārvadājumiem un pašpārvadājumiem.

4. Izņemot 4. panta 2. punktu, 9. pantu un 10. panta 1. punktu, dalībvalstis var šo regulu nepiemērot regulāriem pilsētas, piepilsētas un reģionāliem pārvadājumiem, tostarp šāda veida pārrobežu pārvadājumiem.

5. Izņemot 4. panta 2. punktā, 9. pantā un 10. pantā 1. punktā paredzētos gadījumus, dalībvalsts var pārredzami un nediskriminējoši piešķirt iekšzemes regulāriem pārvadājumiem atbrīvojumu no šīs regulas piemērošanas. Šādu atbrīvojumu var piešķirt, ilgākais, uz pieciem gadiem, un to var atjaunot divas reizes.

6. Dalībvalsts pārskatāmi un nediskriminējoši var, ilgākais, uz pieciem gadiem piešķirt konkrētiem regulāriem pārvadājumiem atbrīvojumu no šīs regulas piemērošanas, ja būtiska regulāro pārvadājumu daļa, tostarp vismaz viena paredzētā pietura, neatrodas Savienībā. Šādus atbrīvojumus var atjaunot.

7. Dalībvalstis informē Komisiju par dažādiem pakalpojumu veidiem, kuriem piešķirts atbrīvojums saskaņā ar 4., 5. un 6. punktu. Komisija atbilstīgi rīkojas, ja šāds atbrīvojums ir uzskatāms par neatbilstīgu šim pantam. Komisija līdz ... (*) iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar 4., 5. un 6. punktu.

8. Nekas šajā regulā nav interpretējams kā tehniskas prasības, ar ko pārvadātājiem vai autoostu pārvaldītājiem uzliek pienā-

kumu pārveidot vai mainīt autobusus, infrastruktūru vai aprīkojumu autobusu pieturās un autoostās.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "regulāri pārvadājumi" ir tādi braucieni, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus ar autobusu noteiktos laika intervālos pa noteiktiem maršrutiem, pasažieriem iekāpjot un izkāpjot iepriekš noteiktās pieturvietās;
- b) "speciāli regulāri pārvadājumi" ir regulāri pārvadājumi neatkarīgi no tā, kas ir to organizētājs, kuri nodrošina tikai noteiktu pasažieru kategoriju pārvadājumus ar autobusu, neietverot pārējos pasažierus;
- c) "pašpārvadājumi" ir pārvadājumi, ko fiziska vai juridiska persona veic ar autobusu nekomerciālos un bezpeļņas nolūkos, kur:
 - attiecīgos pārvadājumus šī fiziskā vai juridiskā persona veic tikai kā palīgpakalpojumus, un
 - izmantojamie transportlīdzekļi ir fiziskās vai juridiskās personas īpašums, vai šī persona ir tos iegādājusies uz nomaksu, vai arī tie ir ilgtermiņa nomas līguma priekšmets, un to vadītāji ir fiziskās vai juridiskās personas darbinieki vai pati fiziskā persona, vai personāls, kas nodarbināts attiecīgajā uzņēmumā vai kas atbilstīgi līgumsaistībām nodots attiecīgā uzņēmuma rīcībā;
- d) "neregulāri pārvadājumi" ir pārvadājumi, kas neatbilst regulāro pārvadājumu definīcijai un kuru galvenā pazīme ir tas, ka tajos ar autobusu pārvadā pasažieru grupas, kuras izveidotas pēc pasūtītāja vai paša pārvadātāja iniciatīvas;
- e) "pārvadājuma līgums" ir pārvadājuma līgums, kas noslēgts starp pārvadātāju un pasažieri par vienu vai vairākiem regulāriem vai neregulāriem pārvadājumu pakalpojumiem;
- f) "biļete" ir derīgs dokuments vai cits pierādījums, kas apliecina pārvadājuma līguma esamību;
- g) "pārvadātājs" ir fiziska vai juridiska persona, kura nav ceļojumu rīkotājs vai biļešu pārdevējs un kura iedzīvotājiem piedāvā regulārus vai neregulārus pārvadājumu pakalpojumus;
- h) "faktiskais pārvadātājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas nav pārvadātājs un kas faktiski veic visu pārvadājumu vai tā daļu;

(*) Piecus gadus pēc šīs regulas piemērošanas dienas.

- i) "biļešu pārdevējs" ir jebkurš starpnieks, kas noslēdz pārvaldājuma līgumus pārvaldātāja vārdā;
- j) "ceļojumu aģents" ir jebkurš starpnieks, kas rīkojas pasažiera vārdā, noslēdzot pārvaldājuma līgumus;
- k) "ceļojumu rīkotājs" ir organizators vai mazumtirgotājs, kas nav pārvaldātājs Direktīvas 90/314/EEK 2. panta 2. un 3. punkta nozīmē;
- l) "persona ar invaliditāti" vai "persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām" ir ikviena persona, kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportlīdzekļus, ir ierobežotas kādas fiziskas (sensoriskas vai kustību, pastāvīgas vai īslaicīgas) invaliditātes, garīgas invaliditātes vai traucējumu vai jebkādu citu invaliditātes iemeslu, vai vecuma dēļ un kuras stāvoklis prasa atbilstīgu uzmanību un visiem pasažieriem pieejamo pakalpojumu pielāgošanu šīs personas vajadzībām;
- m) "piekļuves nosacījumi" ir atbilstīgi standarti, pamatnostādnes un informācija, kas attiecas uz to, kā personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļūst autobusiem un/vai norādītām autoostām, tostarp to aprīkojumam;
- n) "rezervācija" ir autobusa sēdvietas rezervēšana konkrētam regulārā pārvaldājuma atiešanas laikam;
- o) "autoosta" ir autoosta ar apkalpojošo personālu, kur atbilstīgi konkrētam grafikam paredzēta regulārā pārvaldājuma autobusa apstāšanās pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai un kurā ir tādas telpas kā reģistrācijas punkts, uzgaidāmās telpas pasažieriem vai biļešu kases;
- p) "autobusa pietura" ir jebkura vieta, kas nav autoosta un kur atbilstīgi konkrēti norādītam maršrutam paredzēta regulārā pārvaldājuma autobusa apstāšanās pasažieru iekāpšanai vai izkāpšanai;
- q) "autoostas pārvaldītājs" ir dalībvalsts organizatoriska vienība, kura ir atbildīga par norādītās autoostas pārvaldību;
- r) "atcelšana" ir tāda regulāra pārvaldājuma neveikšana, kurš ir bijis iepriekš plānots;
- s) "aizkavēšanās" ir starpība starp publiskotajā autobusu sarakstā norādīto atiešanas laiku un faktisko atiešanas laiku.

4. pants

Biļetes un nediskriminējoši līguma noteikumi

1. Pārvaldātāji pasažieriem nodrošina biļeti, ja vien tiesības uz pārvaldājumu nesniedz citi dokumenti. Biļeti var izsniegt elektroniskā formātā.

2. Neskarot sociālos tarifus, līguma noteikumus un pārvaldātāju piemērotos tarifus piedāvā sabiedrībai, nedz tieši, nedz netieši nediskriminējot tiešos patērētājus saistībā ar viņu valsts-piederību vai ar to vietu Savienībā, kur pārvaldātāji vai biļešu pārdevēji veic uzņēmējdarbību.

5. pants

Citas iesaistītās puses

1. Ja šajā regulā noteikto pienākumu veikšana uzticēta faktiskajam pārvaldātājam, biļešu pārdevējam vai jebkurai citai personai, pārvaldātājs, ceļojumu aģents, ceļojumu rīkotājs vai autoostas pārvaldītājs, kas uztic šādus pienākumus, tomēr ir atbildīgs par minētās iesaistītās puses darbībām un bezdarbību.

2. Turklāt personai, kurai pārvaldātājs, ceļojumu aģents, ceļojumu rīkotājs vai autoostas pārvaldītājs uztic pienākumu veikšanu, attiecībā uz šīs personas veikto pienākumu daļu arī piemēro šīs regulas noteikumus.

6. pants

Saistību nepildīšanas izslēgšana

1. Šajā regulā noteiktās saistības attiecībā uz pasažieriem nedrīkst ierobežot vai atcelt, jo īpaši paredzot atkāpi vai ierobežojošu noteikumu pārvaldājuma līgumā.

2. Pārvaldātāji var pasažierim piedāvāt līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi.

II NODAĻA

KOMPENSĀCIJA UN PALĪDZĪBA SAISTĪBĀ AR NEGADĪJUMIEM

7. pants

Pasažieru nāve vai miesas bojājumi un bagāžas nozaudēšana vai bojājums

1. Saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem pasažieriem ir tiesības uz kompensāciju nāves vai miesas bojājumu gadījumā, kā arī bagāžas nozaudēšanas vai bojājuma gadījumā saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ. Pasažiera nāves gadījumā šīs tiesības vismaz attiecas uz tām personām, pret kurām pasažierim bija vai būtu bijuši juridiski uzturēšanas pienākumi.

2. Kompensācijas apmērus aprēķina saskaņā ar spēkā esošajiem valsts tiesību aktiem. Valsts tiesību aktos paredzētā maksimālā kompensācijas summa saistībā ar pasažiera nāvi vai miesas bojājumiem vai bagāžas nozaudēšanu vai bojājumu katrā atsevišķā gadījumā nav mazāka kā:

a) EUR 220 000 par pasažieri;

b) attiecībā uz regulāriem vai neregulāriem pilsētas, piepilsētas un reģionālajiem pārvadājumu pakalpojumiem EUR 500 par bagāžas vienību un attiecībā uz visiem citiem regulāriem vai neregulāriem pārvadājumu pakalpojumiem – EUR 1 200 par bagāžas vienību. Ratiņkrēslu, citu pārvietošanās palīgierīču vai palīdzības ierīču bojājuma gadījumā kompensācija vienmēr ir līdzvērtīga nozaudētās vai bojātās ierīces aizstāšanas vai labošanas izmaksām.

8. pants

Pasažiera tūlītējas praktiskas vajadzības

Saistībā ar negadījumu, kas radies autobusa izmantošanas dēļ, pārvadātājs nodrošina pienācīgu palīdzību attiecībā uz pasažiera tūlītējām praktiskām vajadzībām pēc negadījuma. Palīdzības sniegšana nenozīmē atbildības atzīšanu.

III NODAĻA

PERSONU AR INVALIDITĀTI UN PERSONU AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIEŠOTĀNĀS SPĒJĀM TIESĪBAS

9. pants

Tiesības uz pārvadājumu

1. Pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji nevar atteikties pieņemt rezervāciju, izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti vai ļaut iekāpt personām, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas.

2. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas.

10. pants

Izņēmumi un īpaši nosacījumi

1. Neskarot 9. panta 1. punktu, pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji var atteikties pieņemt rezervāciju vai izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti, vai atteikt iekāpšanu personai, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas:

- a) lai ievērotu piemērojamās drošības prasības, kas noteiktas ar starptautiskiem, Savienības vai attiecīgās valsts tiesību aktiem, vai lai ievērotu veselības un drošības prasības, ko nosaka kompetentās iestādes;
- b) ja transportlīdzekļa uzbūves dēļ vai infrastruktūras dēļ, tostarp autobusa pieturu vai autoostu dēļ, ir fiziski neiespējama personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām droša un praktiska iekāpšana, izkāpšana vai pārvadāšana.

2. Atsakoties pieņemt rezervāciju vai izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti 1. punktā minēto iemeslu dēļ, pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji pēc iespējas cenšas iesaistīt personu informēt par pieņemamu alternatīvu pakalpojumu, ko nodrošina pārvadātājs.

3. Ja personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kurai ir rezervācija vai biļete un kura atbilst 14. panta 1.punkta a) apakšpunkta prasībām, iekāpšana tomēr ir bijusi liegta invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, minētajai personai un jebkurai personai, kas viņu pavada, saskaņā ar šā panta 4. punktu piedāvā tiesības izvēlēties:

- a) saņemt biļetes cenas atlīdzinājumu un, attiecīgā gadījumā, bez maksas pēc iespējas drīzāku atpakaļbraucienu uz sākotnējo izbraukšanas vietu saskaņā ar pārvadājuma līgumu; un
- b) izņemot gadījumus, ka tas nav iespējams, turpināt braucienu līdz pārvadājuma līgumā noteiktajam galamērķim vai mainīt maršrutu ar atbilstīgiem alternatīviem pārvadājumu pakalpojumiem.

Tas, ka nav veikta paziņošana atbilstīgi 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam, neietekmē tiesības saņemt par biļeti samaksātās summas atlīdzinājumu.

4. Saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti 1. punkta a) apakšpunktā, pārvadātājs, ceļojumu aģents vai ceļojumu rīkotājs var pieprasīt, lai personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām pavada cita persona, kura var sniegt palīdzību, kas vajadzīga šai personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Minēto pavadošo personu pārvadā par brīvu, un, ja iespējams, tā sēž blakus personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

5. Ja pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji atsauca uz 1. punktu, tie nekavējoties informē personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem un pēc pieprasījuma informē attiecīgo personu rakstiski piecās darb dienās pēc pieprasījuma saņemšanas.

11. pants

Pieejamība un informēšana

1. Sadarbojoties ar organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji vajadzības gadījumā ar savu organizāciju palīdzību izveido vai īsteno nediskriminējošus piekļuves nosacījumus personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārvadājumiem.

2. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji 1. punktā paredzētos piekļuves nosacījumus dara publiski pieejamus tieši vai internetā un tajās pašās valodās, kurās informāciju parasti sniedz visiem pasažieriem.

3. Ceļojumu rīkotāji dara pieejamus 1. punktā paredzētos piekļuves nosacījumus, kas piemērojami braucieniem, kas ietverti kompleksos ceļojumos, kompleksās brīvdienās un kompleksās ekskursijās, ko tie organizē, pārdod vai piedāvā pārdošanai.

4. Informāciju par piekļuves nosacījumiem, kas minēti 2. un 3. punktā, fiziski izplata pēc pasažiera lūguma.

5. Pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji nodrošina, ka visa attiecīgā vispārējā informācija par ceļojumu un pārvadājuma nosacījumiem, tostarp rezervēšana un informācija internetā, ir pieejama personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām atbilstošā un saprotamā veidā. Informāciju fiziski izplata pēc pasažiera lūguma.

12. pants

Autoostu norādīšana

Dalībvalstis norāda autoostas, kur sniedz atbalstu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Dalībvalstis par to informē Komisiju. Komisija izveido internetā pieejamu norādīto autoostu sarakstu.

13. pants

Tiesības saņemt palīdzību norādītajās autoostās un autobusos

1. Ņemot vērā piekļuves nosacījumus, kas paredzēti 11. panta 1. punktā, pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji atbilstīgi savām kompetences jomām dalībvalstu norādītajās autoostās bez maksas sniedz I pielikuma a) daļā noteikto palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

2. Ņemot vērā piekļuves nosacījumus, kas paredzēti 11. panta 1. punktā, pārvadātāji autobusos bez maksas sniedz I pielikuma b) daļā noteikto palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

14. pants

Palīdzības sniegšanas nosacījumi

1. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji sadarbojas, lai sniegtu palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

a) pārvadātāji, autoostu pārvaldītāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu organizētāji vismaz divas darbadienas iepriekš ir informēti par to, ka personai ir vajadzīga šāda palīdzība; un

b) attiecīgās personas ierodas norādītajā vietā:

i) pārvadātāja iepriekš noteiktā laikā, kas nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms publiskotā atiešanas laika; vai

ii) vēlākais, 30 minūtes pirms publiskotā atiešanas laika, ja laiks nav iepriekš noteikts.

2. Papildus 1. punktā noteiktajam, personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, veicot rezervāciju vai biļetes iepriekšēju iegādi – ar nosacījumu, ka tajā laikā

tas ir zināms – paziņo pārvadātājam par savām īpašajām vajadzībām attiecībā uz sēdvietu.

3. Pārvadātāji, autoostu pārvaldītāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji veic visus nepieciešamos pasākumus, lai vienkāršotu veidu, kā saņemt personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniegto paziņojumu par vajadzību pēc palīdzības. Šis pienākums attiecas uz visām norādītajām autoostām un to tirdzniecības punktiem, tostarp pārdošanu pa telefonu un pārdošanu internetā.

4. Ja netiek sniegts 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punktā paredzētais paziņojums, pārvadātāji, autoostu pārvaldītāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji dara visu iespējamo, lai sniegtu palīdzību personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu iekāpt izbraucošajā transportlīdzeklī, mainīt to uz atbilstošu transportlīdzekli vai izkāpt no atbraukušā transportlīdzekļa, braucienam par kuru šī persona ir iegādājusies biļeti.

5. Autoostu pārvaldītāji nosaka vietu autoostā vai ārpus tās, kurā personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos un lūgt palīdzību. Šīs vietas nepārprotami apzīmē, un tajās pieejamā formātā sniedz svarīgāko informāciju par autoostu un piedāvāto palīdzību.

15. pants

Informācijas nosūtīšana trešai personai

Ja ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji saņem 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto paziņojumu, tie parastajā darba laikā nekavējoties pārsūta šo informāciju pārvadātājam vai autoostas pārvaldītājam.

16. pants

Apmācība

1. Pārvadātāji un, attiecīgā gadījumā, autoostu pārvaldītāji izstrādā ar invaliditāti saistītu apmācību procedūras, tostarp norādījumus, un nodrošina, ka:

a) to darbinieki – tostarp tie, ko nodarbina citas iesaistītas puses – kuri nav transportlīdzekļa vadītāji un kuri nepastarpināti sniedz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ir apmācīti vai instruēti, kā aprakstīts II pielikuma a) un b) daļā; un

b) to darbinieki, tostarp transportlīdzekļa vadītāji, kuriem ir tieša saskare ar pasažieriem vai jautājumiem, kas saistīti ar pasažieriem, ir apmācīti vai instruēti, kā aprakstīts II pielikuma a) daļā.

2. Dalībvalsts var, ilgākais, uz diviem gadiem no ... (*) piešķirt atbrīvojumu no 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanas attiecībā uz transportlīdzekļu vadītāju apmācību.

(*) Lūdzu, ievietojiet šīs regulas piemērošanas datumu.

17. pants

Kompensācija par ratiņkrēsliem un citām pārvietošanās palīgierīcēm

1. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji ir atbildīgi par zaudējumiem, kas radušies, ja, sniedzot palīdzību, ir nozaudēti ratiņkrēsli, citas pārvietošanās palīgierīces vai palīdzības aprīkojums vai ja tiem ir radīti bojājumi. Zudumu vai bojājumus kompensē par to radīšanu atbildīgais pārvadātājs vai autoostas pārvaldītājs.

2. Šā panta 1. punktā minētā kompensācija ir līdzvērtīga nozaudētās vai bojātās ierīces vai aprīkojuma aizstāšanas vai labošanas izmaksām.

3. Vajadzības gadījumā tiek darīts viss, lai ātri nodrošinātu pagaidu rezerves aprīkojumu vai ierīces. Šiem ratiņkrēsliem, citām pārvietošanās palīgierīcēm vai palīdzības aprīkojumam, ja iespējams, piemīt tādas tehniskas un funkcionālas iezīmes, kuras ir līdzīgas nozaudētajam vai bojātajam aprīkojumam vai ierīcēm.

18. pants

Atbrīvojumi

1. Neskarot 2. panta 4. punktu, dalībvalstis var pilnīgi vai daļēji atbrīvot iekšzemes regulāros pārvadājumus no šīs nodaļas prasībām, ja dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir paredzēts vismaz tik pat augsts aizsardzības līmenis kā šajā regulā.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar 1. punktu. Komisija attiecīgi rīkojas, ja šāds atbrīvojums ir uzskatāms par neatbilstīgu šā panta noteikumiem. Līdz ... (*) Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar šā panta 1. punktu.

IV NODAĻA

PASAŽIERU TIESĪBAS PĀRVADĀJUMU ATCELŠANAS VAI AIZKAVĒŠANĀS GADĪJUMĀ

19. pants

Brauciena turpināšana, maršruta maiņa un atlīdzināšana

1. Ja pārvadātājam ir iespējams paredzēt, ka regulārais pārvadājums tiks atcelts vai atiešana no autoostas aizkavēsies par ilgāk nekā 120 minūtēm, pasažierim nekavējoties piedāvā šādas izvēles iespējas:

- turpināt braucienu vai mainīt maršrutu līdz galamērķim, izmantojot pēc iespējas drīzāku pārvadājumu ar nosacījumiem, kas pielīdzināmi pārvadājuma līgumā izklāstītajiem;
- saņemt biļetes cenas atlīdzību un, attiecīgā gadījumā, bez maksas pēc iespējas drīzāku atpakaļbraucienu ar autobusu

(*) Piecus gadus pēc šīs regulas piemērošanas dienas.

uz sākotnējo izbraukšanas vietu saskaņā ar pārvadājuma līgumu.

2. Ja regulārais pārvadājums ir atcelts vai atiešana no autobusu pieturas aizkavējas par ilgāk nekā 120 minūtēm, pasažieriem ir tiesības saņemt no pārvadātāja attiecīgu brauciena turpinājumu, maršruta maiņu vai biļetes cenas atlīdzību.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. punktā paredzēto atlīdzību izmaksā 14 dienās pēc piedāvājuma sniegšanas vai lūguma saņemšanas. Maksājums sedz pilnu biļetes pirkuma cenu par to brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, un par jau veikto daļu vai daļām, ja braucienam vairs nav jēgas attiecībā uz pasažiera sākotnējo brauciena plānu. Attiecībā uz braukšanas kartēm vai braukšanas biļetēm uz noteiktu laiku maksājums atbilst proporcionālajai daļai no pilnas biļetes maksas. Atlīdzinājumu izmaksā naudā, ja vien pasažieris nepieņem cita veida atlīdzību.

20. pants

Informācija

1. Ja regulārais pārvadājums tiek atcelts vai aizkavējas tā atiešanas laiks, pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, autoostas pārvaldītājs pēc iespējas drīzāk un ne vēlāk kā 30 minūtes pēc publiskotā atiešanas laika informē pasažierus, kuri izbrauc no autoostām, par situāciju un par paredzamo atiešanas laiku, tiklīdz tāda informācija ir pieejama.

2. Ja pasažieri brauciena atcelšanas vai aizkavēšanās dēļ nokavē saistītu pārvadājumu pakalpojumu, pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, autoostas pārvaldītājs veic samērīgus pasākumus, lai informētu attiecīgos pasažierus par alternatīvām pārsēšanās iespējām.

3. Pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, autoostas pārvaldītājs nodrošina, ka personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām saņem 1. un 2. punktā minēto nepieciešamo informāciju pieejamā formātā.

21. pants

Palīdzība atiešanas atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā

Ja brauciens, kura ilgums paredzēts lielāks nekā trīs stundas, tiek atcelts vai tā atiešana no autoostas aizkavējas ilgāk par divām stundām, pārvadātājs pasažierim bez maksas piedāvā:

- uzkodas, maltītes un atspirdzinājumus apjomā, kas pamatoti atbilst gaidīšanas vai aizkavēšanās laikam, ja tie ir pieejami autobusā vai autoostā vai ja tos iespējams saprātīgā veidā sagādāt;
- palīdzību viesnīcas istabas vai cita veida izmitināšanas atrašanās, kā arī palīdzību, lai noorganizētu pārvadāšanu starp autoostu un izmitināšanas vietu gadījumos, kad vajadzīgs tur uzturēties vienu vai vairākas naktis.

Piemērojot šo pantu, pārvadātājs pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un viņus pavadošajām personām.

22. pants

Citas prasības

Nekas šajā nodaļā neliedz pasažieriem valstu tiesās saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem prasīt atlīdzināt kaitējumu, kas radies regulāra pārvadājuma atcelšanas vai aizkavēšanās dēļ.

V NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR INFORMĀCIJU UN SŪDZĪBĀM

23. pants

Tiesības uz informāciju par braucienu

Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji savās attiecīgajās kompetences jomās visa brauciena laikā sniedz pasažieriem atbilstīgu informāciju. Ja iespējams, šo informāciju pēc pieprasījuma sniedz pieejamā formātā.

24. pants

Informācija par pasažieru tiesībām

1. Pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji savās attiecīgajās kompetences jomās nodrošina to, ka pasažieriem ne vēlāk kā pirms izbraukšanas sniedz pienācīgu un saprotamu informāciju par viņu tiesībām saskaņā ar šo regulu. Informācija ir pieejama autoostās un, attiecīgā gadījumā, internetā. Pēc personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām lūguma informāciju sniedz pieejamā formātā. Šī informācija ietver kontaktinformāciju attiecībā uz izpildstruktūru vai izpildstruktūrām, ko dalībvalsts norīkojusi saskaņā ar šīs regulas 27. panta 1. punktu.

2. Lai izpildītu 1. punktā minēto informēšanas prasību, pārvadātāji un autoostu pārvaldītāji var izmantot šīs regulas noteikumu kopsavilkumu, ko Komisija sagatavo visās Eiropas Savienības iestāžu oficiālajās valodās un kas tiem darīts pieejams.

25. pants

Sūdzības

Pārvadātāji izveido vai izmanto jau pastāvošu sūdzību izskatīšanas mehānismu attiecībā uz 4., 8. un 9. līdz 24. pantā izklāstītajām tiesībām un pienākumiem.

26. pants

Sūdzību iesniegšana

Ja pasažieris, uz ko attiecas šī regula, vēlas iesniegt pārvadātājam sūdzību saistībā ar 4., 8. un 9. līdz 24. pantu, viņš to iesniedz trīs mēnešos no dienas, kad regulārais pārvadājums tika veikts

vai kad to vajadzēja veikt. Pārvadātājs viena mēneša laikā no sūdzības saņemšanas paziņo pasažierim, vai viņa sūdzība ir atzīta par pamatotu, noraidīta vai vēl tiek izskatīta. Galīgās atbildes sniegšanas laiks nevar būt ilgāks par trīs mēnešiem no sūdzības saņemšanas dienas.

VI NODAĻA

IZPILDE UN VALSTU IZPILDSTRUKTŪRAS

27. pants

Valstu izpildstruktūras

1. Katra dalībvalsts norīko jaunu vai jau izveidotu struktūru vai struktūras, kas ir atbildīgas par šīs regulas izpildi attiecībā uz regulāriem pārvadājumiem no vietām, kuras atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā, un regulāriem pārvadājumiem no trešām valstīm uz minētajām vietām. Katra struktūra veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.

Katra struktūra organizatoriski, lēmumos par finansējumu, juridiskā formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīga no pārvadātājiem, ceļojumu rīkotājiem un autoostu pārvaldītājiem.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par struktūru vai struktūrām, kas norīkotas saskaņā ar šo pantu.

3. Par šīs regulas varbūtēju pārkāpumu ikviens pasažieris saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt sūdzību attiecīgajai struktūrai, kas norīkota saskaņā ar 1. punktu, vai kādai citai dalībvalsts norīkotai atbilstīgai struktūrai.

Dalībvalsts var pieņemt lēmumu, ka:

- a) pasažieris sūdzību saistībā ar 4., 8. un 9. līdz 24. pantu vispirms iesniedz pārvadātājam; un/vai
- b) valsts izpildstruktūra vai jebkura cita dalībvalsts norīkota atbilstīga struktūra darbojas kā apelācijas instance, kas izskata sūdzības, kuras nav atrisinātas saskaņā ar 26. pantu.

28. pants

Ziņojums par izpildi

Saskaņā ar 27. panta 1. punktu norīkotās izpildstruktūras līdz ..(*) 1. jūnijam un pēc tam ik pēc diviem gadiem publicē ziņojumu par savu darbību iepriekšējos divos kalendārajos gados, jo īpaši aptverot darbības, kas veiktas, lai īstenotu šo regulu un statistiku par sūdzībām un piemērotām sankcijām.

29. pants

Izpildstruktūru sadarbība

Valstu izpildstruktūras, kas minētas 27. panta 1. punktā, vajadzības gadījumā apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem, un praksi. Komisija tām palīdz veikt šo uzdevumu.

(*) Divus gadus pēc šīs regulas piemērošanas dienas.

30. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Dalībvalstis līdz .. (*) informē Komisiju par šiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties ziņo tai par visiem turpmākiem to grozījumiem.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

31. pants

Ziņojums

Komisija līdz .. (**) ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas darbību un ietekmi. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību aktu priekšlikumus, ar ko paredz šīs regulas noteikumu detalizētāku īstenošanu vai tās grozīšanu.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

..

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

..

32. pants

Regulas (EK) Nr. 2006/2004 grozījums

Regulas (EK) Nr. 2006/2004 pielikumam pievieno šādu punktu:

“18. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. ./2010 (. . gada . .) par autobusu pasažieru tiesībām (*).

_____ (*) OV ..”.

33. pants

Spēkā stāšanās

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no .. (**).

34. pants

Publicēšana

Šo regulu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

..

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

(*) Šīs regulas piemērošanas diena.

(**) Trīs gadus pēc šīs regulas piemērošanas dienas.

(***) Divus gadus pēc šīs regulas publicēšanas dienas.

I PIELIKUMS

Palīdzība personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām**a) Palīdzība norādītajās autoostās**

Vajadzīgā palīdzība un pasākumi, kas jāveic, lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu:

- paziņot par savu ierašanos autoostā un lūgt palīdzību noteiktos punktos;
- pārvietoties no noteiktā punkta līdz reģistrācijas punktam, uzgaidāmai telpai un iekāpšanas zonai;
- iekāpt transportlīdzeklī, izmantojot liftu, ratiņkrēslu vai citu attiecīgā gadījumā vajadzīgu palīdzību;
- nodot bagāžu;
- saņemt bagāžu;
- izkāpt no transportlīdzekļa;
- pārvadāt autobusā atzītu suni-pavadoni;
- nokļūt līdz sēdvietai.

b) Palīdzība transportlīdzeklī

Vajadzīgā palīdzība un pasākumi, kas jāveic, lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu:

- ņemot vērā pasažiera iesniegtu lūgumu, pieejamā formātā saņemt būtisku informāciju par braucienu;
 - iekāpt/izkāpt no transportlīdzekļa brauciena pārtraukumos, ja bez transportlīdzekļa vadītāja transportlīdzeklī ir vēl kāds darbinieks.
-

II PIELIKUMS

Apmācība jautājumos par invaliditāti

a) Apmācība jautājumos par invaliditātes izpratni

Apmācot personālu, kas tieši rūpējas par pasažieriem, mācību programmā iekļauj šādus tematus:

- izpratne par pasažieriem ar kustību, maņu (dzirdes vai redzes), slēptiem traucējumiem vai attīstības traucējumiem, un zināšanas par to, kā adekvāti apieties ar šādiem pasažieriem, tostarp tas, kā atšķirt dažādas spējas, kas piemīt personām, kuru kustības, orientēšanās vai saziņas spējas varētu būt ierobežotas,
- šķēršļi, ar kuriem jāsaskaras personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp attieksmes, vides/materiālā un organizācijas aspektu ziņā,
- atzīti suņi-pavadoni, tostarp suņa-pavadoņa nozīme un vajadzības,
- rīcība neparedzētos apstākļos,
- savstarpējo attiecību prasmes un veidi, kā sazināties ar nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem cilvēkiem, redzes invalīdiem, cilvēkiem ar runas defektiem un cilvēkiem ar attīstības traucējumiem,
- kā uzmanīgi rīkoties ar ratiņkrēsliem un citām pārvietošanās palīģierīcēm, lai izvairītos no kaitējuma (tas attiecas uz visu personālu, kas atbildīgs par apiešanos ar bagāžu);

b) Apmācība jautājumos par palīdzību personām ar invaliditāti

Apmācot personālu, kas tieši palīdz personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, mācību programmā iekļauj šādus tematus:

- prasme palīdzēt ratiņkrēslu lietotājiem pārvietoties uz ratiņkrēslu un no tā,
 - prasme sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kuras ceļo kopā ar atzītu suni-pavadoni, tostarp izpratne par šo suņu nozīmi un vajadzībām,
 - paņēmieni, kā pavadīt pasažierus ar redzes traucējumiem un kā apieties ar atzītiem, palīdzības sniegšanai apmācītiem suņiem un kā tos pārvadāt,
 - zināšanas par ierīču veidiem, kas var palīdzēt personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un zināšanas par to, kā ar šādām ierīcēm rīkoties,
 - prasme izmantot iekāpšanas un izkāpšanas palīģierīces un zināšanas par piemērotām iekāpšanas un izkāpšanas palīdzības procedūrām, kas personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ļauj saglabāt drošību un cieņu,
 - izpratne par drošas un profesionālas palīdzības nepieciešamību. Arī izpratne par to, ka brauciena laikā daži pasažieri ar invaliditāti var justies ievainojami (un paust šīs izjūtas) saistībā ar savu atkarību no sniegtās palīdzības,
 - zināšanas par pirmās palīdzības sniegšanu.
-

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

Komisija 2008. gada 4. decembrī iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā⁽¹⁾.

Eiropas Parlaments 2009. gada 23. aprīlī pieņēma atzinumu pirmajā lasījumā⁽²⁾.

Padome 2009. gada 17. decembrī panāca politisku vienošanos par regulas projektu. Kad priekšlikumu bija izskatījuši juristi lingvisti, . . . Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru pirmajā lasījumā 2010. gada 11. martā pieņēma nostāju, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. pantā.

Pildot darba uzdevumus, Padome ņēma vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu. Reģionu komiteja atteicās sniegt atzinumu.

II. PIRMAJĀ LASĪJUMĀ PIENĒMTĀS NOSTĀJAS ANALĪZE

1. Vispārēja informācija

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par autobusu pasažieru tiesībām ir daļa no vispārēja Eiropas Savienības mērķa – nodrošināt vienādu attieksmi pret pasažieriem neatkarīgi no tā, kādu transportu viņi būtu izvēlējušies ceļošanai. Līdzīgi tiesību akti jau ir pieņemti par pasažieriem, kas ceļo ar gaisa transportu⁽³⁾, kā arī dzelzceļa pasažieriem⁽⁴⁾. Ierosinātajā regulā ir noteikumi par atbildību pasažieru nāves vai ievainojumu gadījumos, kā arī par viņu bagāžai nodarītu kaitējumu, paredzēti automātiski risinājumi ceļojuma pārtraukšanas gadījumos, par sūdzību apstrādi un kompensācijām, par informāciju pasažieriem, kā arī citas ierosmes. Turklāt tajā ir noteikumi par informācijas un palīdzības sniegšanu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

Lai arī Padome ir vienprātis ar Komisiju par priekšlikuma mērķi, Padomes pieejā paredzēts izdarīt nopietnus grozījumus iesniegtajā priekšlikumā. Vairāki ierosinājumi nebija pieņemami, jo pārvadātājiem un valstu valdībām uzlika pārāk smagas administratīvas nastas, tātad arī izmaksas – pasažieriem nedodot nekādu papildu vērtību, kas atsvērtu tādas neērtības. Citus ierosinājumus pārstrādāja, ņemot vērā dažādos tiesību aktus, kas ir spēkā dalībvalstīs, lai izvairītos no ierosinātās regulas konflikta ar spēkā esošiem attiecīgu valstu un Eiropas tiesību aktiem. Visbeidzot, citi panti ir pārfrāzēti, lai regulu darītu vienkāršāku un saprotamāku.

Tādējādi ar Padomes pirmajā lasījumā pieņemto nostāju visnotaļ ir grozīts Komisijas iesniegtais priekšlikums, tas ir pārstrādāts, un vairāki panti ir svītroti. Tas nozīmē, ka Padome nav pieņēmusi nevienu Eiropas Parlamenta pirmajā lasījumā pieņemtajā atzinumā ierosināto grozījumu, kas būtu saistīts ar minētajiem svītrotajiem noteikumiem.

Padome tiecas panākt līdzsvarotu risinājumu, kurā būtu ņemtas vērā pasažieru tiesības, kā arī tas, ka ir jānodrošina saimnieciska dzīvotspēja autobusu un tālsatiksmes autobusu nozares apsaimniekotājiem – tajā lielākoties darbojas mazi un vidēji uzņēmumi – un tālab pirmā lasījumā pieņemtajā nostājā ir integrējusi EP ierosināto 3. grozījumu.

⁽¹⁾ Dok. 16933/08.

⁽²⁾ A6-0250/2009.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp., un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem, OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.

2. Galvenie politikas jautājumi

i) Piemērošanas joma

Saskaņā ar Komisijas iesniegto priekšlikumu regulu kopumā bija paredzēts piemērot pasažieru pārvadājumiem, ko autobusu un/vai tālsatiksmes autobusu transporta uzņēmumi sniedz kā regulārus pakalpojumus. Dalībvalstis no regulas piemērošanas drīkstēja atbrīvot vienīgi pilsētu, piepilsētu un reģionu transportu, uz ko attiecas dalībvalstu līgumi par sabiedriskiem pakalpojumiem, ja līgumi nodrošina pasažieru tiesības tādā līmenī, kas būtu līdzīgs regulā paredzētajam. Turklāt Eiropas Parlaments bija iesniedzis vienu grozījumu, kas dalībvalstīm ļāva iepriekš minēto nosacījumu darbības jomu neattiecināt uz pilsētu un piepilsētu transportu, bet reģionu transportu šis noteikums neietvēra.

Padome nevarēja pieņemt tādu darbības jomu, kādu bija ierosinājusi Komisija, tāpat arī ar to saistīto EP ierosināto grozījumu (1., 2. un 81. grozījumu), jo uzskatīja, ka pilsētu, piepilsētu un reģionu transports ietilpst subsidiaritātes sistēmā.

Ja darbības jomā iekļautu reģiona transportu, kā ierosinājis Eiropas Parlaments, varētu rasties problēmas gan pasažieriem, gan visai nozarei. Lielās pilsētās uzņēmējdarbības parasti izmanto veselu transporta tīklu, pie kā pieder autobusu pakalpojumi, metro pakalpojumi, piepilsētas vilcienu un tramvaju pakalpojumi. Bieži vien visus minētos pakalpojumus var raksturot kā pilsētu, piepilsētu un reģionu pakalpojumus. Ja izņēmumu attiecinātu tikai uz pilsētu un piepilsētu pakalpojumiem, tas nozīmētu, ka uz daļu tīklu attiecas tālsatiksmes pārvadājumiem izstrādāti noteikumi. Tādā gadījumā uzņēmējdarbībām, kas apsaimnieko minētos tīklus, būtu vienā un tajā pašā tīklā jāizmanto vairākas kompensācijas sistēmas, un daži no tiem nav īsti piemēroti tāda tipa transportam. Arī pasažieriem, kas izmanto minētos tīklus, būtu grūti orientēties, jo viņiem būtu grūti saprast, īsti kādus noteikumus konkrēti piemēro.

Turklāt – tā kā jau pieņemtajā dzelzceļa pasažieru tiesību regulā ir dota iespēja reģionu dzelzceļu pakalpojumiem piešķirt atbrīvojumu – tas, ka autobusu pasažieru tiesību regulā nav attiecīga panta, varētu kropļot abu sektoru konkurenci. Turklāt autobusu un dzelzceļa pakalpojumi bieži vien ir alternatīvi.

Tāda iemesla pēc Padome nevarēja pieņemt EP ierosināto grozījumu par darbības jomu. Padome tālab ierosina, ka iecerētā regula būtu jāattiecinā uz pasažieriem, kas izmanto regulārus attiecīgo valstu un starptautiskus pakalpojumus, bet ar iespēju attiecīgo valstu līmenī piešķirt izņēmumus pilsētu, piepilsētu un reģionu pārvadājumu pakalpojumiem. Turklāt Padome ievieš pantu, ar ko nodrošinātu dažu pamattiesību piemērošanu bez izņēmuma visiem autobusu un tālsatiksmes autobusu pakalpojumiem (t. i., nediskriminatīvus līgumu noteikumus un tarifus, un tiesības pārvadāt personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā arī attiecīgus atbrīvojumus).

Dalībvalstīm ir dotas pilnvaras regulāru vietēju transporta pakalpojumu sniegšanai ilgākais uz pieciem gadiem piešķirt atbrīvojumu no regulas piemērošanas, un to var atjaunot divas reizes. Turklāt dalībvalstis ilgākais uz pieciem gadiem var piešķirt atjaunojamu atbrīvojumu tādiem konkrētiem regulāriem pakalpojumiem, kā lielu daļu, arī vismaz vienu grafikā paredzētu pieturu apsaimnieko ārpus ES.

Turklāt sakarā ar darbības jomu īpašs noteikums paredz, ka dalībvalstis, kas var nodrošināt, lai personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām aizsardzības līmenis saskaņā ar to noteikumiem būtu vismaz tikpat augsts kā šajā regulā paredzētais, pilnībā var uzturēt spēkā savus noteikumus.

ii) Pārmaiņas infrastruktūrā

Runājot par infrastruktūru, Padome ir gatava veicināt un atbalstīt visas ierosmes par jaunām iekārtām un infrastruktūru, kas jāiegādā vai jābūvē, paturot prātā personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzības, kuras ir skaidri paredzētas vienā apsvērumā. Tomēr šī regula ietilpst patērētāju tiesību aizsardzības tiesību aktu sistēmā, un tāād tajā nevar ietvert pienākumus par tehniskām prasībām pārvadātājiem – izdarīt kādas modifikācijas vai aizstāt transportlīdzekļus vai infrastruktūru un terminālu iekārtas. Tādā veidā nevarēja pieņemt nevienu EP ierosinātu grozījumu par infrastruktūras pārmaiņām (6.–10. grozījums).

iii) *Kompensācijas un palīdzība nelaimes gadījumos*

Komisijas priekšlikumā ir izklāstīti noteikumi par autobusu un tālsatiksmes autobusu transporta uzņēmumu atbildību pret pasažieriem un viņu bagāžu. Pasažieriem noderētu saskaņoti noteikumi par autobusu un/vai tālsatiksmes autobusu transporta uzņēmumu atbildību. Autobusu un/vai tālsatiksmes autobusu transporta uzņēmumiem ir uzlikta stingra atbildība par visdažādākiem kaitējumiem līdz EUR 220 000 – proti, viņu atbildība nemazinās, ja pierāda, ka negadījums nav noticis viņu vainas dēļ. Par kaitējumiem, kas ir lielāki par EUR 220 000, atbildību nosaka saskaņā ar vainu, taču neaprobežojas ar to. Nelaimes gadījumos cietušiem pasažieriem būtu tiesības saņemt avansus, lai risinātu saimnieciskas problēmas, kas pašiem vai ģimenēm varētu rasties viņu nāves vai ievainojumu gadījumos.

Dalībvalstīs spēkā esošie atbildības režīmi tomēr ir stipri dažādi no tāda viedokļa – kāda atbildība tā ir (stingra neierobežota atbildība, stingra atbildība ar izņēmumiem *force majeure* gadījumos un atbildība par nodarījumu) – un tos nevar saskaņot. Turklāt dažādu dalībvalstu tiesību akti ir daļēji balstīti Direktīvā 2009/103/EK par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (“mehānisku transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvā”), un daļēji attiecīgu valstu tiesību aktos, kas sniedzas tālāk par ES tiesību aktiem. Ar tādiem dokumentiem jau reglamentē autobusu pasažieru atbildību, un ir jāizvairās no šī dokumenta un minētās “mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvas” konfliktiem.

Tāpēc Padome ir pieņēmusi pieeju, kas pamatojas uz pastāvošo sistēmu, reizē pievienojot dažus elementārus saskaņošanas elementus. Ir ierosināta mazākā obligātā summa vienam pasažierim un vienai bagāžas vienībai – EUR 220 000 katram pasažierim nāves vai miesas bojājumu gadījumā. Bagāžas zaudējuma vai bojājuma gadījumā – EUR 500 pilsētu, piepilsētu un reģionu pakalpojumos, un EUR 1 200 citos regulāros pakalpojumos. Tas kompensācijas par bagāžu saskaņotu ar attiecīgiem “dzelzceļu regulas” pantiem, vienlaikus ņemot vērā pilsētu, piepilsētu un reģionu transporta īpatnības. Runājot par invalīdu ratiņiem, citām pārvietošanās iekārtām vai ierīcēm, kas palīdz pārvietoties, Padomes dokumentā ir paredzēts kompensācijas par tām vienmēr izmaksāt pilnībā, un pret tām neizturēties kā pret parastu bagāžu arī tad, ja kaitējums būtu nodarīts, sniedzot palīdzību (EP ierosinātā 46. grozījuma garā).

Visbeidzot, dokuments ir pielāgots, lai pasažieriem pēc nelaimes gadījuma sniegtu palīdzību, apmierinot viņu tūlītējas praktiskas vajadzības. Tāds pants nav ietverts “mehānisku transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvā”, bet autobusu pasažieriem tas dod reālu labumu, reizē būtiski nepalielinot administratīvo nastu autobusu un/vai tālsatiksmes autobusu transporta uzņēmumiem.

Ņemot vērā iepriekš teikto, Padome nav varējusi pieņemt nedz Komisijas ierosināto pieeju, nedz arī EP ierosinātos grozījumus par saistībām (18.–24. grozījumu).

iv) *Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām dotās tiesības*

Padome pilnīgi atbalsta Komisijas centienus personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām nodrošināt nediskriminatīvu piekļuvi autobusiem un tālsatiksmes autobusiem. Padome tāpat respektē Komisijas ierosināto tiesību aktu – tiesa, izdarot grozījumus dažos pantos, lai padarītu tos īstenojamus, un ir ieviesusi dažus vienkāršojumus un skaidrākus formulējumus. Runājot par šo nodaļu, pieņemtajā dokumentā Padome ir pilnībā, vai daļēji vai būtībā integrējusi vairākus EP ierosinātos grozījumus.

Par izņēmumiem tiesībās uz pārvadāšanu Komisija bija ierosinājusi, ka personām ar invaliditāti varētu liegt pārvadāšanu, atsaucoties uz drošības prasībām vai lielumu. Padome ir paredzējusi vairākus uzlabojumus, transportlīdzekļu “konstrukcijas” vietā atsaucoties uz “lielumu”, tādējādi būtībā vai daļēji integrējot EP ierosināto 26. un 27. grozījumu. Turklāt Padome ir pieņēmusi arī 73. grozījumu par personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām dodamo izvēli, ja ir liegta iekāpšana.

Saskaņā ar iesniegto priekšlikumu pārvadātāji varētu prasīt, lai personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām pavadu citas personas, kas spēj palīdzēt. Padomes pirmajā lasījumā pieņemtajā nostājā ir paredzēts - ja pārvadātājs iesniedz tādu lūgumu par pasažieru pārvadājumu pakalpojumu, pavadītāju pārvadā bez maksas un, ja iespējams, sēdina blakus personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Ar minēto noteikumu būtībā ir integrēts EP ierosinātais 29. grozījums.

Padome pirmā lasījumā pieņemtā dokumentā paredz nediskriminatīvus piekļuves nosacījumus, kā arī darīt tos atklātībā pieejamus personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzībām piemērotos formātos, tādējādi daļēji vai pilnībā pieņemot EP ierosināto 31. un 32. grozījumu. Turklāt Komisija dara internetā pieejamus autobusu un tālsatiksmes autobusu terminālus, ko dalībvalstis ir izvēlējušās sniegt palīdzību invalīdiem un pārvietošanās ziņā ierobežotām personām – kā EP ierosinātajā 36. grozījumā.

Palīdzību personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām sniedz ar nosacījumu, ka attiecīgā persona pārvadātājam vai termināla apsaimniekotājam vismaz divas darbdienu iepriekš (Komisija bija ierosinājusi 48 stundas) to paziņo un ierodas norādītā vietā vismaz 60 minūtes pirms izbraukšanas. Tāpēc Padome nevarēja pieņemt 39. grozījumu, kurā bija ierosināts īsāks laiks – 24 stundas. Turklāt, ja personai ir īpašas vajadzības sēdvietu ziņā, pasažierim par to būtu jādara zināms pārvadātājam rezervācijas laikā, ja attiecīgās vajadzības jau ir zināmas. Tāda Padomes ieviesta papildu prasība ļaus pārvadātājiem apmierināt minētās īpašas vajadzības un nodrošināt attiecīgām personām pašus labākos pakalpojumus, kādi vien iespējami.

Par palīdzību pašos transportlīdzekļos – Padome ir ierobežojusi Komisijas iesniegtā ierosinājuma darbības jomu. Padomes pieņemtajā dokumentā ir noteikts, ka informācija ir jāsniedz pieejamos formātos – tāpat arī palīdzība, iekāpjot un brauciena pārtraukumos izkāpjot – tomēr izkāpjot tikai tad, ja transportlīdzekļi ir vēl cits personāls, ne tikai šoferis. Ar to ņem vērā, ka lielāko daļu transportlīdzekļu vada viens pats šoferis, tātad palīdzības sniegšana braucienos ietekmētu šoferu darba laikus, un tādējādi arī drošības prasības.

Palīdzība personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir jāsniedz par brīvu terminālos, kur strādā attiecīgs personāls, un ko dalībvalstis ir izvēlējušās, un kuru personālam, kas sniedz tiešu palīdzību minētajām personām, būtu bijis jābeidz attiecīgas mācības, lai varētu palīdzēt tādām personām. Personālam, arī šoferiem, kam ir tieša saskare ar cilvēkiem, kas ceļo, būtu jābeidz mācību kurss, kurā viņus iepazīstinātu ar problēmām, kuras var rasties, pārvadājot personas ar invaliditāti.

v) *Pasažieru tiesības reisu atcelšanas vai kavēšanās gadījumos*

Komisijas iesniegtajā priekšlikumā ir paredzēti autobusu un/vai tālsatiksmes autobusu transporta uzņēmumu pienākumi gadījumos, kad ceļojumi tiek pārtraukti, jo kādu pakalpojumu sniegšana ir atcelta vai kavējas. Uzņēmumiem vajadzētu izmaksāt kompensāciju, atlīdzinot 100 % biļetes cenas, ja tie nesniedz alternatīvus pakalpojumus vai vajadzīgu informāciju.

Kaut gan Padome pilnībā atbalsta principu, ka pārvadātājiem un terminālu apsaimniekotājiem būtu jā rūpējas par pasažieriem, tā ir izdarījusi grozījumus Komisijas ierosinājumā, ņemot vērā autobusu un tālsatiksmes autobusu nozares īpašo struktūru. Ir panākta vienprātība, ka attiecīgs pret pasažieriem, kas brauc no termināliem, būs citāda nekā pret pasažieriem, kuri brauc no autobusu pieturām, jo nav nedz iespējami, nedz loģiski, piem., autobusu pieturās nodrošināt tāda paša līmeņa informāciju par kavējumiem kā terminālos, kur strādā attiecīgs personāls.

Ja kavējums ir ilgāks par divām stundām, vai ja reisu atceļ, pasažieri var izvēlēties turpināt ceļu vai nu ar tādu pašu transportu, vai prasīt, lai viņus pārceļ citā transportā, vai lūgt biļetes vērtības atmaksājumu (to izmaksā 14 dienās pēc notikuma un vajadzības gadījumā par brīvu izsniedz biļeti atpakaļ). Ja braucienos, kas ilgst vairāk nekā trīs stundas, kavējums ir ilgāks par divām stundām, tad pārvadātājiem EP ierosinātā 53. grozījuma garā būs pienākums izsniegt pasažieriem, kas brauc no termināla, ēdienu vai atsvaidzinājumus, bet nebūs pienākuma nodrošināt naktsmītņi – tiesa, pārvadātājiem būs jāpalīdz naktsmītņi atrast. Autobusu un tālsatiksmes autobusu pasažieri tomēr nevarēs saņemt papildu kompensācijas (samaksu, kas pārsniedz biļetes cenu), ko izmaksā kuģu un dzelzceļu pasažieriem. Tādējādi nav saglabāti EP ierosinātie grozījumi par kompensācijām un naktsmītņēm (49., 50., 51., 52., 54. un 55. grozījums).

Eiropas Parlaments ir ierosinājis dažus grozījumus par kompensācijām un palīdzību novēlotas autobusu pienākšanas gadījumos, un ar to saistītiem atbrīvojumiem *force majeure* gadījumos (56. un 57. grozījums), tādējādi atbrīvojot pārvadātājus no saistībām par kaitējumiem, ja tos ir izraisījuši apstākļi, kas nav saistīti ar sniegtajiem pakalpojumiem, un ko nav varēts paredzēt. Padome nav pieņēmusi tādu grozījumus, jo tās pieņemtā dokumentā nav paredzēti noteikumi par kompensācijām par kavētu ierašanos galamērķī.

Tādas kompensācijas autobusu un tālsatiksmes autobusu uzņēmumiem uzliktu papildu saistības un radītu pārmērīgu nastu, turklāt šoferi būtu spiesti par katru cenu respektēt grafiku, tādējādi apdraudot satiksmes drošību.

Padome ir ņēmusi vērā 58. grozījumu par personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām pieejamos formātos sniegtu informāciju.

vi) *Vispārēji noteikumi par informāciju, sūdzību izskatīšanu un valstīs izveidotām īstenošanas struktūrām*

Saskaņā ar Padomes pirmajā lasījumā pieņemto nostāju, pārvadātāji un terminālu vadības struktūras savās kompetences jomās visu braukšanas laiku, pēc iespējas pieejamos formātos pasažieriem dod pietiekamu informāciju. Turklāt pārvadātāji un terminālu vadības struktūras pareizi un saprotami informē pasažierus par viņu tiesībām – EP ierosinātā 62. grozījuma garā.

Runājot par sūdzībām, Komisijas ierosinātajā tiesību aktā bija ietverti noteikumi par to, kā pārvadātājiem tās būtu jāizskata, un it īpaši – tālejošas juridiskas sekas par nereaģēšanu uz sūdzībām.

Padome gan principā piekrīt Komisijas priekšlikumam, tomēr sistēmā tā ievieš vairāk elastības, lai izvairītos no kādām sekām, ko dalībvalstu juridiskās sistēmas vai administratīvas struktūras nebūtu paredzējušas. Tādā kontekstā – un lai izvairītos no papildu birokrātijas – Padome nav pieņēmusi EP ierosināto 64. grozījumu, kurā bija ieviests pienākums autobusu un/vai tālsatiksmes autobusu uzņēmumiem ik gadu izdot sīku pārskatu par saņemtām sūdzībām.

Turklāt Parlaments ir ierosinājis, ka attiecīgu valstu īstenotajām struktūrām vajadzētu būt neatkarīgām (65. grozījums). Padomes pirmajā lasījumā pieņemtajā nostājā ir precizēts, ka minētajām struktūrām vajadzētu būt neatkarīgām no pārvadātājiem, braucieni rīkotājiem un terminālu apsaimniekotājiem.

vii) *Diena, kad regulu sāk piemērot*

Regula stāsies spēkā divdesmitā dienā pēc publikācijas ES Oficiālajā Vēstnesī, un to piemēros gadu pēc minētā datuma.

Padome pirmajā lasījumā pieņemtajā nostājā ir paredzējusi, ka regulu piemēros divus gadus pēc publikācijas, tātad būtībā ir pieņēmusi EP ierosināto 69. grozījumu.

3. Citi Eiropas Parlamenta pieņemti grozījumi

Citi grozījumi, kas nav iekļauti Padomes pirmajā lasījumā pieņemtajā nostājā, ir šādi –

- grozījumi definīcijās – “pārvadājuma līgums” (13. grozījums), “biļešu pārdevējs” (14. grozījums), “ceļojuma rīkotājs” (15. grozījums), “atcelšana” (16. grozījums);
- ierosināta jauna “pieejama formāta” definīcija (17. grozījums);
- ir dota atsauce uz “vecāka gadagājuma cilvēkiem un maziem bērniem, kas nespēj ceļot bez palīdzības” (34. grozījums);
- personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām individuālām vajadzībām piemērota palīdzība (35. grozījums);

- pienākums nodrošināt, lai pasažieri saņemtu apstiprinājumu, ka ir paziņots par viņiem vajadzīgo palīdzību (40. grozījums);
- jebkāda kompensācija, kas piešķirta saskaņā ar regulu, ko var atskaitīt no jebkādas papildus piešķirtas kompensācijas (59. grozījums);
- sankcijās par regulas pārkāpumiem varētu paredzēt arī kompensāciju izmaksas attiecīgiem pasažieriem (68. grozījums);
- 70., 71. un 72. grozījums par regulas pielikumiem.

III. NOBEIGUMS

Gatavojot pirmajā lasījumā pieņemto nostāju, Padome ir pilnībā ņēmusi vērā Komisijas priekšlikumu un Eiropas Parlamenta atzinumu pirmajā lasījumā. Runājot par Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumiem, Padome piebilst, ka daudzi grozījumi – būtībā, daļēji vai pilnībā – jau ir iekļauti pirmajā lasījumā pieņemtajā nostājā.

PADOMES NOSTĀJA (ES) Nr. 5/2010 PIRMAJĀ LASĪJUMĀ,

lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004

Padome pieņēmusi 2010. gada 11. martā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2010/C 122 E/02)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu un 100. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Savienības rīcībai jūras un iekšzemes ūdensceļu transporta nozarē vajadzētu būt vērstai arī uz to, lai nodrošinātu pasažieriem augsta līmeņa aizsardzību, kas ir pielīdzināma citiem pārvadājumu veidiem. Turklāt būtu jāņem vērā vispārējās patērētāju aizsardzības prasības.
- (2) Ņemot vērā to, ka jūras un iekšzemes ūdensceļu transporta pasažieris ir pārvadājuma līguma vājākā puse, visiem šādiem pasažieriem būtu jānodrošina minimālais aizsardzības līmenis. Nekam nevajadzētu traucēt pārvadātājiem piedāvāt pasažieriem līguma nosacījumus, kas ir izdevīgāki nekā šajā regulā paredzētie nosacījumi.
- (3) Pasažieru aizsardzībai vajadzētu attiekties ne vien uz pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, ko pasažieriem sniedz starp ostām, kas atrodas dalībvalstu teritorijā, bet arī uz pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, ko pasažieriem sniedz starp šādām ostām un ostām, kas atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas, ņemot vērā iespējamu konkurences kropļojumu risku pasažieru pārvadājumu tirgū. Tādēļ terminam "Savienības pārvadātājs" šajā regulā vajadzētu būt pēc iespējas plaši interpretētam, tomēr neietekmējot citus Savienības tiesību aktus, piemēram Padomes Regula (EEK) Nr. 4056/86 (1986. gada 22. decembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā Līguma 85. un 86. pantu piemērot attiecībā uz jūras transportu ⁽³⁾, un Padomes Regula (EEK) Nr.

3577/92 (1992. gada 7. decembris), ar ko piemēro principu, kurš paredz jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvību dalībvalstīs (jūras kabotāža) ⁽⁴⁾.

- (4) Jūras un iekšzemes ūdensceļu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu vienotajam tirgum būtu jāsniedz iedzīvotājiem vispārējs labums. Tādēļ personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kas radušās invaliditātes, vecuma vai kādu citu faktoru dēļ, būtu jānodrošina tādas iespējas izmantot pasažieru pārvadājumu pakalpojumus un kruīzus, kas ir līdzvērtīgas pārējo iedzīvotāju iespējām. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ir tādas pašas tiesības saistībā ar brīvu pārvietošanos, brīvu izvēli un nediskriminēšanu kā visiem pārējiem iedzīvotājiem.
- (5) Ievērojot 9. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, un lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu izmantot jūras un iekšzemes ūdensceļu transportu tāpat kā citi iedzīvotāji, būtu jāparedz noteikumi par nediskriminēšanu un palīdzību ceļojuma laikā. Tādēļ šīs personas būtu jāpārvadā, un nedrīkstētu atteikties tās pārvadāt invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, izņemot tādu iemeslu dēļ, kuru pamatā ir veselības un drošības apsvērumi un kurus noteikušas kompetentas iestādes. Viņiem vajadzētu būt tiesībām saņemt palīdzību ostās un uz pasažieru kuģiem. Ņemot vērā sociālās integrācijas aspektus, šīm personām vajadzētu saņemt atbalstu bez maksas. Pārvadātājiem būtu jāizstrādā piekļuves nosacījumi, vēlams, izmantojot Eiropas standartizācijas sistēmu.
- (6) Lemjot par jaunu ostu vai terminālu plānojumu, kā arī veicot pārbūvi, šo iestāžu atbildīgajām struktūrām vajadzības gadījumā būtu jāņem vērā vajadzības, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Līdzīgi arī pārvadātājiem vajadzības gadījumā būtu jāņem vērā šādas vajadzības, pieņemot lēmumus par jaunu un nesen uzlabotu pasažieru kuģu plānojumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/45/EK (2009. gada 6. maijs) par pasažieru kuģu drošības noteikumiem un standartiem ⁽⁵⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/87/EK (2006. gada 12. decembris), ar ko nosaka tehniskās prasības attiecībā uz iekšējo ūdensceļu kuģiem ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ 2009. gada 16. jūlija Atzinums (OV C 317, 23.12.2009., 89. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 23. aprīļa Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes . . Lēmums.

⁽³⁾ OV L 378, 31.12.1986., 4. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 364, 12.12.1992., 7. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 163, 25.6.2009., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 389, 30.12.2006., 1. lpp.

- (7) Ostās, kas atrodas dalībvalsts teritorijā, personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām cita starpā būtu jāpalīdz nokļūt no noteiktas ierašanās vietas ostā līdz pasažieru kuģim un no pasažieru kuģa līdz noteiktai vietai, no kuras šī persona atstāj ostu, ietverot iekāpšanu un izkāpšanu.
- (8) Organizējot palīdzības nodrošināšanu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un apmācot darbiniekus, pārvadātājiem vajadzētu sadarboties reprezentatīvām organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Šajā darbā viņiem vajadzētu arī ņemt vērā Starptautisko jūrnieku apmācību, diplomēšanas un sardzes pildīšanas standartu konvenciju un kodeksu, kā arī Starptautiskās jūrniecības organizācijas Ieteikumu pasažieru kuģu konstruēšanai un ekspluatācijai, lai atbilstu vecāku cilvēku un personu ar invaliditāti vajadzībām.
- (9) Pasažieriem vajadzētu būt pienācīgi informētiem jebkura pasažieru pārvadājumu pakalpojuma vai kruīza atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā. Minētajai informācijai būtu jāpalīdz pasažieriem veikt vajadzīgos pasākumus un vajadzības gadījumā iegūt papildu informāciju par alternatīviem maršrutiem.
- (10) Pasažieriem radītās neērtības saistībā ar viņu ceļojuma atcelšanu vai ilgu aizkavēšanos būtu jāsamazina. Šajā sakarā būtu pienācīgi jā rūpējas par pasažieriem, un viņiem vajadzētu būt iespējai atcelt savu ceļojumu un saņemt biļešu cenas atmaksājumu vai mainīt maršrutu saskaņā ar apmierinošiem nosacījumiem.
- (11) Pārvadātājiem būtu jāizmaksā pasažieriem kompensācija pasažieru pārvadājumu pārvadājuma atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā, pamatojoties uz procentuālu daļu no biļetes cenas, izņemot gadījumus, kad atcelšana vai aizkavēšanās notiek tādu laika apstākļu dēļ, kuri apdraud drošu kuģa ekspluatāciju, vai ārkārtējos apstākļos, no kuriem nevarētu izvairīties pat tad, ja veiktu visus iespējamus pasākumus.
- (12) Par tādiem laika apstākļiem, kuri apdraud drošu kuģa ekspluatāciju, vajadzētu uzskatīt spēcīgu vēju, vētru, spēcīgu straumi, ar apledojumu saistītus sarežģījumus un īpaši augstu vai zemu ūdens līmeni; šis uzskaitījums nav visaptverošs.
- (13) Par ārkārtas apstākļiem būtu jāuzskata teroristu uzbrukumi, konflikti starp darba devējiem un darba ņēmējiem, slimu, ievainotu vai mirušu personu nogādāšana krastā, meklēšanas un glābšanas operācijas jūrā vai iekšzemes ūdensceļos, vides aizsardzības pasākumi, satiksmes pārraudzības lēmumi, ko pieņem satiksmes vadības struktūras vai ostas iestādes, vai kompetentu iestāžu lēmumi attiecībā uz sabiedrisko kārtību un drošību, kā arī lai apmierinātu neatliekamas transporta vajadzības; šis uzskaitījums nav visaptverošs.
- (14) Iesaistoties ieinteresētajām personām, speciālistu apvienībām un apvienībām, kas pārstāv patērētājus, pasažierus, personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pārvadātājiem būtu jāsadarbojas, lai pieņemtu valstu vai Eiropas līmeņa pasākumus nolūkā uzlabot pasažieriem piedāvāto aprūpi un palīdzību, kad vien viņu ceļojums tiek pārtraukts, jo īpaši ilgās aizkavēšanās vai ceļojuma atcelšanas gadījumā.
- (15) Šī regula nedrīkstētu ietekmēt pasažieru tiesības, kas noteiktas ar Padomes Direktīvu 90/314/EEK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām⁽¹⁾. Šī regula nebūtu jāpiemēro, ja kompleksais ceļojums tiek atcelts nevis pasažieru pārvadājumu pakalpojuma vai kruīza atcelšanas, bet citu iemeslu dēļ.
- (16) Pasažieriem vajadzētu būt pilnīgi informētiem par savām tiesībām, kas noteiktas šajā regulā, lai tie varētu efektīvi izmantot šīs tiesības. Pasažieru tiesībām būtu jāietver informācijas saņemšana attiecībā uz pasažieru pārvadājumu pakalpojumu vai kruīzu pirms brauciena un tā laikā. Visai būtiskajai informācijai, kas tiek sniegta pasažieriem, vajadzētu tikt nodrošinātai arī formātos, kas pieejami personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
- (17) Pasažierim būtu jāspēj īstenot savas tiesības, izmantojot atbilstīgu sūdzību procedūru, ko ieviesuši pārvadātāji, vai, attiecīgā gadījumā, iesniedzot sūdzību struktūrai vai struktūrām, kuras šajā sakarā norādījusi attiecīgā dalībvalsts. Pārvadātājiem būtu jāatbild uz pasažieru sūdzībām noteiktā termiņā, ņemot vērā, ka neatbildēšana uz sūdzību varētu tikt vēستا pret viņiem.
- (18) Ņemot vērā dalībvalsts izstrādātās procedūras sūdzību iesniegšanai, sūdzības par palīdzību ostā vai uz kuģa vislabāk būtu jāadresē struktūrai vai struktūrām, ko šīs regulas izpildei norādījusi tā dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas osta, kur notiek pasažieru iekāpšana kuģī, savukārt sūdzības par trešās valsts sniegtiem pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem – dalībvalsts, kuras ostā pasažieri izkāpj no kuģa.
- (19) Dalībvalstīm būtu jānodrošina atbilstība šai regulai un jāizraugās kompetenta struktūra vai struktūras, lai veiktu uzraudzības un izpildes funkcijas. Tas neietekmē pasažieru tiesības vērsties tiesā ar prasību saņemt likumīgu atlīdzību saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.
- (20) Dalībvalstīm būtu jānosaka sankcijas, kas jāpiemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un jānodrošina, ka tās tiek piemērotas. Šīm sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.

⁽¹⁾ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

(21) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus - proti, nodrošināt visās dalībvalstīs augstu aizsardzības un palīdzības līmeni pasažieriem un nodrošināt, ka vienotajā tirgū uzņēmēji darbojas, ievērojot saskaņotus nosacījumus - nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka rīcības mēroga vai iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

(22) Šīs regulas īstenošanas pamatā vajadzētu būt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 2006/2004 (2004. gada 27. oktobris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā (Regula par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā) ⁽¹⁾. Tādējādi minētā regula būtu attiecīgi jāgroza.

(23) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti ⁽²⁾ būtu stingri jāievēro un jāpiemēro, lai garantētu juridisko un fizisko personu privātās dzīves neaizskaramību un nodrošinātu, ka pieprasītā informācija un ziņojumi tiek izmantoti tikai šajā regulā noteikto pienākumu veikšanai un netiek izmantoti, lai kaitētu minētajām personām.

(24) Šajā regulā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kā minēts Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu paredz noteikumus par:

- a) nediskrimināciju attiecībā uz pārvadājuma nosacījumiem, ko pasažieriem piedāvā pārvadātāji;
- b) nediskrimināciju un palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām;

⁽¹⁾ OV L 364, 9.12.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

c) pasažieru tiesībām atceļšanas vai aizkavēšanās gadījumā;

d) obligāto informāciju, kas jāsniedz pasažieriem;

e) sūdzību izskatīšanu;

f) vispārīgiem izpildes noteikumiem.

2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro attiecībā uz pasažieriem, kuri ceļo:

- a) izmantojot tādus pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, kuriem iekāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā;
- b) izmantojot tādus pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, kuriem iekāpšanas osta atrodas ārpus dalībvalsts teritorijas un izkāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā ar nosacījumu, ka pakalpojumu sniedz Savienības pārvadātājs;
- c) izmantojot tādu kruīzu, kur iekāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā. Tomēr šiem pasažieriem nepiemēro 16. panta 2. punktu, 18., 19. pantu un 20. panta 1. un 4. punktu.

2. Šo regulu nepiemēro attiecībā uz pasažieriem, kuri ceļo:

- a) ar kuģiem, kam ir licence pārvadāt ne vairāk kā 36 pasažierus;
- b) ar kuģiem, kuru apkalpē ir ne vairāk kā trīs par kuģa vadību atbildīgas personas vai kuru kopīgais pasažieru pārvadājumu pakalpojuma attālums nepārsniedz 500 metrus vienā virzienā; vai
- c) ekskursijās un ievērojamu vietu apskates braucienos, kas nav kruīza braucieni.

3. Dalībvalstis var uz diviem gadiem no .. (*) atbrīvot no pienākuma piemērot šo regulu jūras kuģiem, kuru tonnāža ir mazāka nekā 300 bruto tonnas un kurus izmanto pārvadājumiem attiecīgās valsts teritorijā, ja šajā regulā noteiktās pasažieru tiesības ir attiecīgi nodrošinātas attiecīgās valsts tiesību aktos.

4. Dalībvalstis var šo regulu nepiemērot pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu pienākumi, pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumi vai integrēti pakalpojumi, ja šajā regulā noteiktās pasažieru tiesības ir attiecīgi garantētas attiecīgās valsts tiesību aktos.

(*) Šīs regulas piemērošanas diena.

5. Nekas šajā regulā nav interpretējams kā tehniskas prasības, ar ko uzliek pienākumus pārvadātājiem, termināļa operatoriem vai citām struktūrām, lai tās pārveidotu vai mainītu kuģus, infrastruktūru, iekārtas ostās un ostas termināļus.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) "persona ar invaliditāti" vai "persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām" ir jebkura persona, kuras pārvietošanās spējas, izmantojot transportlīdzekļus, ir ierobežotas kādas fiziskas (sensoriskas vai kustību, pastāvīgas vai īslaicīgas) invaliditātes, garīgas invaliditātes vai traucējumu vai jebkādu citu invaliditātes iemeslu, vai vecuma dēļ un kuras stāvoklis prasa atbilstīgu uzmanību un visiem pasažieriem pieejamo pakalpojumu pielāgošanu šīs personas vajadzībām;
- b) "dalībvalsts teritorija" ir teritorija, uz kuru attiecas Līgums, kā minēts tā 355. pantā, saskaņā ar tur izklāstītajiem nosacījumiem;
- c) "piekļuves nosacījumi" ir atbilstīgi standarti, pamatnostādnes un informācija, kas attiecas uz to, kā personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļūst ostas termināļiem un kuģiem, tostarp to telpām;
- d) "pārvadātājs" ir fiziska vai juridiska persona, kura iedzīvotājiem piedāvā pasažieru pārvadājumu pakalpojumus vai kruīzus;
- e) "Savienības pārvadātājs" ir pārvadātājs, kurš veic uzņēmējdarbību dalībvalsts teritorijā vai sniedz pasažieru pārvadājumu pakalpojumus uz dalībvalsts teritoriju vai no tās;
- f) "pasažieru pārvadājumu pakalpojums" ir komerciāls pasažieru pārvadājumu pakalpojums pa jūru vai pa iekšzemes ūdensceļiem, kas notiek atbilstīgi publicētam grafikam;
- g) "integrēti pakalpojumi" ir noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā savstarpēji saistīti transporta pakalpojumi, kam ir viens informācijas dienests, biļešu sistēma un grafiks;
- h) "faktiskais pārvadātājs" ir persona, kas nav pārvadātājs un kas faktiski veic visu pārvadājumu vai tā daļu;
- i) "iekšzemes ūdensceļi" ir dabiski vai mākslīgi veidota kuģojama iekšzemes ūdenstilpe vai savstarpēji saistītu ūdenstilpju sistēma, kuru izmanto pārvadājumiem, piemēram, ezeri, upes, kanāli vai to apvienojums;
- j) "osta" ir vieta vai ģeogrāfiska teritorija, ko veido tādas uzlabojumu konstrukcijas un iekārtas, kas ļauj uzņemt kuģus, kur pasažieri regulāri iekāpj vai izkāpj no tiem;
- k) "ostas terminālis" ir terminālis, ko apkalpo pārvadātājs vai termināļa operators, ostā, kurā ir atbilstīgas telpas, piemēram, reģistrācijas telpas, biļešu kases un uzgaidāmās telpas, un personāls, lai nodrošinātu tādu pasažieru iekāpšanu vai izkāpšanu, kuri ceļo, izmantojot pasažieru pārvadājumu pakalpojumus vai kruīzu;
- l) "kuģis" ir kuģis, ko izmanto kuģošanai pa jūru vai iekšzemes ūdensceļiem;
- m) "pārvadājuma līgums" ir pārvadājuma līgums, kas noslēgts starp pārvadātāju un pasažieri par vienu vai vairākiem pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem vai kruīziem;
- n) "biļete" ir derīgs dokuments vai cits pierādījums, kas apliecina pārvadājuma līguma esamību;
- o) "biļešu pārdevējs" ir jebkurš mazumtirgotājs, kas noslēdz pārvadājuma līgumus pārvadātāja vārdā;
- p) "ceļojumu aģents" ir jebkurš mazumtirgotājs, kas rīkojas pasažiera vārdā, noslēdzot pārvadājuma līgumus;
- q) "ceļojumu rīkotājs" ir organizators, kas nav pārvadātājs Direktīvas 90/314/EEK 2. panta 2. un 3. punkta nozīmē;
- r) "rezervācija" ir pasažieru pārvadājumu pakalpojuma vai kruīza konkrētas atiešanas rezervēšana;
- s) "termināļa operators" ir privāta vai publiska struktūra dalībvalsts teritorijā, kura ir atbildīga par ostas termināļa pārvaldību un apsaimniekošanu;
- t) "kruīzs" ir pasažieru pārvadājumu pakalpojums pa jūru vai pa iekšzemes ūdensceļiem, kuru veic tikai un vienīgi izklaides vai atpūtas dēļ un kurš ir papildināts ar izmitināšanas un citiem pakalpojumiem, un kura ilgums pārsniedz divas nakšņošanas uz kuģa;
- u) "kuģošanas negadījums" ir kuģa avārija, apgāšanās, sadursme ar citu kuģi vai uzskriešana uz sēkļa, sprādziens vai ugunsgrēks uz kuģa, vai kuģa bojājums.

4. pants

Biļetes un nediskriminējoši līguma noteikumi

1. Pārvadātāji izsniedz pasažierim biļeti, ja vien saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem tiesības uz pārvadājumu nesniedz ar citiem dokumentiem. Biļeti var izsniegt elektroniskā formātā.

2. Neskarot sociālos tarifus, līguma noteikumus un pārvadātāju vai biļešu pārdevēju piemērotos tarifus piedāvā sabiedrībai, nedz tieši, nedz netieši diskriminējot tiešos patērētājus saistībā ar viņu valstspiederību vai ar to vietu Savienībā, kur pārvadātāji vai biļešu pārdevēji veic uzņēmējdarbību.

5. pants

Citas iesaistītās puses

1. Ja šajā regulā noteikto pienākumu veikšana uzticēta faktiskajam pārvadātājam, biļešu pārdevējam vai jebkurai citai personai, pārvadātājs, ceļojumu aģents, ceļojumu rīkotājs vai termināļa operators, kurš uzticējies šādus pienākumus, tomēr ir atbildīgs par minētās iesaistītās puses darbībām un bezdarbību, pildot savus darba pienākumus.

2. Papildus 1. punktā noteiktajam, personai, kurai pārvadātājs, ceļojumu aģents, ceļojumu rīkotājs vai termināļa operators uzticējies pienākumu veikšanu, attiecībā uz šīs personas veikto pienākumu daļu arī piemēro šās regulas noteikumus, tostarp noteikumus par saistībām un aizstāvību.

6. pants

Saistību nepildīšanas izslēgšana

Šajā regulā noteiktās saistības nedrīkst ierobežot vai atcelt, jo īpaši paredzot atkāpi vai ierobežojošu noteikumu pārvadājuma līgumā.

II NODAĻA

PERSONAS AR INVALIDITĀTI UN PERSONAS AR IEROBEŽOTĀM PĀRVIETOŠANĀS SPĒJĀM

7. pants

Tiesības uz pārvadājumu

1. Pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji nevar atteikties pieņemt rezervāciju, izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti vai ļaut iekāpt personām, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas.

2. Personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām rezervāciju un biļetes piedāvā bez papildu maksas.

8. pants

Izņēmumi un īpaši nosacījumi

1. Neskarot 7. panta 1. punktu, pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji var atteikties pieņemt rezervāciju vai izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti vai atteikt iekāpšanu personai, par iemeslu minot invaliditāti vai ierobežotas pārvietošanās spējas:

a) lai ievērotu piemērojamās veselības un drošības prasības, kas noteiktas ar starptautiskiem, Savienības vai attiecīgās valsts tiesību aktiem, vai lai ievērotu veselības un drošības prasības, ko nosaka kompetentās iestādes;

b) ja pasažieru kuģa uzbūves dēļ vai ostas infrastruktūras un aprīkojuma dēļ, tostarp ostas termināļu dēļ, personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām iekāpšana, izkāpšana vai pārvadāšana ir nedroša un praktiski neiespējama.

2. Atsakoties pieņemt rezervāciju vai izsniegt vai kā citādi piegādāt biļeti 1. punktā minēto iemeslu dēļ, pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji pēc iespējas cenšas iesaistītājai personai piedāvāt pieņemamu alternatīvu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu vai kruīzu, ko organizē pārvadātājs.

3. Ja tādai personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kurai ir rezervācija vai biļete un kura ir izpildījusi 11. panta 2. punkta a) apakšpunkta prasības, tomēr ir bijusi liegta iekāpšana kuģī invaliditātes vai ierobežoto pārvietošanās spēju dēļ, minētajai personai un jebkurai personai, kas viņu pavada, saskaņā ar šā panta 4. punktu piedāvā tiesības saņemt atlīdzinājumu un maršruta maiņu, kā paredzēts I pielikumā. Tiesības izvēlēties braucienu atpakaļ vai maršruta maiņu ir atkarīgas no tā, vai izpildītas visas veselības un drošības prasības.

4. Ar tādiem pat nosacījumiem, kā izklāstīts 1. punktā, pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojuma rīkotāji var pieprasīt, lai personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pavada cita persona, kura var sniegt palīdzību, kas vajadzīga šai personai ar invaliditāti vai ierobežotām pārvietošanās spējām. Attiecībā uz pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem šādu pavadošo personu pārvadā bez maksas.

5. Ja pārvadātāji, ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji atsaucas uz 1. vai 4. punktu, tie nekavējoties informē personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām par šādas rīcības iemesliem. Šos iemeslus personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām paziņo ne vēlāk kā piecas darbadienas pēc tam, kad minētā persona tika informēta. Ja izteikts atteikums saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, izdara atsauci uz piemērojamām veselības un drošības prasībām.

9. pants

Transporta pieejamība un informēšana

1. Sadarbojoties ar organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pārvadātāji un termināļa operatori vajadzības gadījumā ar savu organizāciju palīdzību izveido vai īsteno nediskriminējošus transporta piekļuves nosacījumus attiecībā uz personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārvadājumiem.

2. Termināļa operatori un pārvadātāji 1. punktā paredzētos piekļuves nosacījumus dara publiski pieejamus tieši vai internetā un tajās pašās valodās, kurās informāciju parasti sniedz visiem pasažieriem.

3. Ceļojumu rīkotāji dara pieejamus 1. punktā paredzētos piekļuves nosacījumus, kas piemērojami braucieniem, tostarp kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām, ko tie organizē, pārdod vai piedāvā pārdošanai.

4. Pārvadātāji, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji nodrošina, ka visa attiecīgā informācija, tostarp rezervēšana un informācija internetā, par pārvadājuma nosacījumiem, informācija par braucienu un piekļuves nosacījumiem ir pieejama personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām atbilstošā un saprotamā veidā.

10. pants

Tiesības saņemt palīdzību ostās un uz kuģiem

Ņemot vērā piekļuves nosacījumus, kas paredzēti 9. panta 1. punktā, pārvadātāji un termināļa operatori atbilstīgi savām kompetences jomām ostās, tostarp iekāpjot un izkāpjot, un uz kuģiem nodrošina bezmaksas palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā norādīts II un III pielikumā.

11. pants

Palīdzības sniegšanas nosacījumi

1. Pārvadātāji un termināļa operatori atbilstīgi savām kompetences jomām sniedz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kā izklāstīts 10. pantā un saskaņā ar šādiem nosacījumiem:

- a) pārvadātājs un termināļa operators ir informēts par to, ka personai vajadzīga minētā palīdzība, vismaz divas darbdienas pirms šī palīdzība ir vajadzīga;
- b) persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējam ierodas ostā vai norādītajā vietā, kā minēts 12. panta 3. punktā:
 - i) pārvadātāja iepriekš rakstiski noteiktā laikā, kas nevar būt ilgāks par 60 minūtēm pirms plānotā iekāpšanas laika; vai
 - ii) vēlākais, 60 minūtes pirms publiskotā atiešanas laika, ja nav noteikts iekāpšanas laiks.

2. Papildus 1. punktā noteiktajam, personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, veicot rezervāciju vai biļetes iepriekšēju iegādi - ar nosacījumu, ka tajā laikā tas ir zināms - paziņo pārvadātājam par savām īpašajām vajadzībām saistībā ar izmitināšanu vai sēdvietu vai par savām vajadzībām vest līdz medicīnas iekārtas.

3. Paziņojumu, kas izstrādāts atbilstīgi 1. punkta a) apakšpunktam un 2. punktam, vienmēr var iesniegt ceļojumu aģentam vai ceļojumu rīkotājam, no kura biļete nopirkta. Ja biļete ir derīga vairākiem braucieniem, pietiek ar vienu paziņo-

jumu, ja ir sniegta attiecīga informācija par turpmāko braucienu laiku.

4. Ja paziņojums saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu un 2. punktu nav sniegts, pārvadātāji un termināļa operatori dara visu iespējamo, lai sniegtu palīdzību personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai tā varētu iekāpt kuģī, nokāpt no kuģa un ceļot ar to.

5. Ja personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām nepieciešama atzīta suņa-pavadoņa palīdzība, šim sunim nodrošina nakšņošanu kopā ar minēto personu ar noteikumu, ka pārvadātājam, ceļojumu aģentam vai ceļojumu rīkotājam ir paziņots saskaņā ar attiecīgās valsts spēkā esošajiem tiesību aktiem, ar ko reglamentē dzīvnieku-pavadoņu pārvadāšanu ar pasažieru kuģi, ja ir šādi tiesību akti.

12. pants

Paziņojumu saņemšana un tikšanās vietu noteikšana

1. Pārvadātāji, termināļa operatori, ceļojumu aģenti un ceļojumu rīkotāji veic visus vajadzīgos pasākumus tādu paziņojumu saņemšanai, ja tie iesniegti atbilstīgi 11. panta 1. punkta a) apakšpunktam un 2. punktam. Šis pienākums attiecas uz visām to tirdzniecības vietām, tostarp pārdošanu, izmantojot telefonu vai internetu.

2. Ja ceļojumu aģenti vai ceļojumu rīkotāji saņem 1. punktā minēto paziņojumu, tie ierastajā darbalaikā nekavējoties pārsūta šo informāciju pārvadātājam vai termināļa operatoriem.

3. Pārvadātāji un termināļa operatori nosaka vietu ostas terminālī vai ārpus tā, kurā personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var paziņot par ierašanos un lūgt palīdzību. Šīs vietas nepārprotami apzīmē, un tajās pieejamā formātā sniedz svarīgāko informāciju par ostas termināli un piedāvāto palīdzību.

13. pants

Palīdzības kvalitātes standarti

1. Termināļa operatori un pārvadātāji, kas ekspluatē ostas termināļus vai sniedz pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, un kuri iepriekšējā kalendārajā gadā kopā snieguši vairāk nekā 100 000 pasažieru komercpārvadājumu pakalpojumus, savās attiecīgās kompetences jomās nosaka kvalitātes standartus II un III pielikumā norādītajai palīdzībai un, attiecīgā gadījumā, izmantojot savu organizāciju starpniecību, sadarbībā ar reprezentatīvām organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, nosaka, kādi resursi vajadzīgi, lai tos sasniegtu.

2. Termināļa operatori un pārvadātāji 1. punktā paredzētos kvalitātes standartus dara publiski pieejamus tieši vai internetā pieejamā formātā un tajās pašās valodās, kurās informāciju parasti sniedz visiem pasažieriem.

14. pants

Apmācība un norādījumi

Neskarot Starptautisko jūrnieku apmācību, diplomēšanas un sardzes pildīšanas standartu konvenciju un kodeksu, kā arī noteikumus, kas pieņemti saistībā ar Pārskatīto konvenciju par kuģošanu Reinā un Konvenciju par kuģošanas režīmu Donavā, pārvadātāji un, attiecīgā gadījumā, termināļu operatori izstrādā ar invaliditāti saistītu apmācību procedūras, tostarp norādījumus, un nodrošina, ka:

- a) to darbinieki - tostarp tie, ko nodarbina citas iesaistītas puses - kuri nepastarpināti sniedz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ir apmācīti vai instruēti, kā aprakstīts IV pielikuma A un B daļā; un
- b) to darbinieki, kuri ir atbildīgi par biļešu rezervāciju un pārdošanu vai par iekāpšanu un izkāpšanu, tostarp tie, ko nodarbina citas iesaistītas puses, ir apmācīti vai instruēti, kā aprakstīts IV pielikuma A daļā.

15. pants

Kompensācija par pārvietošanās palīgīdzekļiem vai citām īpašām ierīcēm

1. Pārvadātāji un termināļu operatori ir atbildīgi par zaudējumiem, kas radušies pārvietošanās palīgīdzekļu vai citu īpašu ierīču, ko lieto persona ar invaliditāti vai persona ar ierobežotām pārvietošanās spējām, nozaudēšanas vai bojājuma dēļ, ja negadījumu, kas radīja zaudējumus, izraisīja pārvadātāja vai termināļu operatora vaina vai nolaidība. Pārvadātāja vaina vai nolaidība tiek uzskatīta par kuģošanas negadījuma radītu zaudējumu.

2. Kompensācija, kas minēta 1. punktā, atbilst attiecīgo ierīču aizstāšanas vērtībai vai, attiecīgā gadījumā, izmaksām, kas saistītas ar remontu.

3. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro, ja tiek piemērots 4. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 392/2009 (2009. gada 23. aprīlis) par pasažieru pārvadātāju atbildību nelaimes gadījumos uz jūras ⁽¹⁾.

4. Turklāt ir jādara viss iespējama, lai ātri nodrošinātu pagaidu pārvietošanās palīgierīces.

III NODAĻA

PĀRVADĀTĀJU UN TERMINĀĻU OPERATORU PIENĀKUMI CEĻJUMA PĀRTRAUKUMA GADĪJUMĀ

16. pants

Informēšana atiešanas atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā

1. Ja pasažieru pārvadājumu pakalpojuma vai kruīza atiešana tiek atcelta vai aizkavējas, pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, termināļu operators informē par situāciju pasažierus, kuri izbrauc no ostas termināļiem, pēc iespējas drīzāk un ne vēlāk kā 30 minūtes pēc plānotā atiešanas laika, un par paredzamo

atiešanas laiku un paredzamo pienākšanas laiku, tiklīdz tāda informācija ir pieejama.

2. Ja pasažieri ceļojuma atcelšanas vai aizkavēšanās dēļ nokavē saistītu pārvadājuma pakalpojumu, pārvadātājs un, attiecīgā gadījumā, termināļu operators veic samērīgus pasākumus, lai informētu attiecīgos pasažierus par alternatīvām pārsēšanās iespējām.

3. Pārvadātājs vai, attiecīgā gadījumā, termināļu operators nodrošina, ka personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām saņem nepieciešamo informāciju, kas minēta 1. un 2. punktā, pieejamā formātā.

17. pants

Palīdzība atiešanas atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā

1. Ja pārvadātājam ir iespējams paredzēt, ka pasažieru pārvadājumu pakalpojuma vai kruīza atiešana tiks atcelta vai aizkavēsies par ilgāk nekā 120 minūtēm pēc plānotā atiešanas laika, pasažieriem, kuri izbrauc no ostas termināļiem, bez maksas piedāvā uzkodas, maltītes vai atspirdzinājumus samērīgā attiecībā pret gaidīšanas laiku, ja vien tie ir pieejami vai ja tos ir iespējams sagādāt.

2. Ja atiešanas atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā ir jāpārņemas viena vai vairākas nakts vai jāuzturas ilgāk, nekā pasažieris bija paredzējis, pārvadātājs – ja vien un kad tas ir fiziski iespējams – pasažieriem, kuri izbrauc no ostas termināļiem, papildus 1. punktā paredzētajām uzkodām, maltītēm vai atspirdzinājumiem bez maksas piedāvā līdzvērtīgu izmitināšanu uz kuģa klāja vai krastā, un pārvadāšanu starp ostas termināli un izmitināšanas vietu. Pārvadātājs var noteikt ierobežotu viena pasažiera kopējo izmaksu summu izmitināšanai krastā, kas nepārsniedz EUR 120 un kur nav iekļautas izmaksas par transportu abos virzienos starp ostas termināli un izmitināšanas vietu.

3. Piemērojot 1. un 2. punktu, pārvadātājs pievērš īpašu uzmanību vajadzībām, kādas ir personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un viņus pavaidošajām personām.

18. pants

Maršruta maiņa un atlīdzināšana atiešanas atcelšanas vai aizkavēšanās gadījumā

1. Ja pārvadātājam ir iespējams paredzēt, ka pasažieru pārvadājumu pakalpojums tiks atcelts vai atiešana no ostas termināļa aizkavēsies par ilgāk nekā 120 minūtēm, pasažierim nekavējoties piedāvā šādas izvēles iespējas:

- a) mainīt maršrutu līdz galamērķim, izmantojot pēc iespējas drīzāku pārvadājumu ar nosacījumiem, kas pielīdzināmi pārvadājuma līgumā izklāstītajiem;
- b) saņemt biļetes cenas atlīdzību un, attiecīgā gadījumā, bez maksas pēc iespējas drīzāku atpakaļbraucienu uz sākotnējo izbraukšanas vietu saskaņā ar pārvadājuma līgumu.

⁽¹⁾ OV L 131, 28.5.2009., 24. lpp.

2. Ja pasažieru pārvadājumu pakalpojums ir atcelts vai atiešana no ostas aizkavējas par ilgāk nekā 120 minūtēm, pasažieriem ir tiesības saņemt no pārvadātāja tādu maršruta maiņu vai biļetes cenas atlīdzību.

3. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. punktā paredzēto atlīdzību izmaksā septiņās dienās skaidrā naudā, ar elektronisku bankas pārskaitījumu, bankas pārveduma rīkojumu vai bankas čeku, atlīdzinot biļetes pilnu pirkuma cenu par to brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, un par jau veikto daļu vai daļām, ja braucienam vairs nav jēgas attiecībā uz pasažiera sākotnējo ceļojuma plānu.

19. pants

Biļetes cenas kompensēšana pienākšanas aizkavēšanās gadījumā

1. Nezaudējot tiesības uz pārvadājumu, pasažieri var pieprasīt kompensāciju no pārvadātāja, ja aizkavējas pārvadājuma līgumā paredzētā pienākšana galamērķī. Kompensācijas minimālais apjoms ir 25 % no biļetes cenas, ja ir notikusi aizkavēšanās par vismaz:

- vienu stundu, ja plānotā brauciena ilgums ir līdz četrām stundām;
- divām stundām, ja plānotā brauciena ilgums ir vairāk par četrām stundām, bet ne vairāk par astoņām stundām;
- trīs stundām, ja plānotā brauciena ilgums ir vairāk par astoņām stundām, bet ne vairāk par 24 stundām; vai
- sešām stundām, ja plānotā brauciena ilgums ir vairāk par 24 stundām.

Ja aizkavēšanās ir divreiz ilgāka par a) līdz d) apakšpunktā noteikto laiku, kompensācija ir 50 % no biļetes cenas.

2. Pasažieri, kam ir vairākkārt lietojama biļete vai sezonas biļete un kas minētās biļetes derīguma termiņa laikā saskaras ar atkārtotu pienākšanas aizkavēšanos, var prasīt pienācīgu kompensāciju saskaņā ar pārvadātāja noteikumiem par kompensēšanas kārtību. Minētajos noteikumos paredz kritērijus, ar ko nosaka pienākšanas aizkavēšanos un aprēķina kompensāciju.

3. Kompensāciju aprēķina attiecībā pret cenu, ko pasažieris faktiski ir samaksājis par aizkavēto pasažieru pārvadājuma pakalpojumu.

4. Ja pārvadājums ir brauciens turp un atpakaļ, kompensāciju par pienākšanas aizkavēšanos turpceļā vai atpakaļceļā aprēķina attiecībā pret pusi no cenas, kas samaksāta par attiecīgo pasažieru pārvadājuma pakalpojumu.

5. Kompensāciju izmaksā viena mēneša laikā pēc kompensācijas pieprasījuma iesniegšanas. Kompensāciju drīkst izmaksāt ar kuponiem un/vai citiem pakalpojumiem, ja nosacījumi ir

elastīgi, jo īpaši attiecībā uz derīguma termiņu un ceļojuma galamērķi. Pēc pasažiera pieprasījuma kompensāciju izmaksā naudā.

6. Kompensāciju par biļetes cenu nesamazina, atskaitot ar finanšu darījumiem saistītas izmaksas, piemēram, maksas, tālruna vai pastmarku izmaksas. Pārvadātāji var noteikt minimālo summu, ko nesasniedzot, kompensāciju neizmaksā. Minimālā summa nav lielāka par EUR 10.

20. pants

Izņēmumi

1. Šīs regulas 17., 18. un 19. pantu nepiemēro pasažieriem, kuriem ir biļete ar atvērtu datumu, ja atiešanas laiks nav noteikts, izņemot pasažierus, kam ir vairākkārt lietojama biļete vai sezonas biļete.

2. Šīs regulas 17. un 19. pantu nepiemēro, ja pasažieris ir informēts par atcelšanu vai aizkavēšanos jau pirms biļetes iegādes, vai ja atcelšana vai aizkavēšanās ir notikusi pasažiera vainas dēļ.

3. Šīs regulas 17. panta 2. punktu nepiemēro, ja atcelšana vai aizkavēšanās ir notikusi laika apstākļu dēļ, kas apdraud kuģa drošu ekspluatāciju.

4. Šīs regulas 19. pantu nepiemēro, ja atcelšana vai aizkavēšanās ir notikusi laika apstākļu dēļ, kas apdraud kuģa drošu ekspluatāciju, vai ārkārtēju apstākļu dēļ, kas traucē pasažieru pārvadājuma pakalpojuma sniegšanu un no kā nevarētu izvairīties pat tad, ja veiktu visus iespējamus pasākumus.

21. pants

Citas prasības

Nekas šajā regulā neierobežo pasažierus saskaņā ar valstu tiesību aktiem valstu tiesās prasīt atlīdzināt kaitējumu, kas radies pārvadājumu pakalpojumu atcelšanas vai aizkavēšanās rezultātā, tostarp saskaņā ar Direktīvu 90/314/EEK.

IV NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI PAR INFORMĀCIJU UN SŪDZĪBĀM

22. pants

Tiesības uz ceļojuma informāciju

Pārvadātāji un termināļa operatori savās attiecīgās kompetences jomās visa brauciena laikā sniedz pasažieriem atbilstošu informāciju pieejamā formātā un tajās pašās valodās, kurās informāciju parasti sniedz visiem pasažieriem. Īpašu uzmanību pievērš personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzībām.

23. pants

Informācija par pasažieru tiesībām

1. Pārvadātāji un termināļa operatori savās attiecīgās kompetences jomās nodrošina, ka informācija par pasažieru tiesībām saskaņā ar šo regulu ir publiski pieejama gan uz kuģiem, gan ostas termināļos. Informāciju sniedz pieejamā formātā un tajās pašās valodās, kurās informāciju parasti sniedz visiem pasažieriem. Sniedzot šo informāciju, īpašu uzmanību pievērš personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzībām.

2. Lai izpildītu 1. punktā minēto informēšanas prasību, pārvadātāji un termināļa operatori var izmantot šīs regulas noteikumu kopsavilkumu, ko Komisija sagatavo visās Eiropas Savienības iestāžu oficiālajās valodās un kas tiem darīts pieejams.

3. Pārvadātāji un termināļa operatori piemērotā veidā dara zināmu pasažieriem uz kuģiem un ostas termināļos kontaktinformāciju par izpildstrukturū, ko dalībvalsts norīkojusi saskaņā ar 25. panta 1. punktu.

24. pants

Sūdzības

1. Pārvadātāji izveido vai izmanto jau pastāvošu sūdzību izskatīšanas mehānismu attiecībā uz šajā regulā paredzētajām tiesībām un pienākumiem.

2. Ja pasažieris, uz ko attiecas šī regula, vēlas iesniegt pārvadātājam sūdzību, viņš to iesniedz divos mēnešos no dienas, kad pakalpojums tika sniegts vai kad to vajadzēja sniegt. Pārvadātājs viena mēneša laikā no sūdzības saņemšanas paziņo pasažierim, vai viņa sūdzība ir atzīta par pamatotu, noraidīta vai vēl tiek izskatīta. Galīgās atbildes sniegšanas laiks nevar būt ilgāks par trīs mēnešiem no sūdzības saņemšanas dienas.

V NODAĻA

ĪSTENOŠANA UN VALSTU IZPILDSTRUKTŪRAS

25. pants

Valstu izpildstrukturās

1. Katra dalībvalsts norīko jaunu vai jau izveidotu strukturū vai strukturās, kas ir atbildīgas par šīs regulas izpildi attiecībā uz pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem un kruīziem no ostām, kuras atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā, un pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem no trešām valstīm uz minētajām ostām. Katra strukturū veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.

Katra strukturū organizatoriski, lēmumos par finansējumu, juridiskā formā un lēmumu pieņemšanā ir neatkarīga no pārvadātājiem, ceļojumu rīkotājiem un termināļa operatoriem.

2. Dalībvalstis informē Komisiju par strukturū vai strukturām, kas norīkotas saskaņā ar šo pantu.

3. Par šīs regulas varbūtēju pārkāpumu ikviens pasažieris saskaņā ar valsts tiesību aktiem var iesniegt sūdzību kompetentajai strukturū, kas norīkota saskaņā ar 1. punktu, vai kādai citai dalībvalsts norīkotai kompetentai strukturū.

Dalībvalsts var pieņemt lēmumu, ka:

a) pasažieris sūdzību, uz ko attiecas šīs regula, vispirms iesniedz pārvadātājam; un/vai

b) valsts izpildstrukturū vai jebkura cita dalībvalsts norīkota kompetenta strukturū darbojas kā apelācijas instance, kas izskata sūdzības, kuras nav atrisinātas saskaņā ar 24. pantu.

4. Dalībvalstis, kuras saskaņā ar 2. panta 4. punktu ir izvēlējušās atbrīvot no šīs regulas prasībām noteiktus pakalpojumus, nodrošina līdzvērtīgu mehānismu pasažieru tiesību aizsardzībai.

26. pants

Ziņojums par izpildi

Saskaņā ar 25. pantu norīkotās izpildstrukturās ..(*) un pēc tam ik pēc diviem gadiem publicē ziņojumu par savu darbību iepriekšējos divos kalendārajos gados, jo īpaši aptverot darbības, kas veiktas, lai īstenotu šīs regulas noteikumus, ziņas par piemērotajām sankcijām un statistiku par sūdzībām un piemērotām sankcijām.

27. pants

Izpildstrukturū sadarbība

Valstu izpildstrukturās, kas minētas 25. panta 1. punktā, vajadzības gadījumā apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem, un praksi. Komisija tām palīdz veikt šo uzdevumu.

28. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Dalībvalstis līdz ..(**) informē Komisiju par šiem noteikumiem un pasākumiem un nekavējoties ziņo tai par visiem turpmākiem to grozījumiem.

(*) Divi gadi pēc šīs regulas piemērošanas dienas.

(**) Šīs regulas piemērošanas diena.

VI NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Ziņojums

Komisija līdz .. (*) ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas darbību un tās rezultātiem. Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno tiesību aktu priekšlikumus, ar ko paredz šīs regulas noteikumu detalizētāku īstenošanu vai tās grozīšanu.

30. pants

Regulas (EK) Nr. 2006/2004 grozījums

Regulas (EK) Nr. 2006/2004 pielikumam pievieno šādu punktu:

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

..

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

..

“19. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. ./2009 (.. gada ..) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem (*)

(*) OV ..”.

31. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no .. (**).

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

..

(*) Trīs gadi pēc šīs regulas piemērošanas dienas.

(**) 36 mēneši pēc šīs regulas publicēšanas dienas.

I PIELIKUMS

Personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesības saņemt atlīdzību vai mainīt maršrutu saskaņā ar 8. pantu

1. Ja ir atsauce uz šo pielikumu, personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām dod iespēju izvēlēties:
 - a) — septiņās dienās skaidrā naudā, ar elektronisku bankas pārskaitījumu, bankas pārveduma rīkojumu vai bankas čekiem saņemt atlīdzību biļetes pilnas pirkuma cenas apmērā par to brauciena daļu vai daļām, kas nav veiktas, un par jau veikto daļu vai daļām, ja braucienam vairs nav jēgas attiecībā uz pasažiera sākotnējo ceļojuma plānu, attiecīgā gadījumā kopā ar
 - pēc iespējas drīzāku atpakaļbraucienu uz sākotnējo izbraukšanas vietu; vai
 - b) maršruta līdz galamērķim maiņu, kā izklāstīts pārvadājuma līgumā, izmantojot pēc iespējas drīzāku pārvadājumu ar pielīdzinātiem nosacījumiem; vai
 - c) maršruta līdz galamērķim maiņu, kā izklāstīts pārvadājuma līgumā, izmantojot pārvadājumu ar pielīdzinātiem nosacījumiem vēlākā dienā atbilstīgi pasažiera vēlmēm, ja ir pieejamas biļetes.
2. Šā pielikuma 1. punkta a) apakšpunkts attiecas arī uz pasažieriem, kuru braucieni ir kompleksa pakalpojuma daļa, izņemot tiesības saņemt atlīdzību, ja tādas tiesības izriet no Direktīvas 90/314/EEK.
3. Ja pilsētā vai reģionā ir vairākas ostas un pārvadātājs piedāvā pasažierim braucienu uz citu ostu, nevis to, uz kuru pasažieris bija rezervējis biļeti, pārvadātājs sedz izmaksas par pasažiera pārvietošanos no šīs alternatīvās ostas uz ostu, uz kuru bija rezervēta biļete, vai uz citu tuvumā esošu vietu, par ko vienojas ar pasažieri.

II PIELIKUMS

Palīdzība ostās, tostarp iekāpšanas un izkāpšanas laikā, saskaņā ar 10. un 13. pantu

1. Palīdzība un pasākumi, kas vajadzīgi, lai personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām varētu:
 - paziņot par savu ierašanos ostas terminālī un lūgt palīdzību;
 - nokļūt no ieejas līdz reģistrācijas punktam, ja tāds ir, vai līdz kuģim;
 - reģistrēties un reģistrēt bagāžu, ja nepieciešams;
 - doties no reģistrācijas punkta, ja tāds ir, uz kuģi caur emigrācijas un drošības pārbaudes punktiem;
 - iekāpt kuģī, izmantojot liftu, ratiņkrēslu vai citu attiecīgā gadījumā vajadzīgu palīdzību;
 - doties no kuģa durvīm uz savu vietu/telpu;
 - novietot un paņemt bagāžu kuģī;
 - doties no savas vietas uz kuģa durvīm;
 - izkāpt no kuģa, izmantojot liftu, ratiņkrēslu vai citu attiecīgā gadījumā vajadzīgu palīdzību;
 - attiecīgā gadījumā paņemt bagāžu un doties uz imigrācijas un muitas punktiem;
 - doties no bagāžas saņemšanas telpas vai no izkāpšanas vietas uz noteiktu izeju;
 - vajadzības gadījumā apmeklēt tualetes telpas (ja tādas ir).
 2. Ja personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām palīdz pavadošā persona un ja tas tiek pieprasīts, šai personai ir jāļauj sniegt personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām nepieciešamo palīdzību ostā un iekāpjot un izkāpjot no kuģa.
 3. Darbības ar visiem nepieciešamajiem pārvietošanās palīglīdzekļiem, ietverot tādas ierīces kā elektriskie ratiņkrēsli.
 4. Bojātu vai nozaudētu pārvietošanās palīglīdzekļu pagaidu aizstāšana, atzīstot, ka tos ne vienmēr ir iespējams aizstāt ar tieši tādiem pašiem palīglīdzekļiem.
 5. Vajadzības gadījumā rūpēties par atzītiem suņiem-pavadoņiem.
 6. Sniegt ar iekāpšanu un izkāpšanu saistītu informāciju pieejamā formātā.
-

*III PIELIKUMS***Palīdzība uz kuģiem saskaņā ar 10. un 13. pantu**

1. Pārvadāt atzītus suņus-pavadoņus uz kuģa atbilstīgi attiecīgās valsts noteikumiem.
2. Pārvadāt medicīniskus palīg līdzekļus un pārvietošanās ierīces, tostarp elektriskos ratiņkrēslus, kas vajadzīgi personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām.
3. Sniegt ar attiecīgo maršrutu saistītu būtisku informāciju pieejamā formātā.
4. Pēc attiecīga lūguma darīt visu iespējamo, lai sēdvietā būtu piemērota personām ar invaliditāti vai personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, ja to atļauj drošības noteikumi un ir pieejama vieta.
5. Vajadzības gadījumā palīdzība nokļūt tualetes telpās (ja tādas ir).
6. Ja personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām palīdz pavadošā persona, pārvadātājs dara visu iespējamo, lai šai personai ierādītu sēdvietu vai kajīti līdzās personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām.

IV PIELIKUMS

Apmācība, tostarp instrukcijas, jautājumos par invaliditāti saskaņā ar 14. pantu**A. Apmācība, tostarp instrukcijas, jautājumos par invaliditātes izpratni**

Apmācība, tostarp instrukcijas, jautājumos par invaliditātes izpratni nozīmē:

- izpratne par pasažieriem ar fiziskiem, maņu (dzirdes un redzes), slēptiem traucējumiem vai attīstības traucējumiem un atbilstoša rīcība, tostarp tas, kā atšķirt dažādas spējas, kas piemīt personām, kuru kustības, orientēšanās vai saziņas spējas var būt ierobežotas;
- šķēršļi, ar kuriem jāsaskaras personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, tostarp attieksmes, vides/materiālā un organizācijas aspektu ziņā;
- atzīti suņi-pavadoni, tostarp suņa-pavadoņa nozīme un vajadzības;
- rīcība neparedzētos apstākļos;
- savstarpējo attiecību prasmes un saziņas veidi ar vārdzirdīgiem cilvēkiem, vājrēdzīgiem cilvēkiem, cilvēkiem ar runas defektiem un cilvēkiem ar attīstības traucējumiem;
- vispārēja izpratne par SJO pamatnostādņem saistībā ar letiekumu pasažieru kuģu konstruēšanai un ekspluatācijai, lai tie atbilstu vecāku cilvēku un personu ar invaliditāti vajadzībām.

B. Apmācība, tostarp instrukcijas, jautājumos par palīdzību personām ar invaliditāti

Apmācība, tostarp instrukcijas, jautājumos par palīdzību personām ar invaliditāti nozīmē:

- prasme palīdzēt ratiņkrēslu lietotājiem pārvietoties uz ratiņkrēslu un no tā;
- prasme sniegt palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kuras ceļo kopā ar atzītu suni-pavadoni, tostarp izpratne par šo suņu nozīmi un vajadzībām;
- iemaņas pārvadāt vājrēdzīgus pasažierus un rūpēties par atzītiem suņiem-pavadoņiem un tos pārvadāt;
- izpratne par to, kādus palīg līdzekļus var izmantot personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām, un zināšanas, kā uzmanīgi rīkoties ar tādiem palīg līdzekļiem;
- prasme izmantot iekāpšanas un izkāpšanas palīgierīces un zināšanas par piemērotām iekāpšanas un izkāpšanas palīdzības procedūrām, kas personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām ļauj saglabāt drošību un cieņu;
- izpratne par drošas un profesionālas palīdzības nepieciešamību. Arī izpratne par to, ka dažas personas ar invaliditāti un personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām var justies ievainojamas ceļojuma laikā tādēļ, ka ir atkarīgas no sniegtās palīdzības;
- zināšanas par pirmās palīdzības sniegšanu.

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

Komisija 2008. gada 4. decembrī iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par tiesību aktu īstenošanu patērētāju tiesību aizsardzības jomā ⁽¹⁾.

Eiropas Parlaments 2009. gada 23. aprīlī pieņēma atzinumu pirmajā lasījumā ⁽²⁾.

Padome 2009. gada 9. oktobrī panāca politisku vienošanos par regulas projektu. Kad priekšlikumu bija izskatījuši juristi lingvisti, Padome pirmajā lasījumā 2010. gada 11. martā pieņēma nostāju saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. pantā.

Pildot savus uzdevumus, Padome ņēma vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu. Reģionu komiteja atteicās sniegt atzinumu.

II. PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

1. Vispārīga informācija

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, ir daļa no vispārējā ES mērķa nostiprināt pasažieru tiesības, jo īpaši tiesības personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Līdzīgi tiesību akti jau ir pieņemti attiecībā uz pasažieriem, kas ceļo ar gaisa transportu ⁽³⁾, un dzelzceļa pasažieriem ⁽⁴⁾. Priekšlikumā, no vienas puses, paredzēti noteikumi par nediskriminējošu piekļuvi un palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām un, no otras puses, noteikumi par visu pasažieru kategoriju tiesībām uz palīdzību, informāciju un varbūtēju kompensāciju reisu aizkavējuma vai atcelšanas gadījumos.

Lai arī Padome ir vienprātis ar Komisiju attiecībā uz priekšlikuma mērķi, Padomes pieeja ietver apjomīgu sākotnējā priekšlikuma pielāgošanu. Vairāki ierosinātie noteikumi nebija pieņemami, jo ar tiem paredzēja pārāk smagu administratīvo slogu un izmaksas pārvadātājiem un valstu administrācijām, nedodot pasažieriem nekādu papildu vērtību, kas atsvērtu šīs neērtības. Citus noteikumus pārfrāzēja, lai regulu darītu vienkāršāku un saprotamāku.

No šīs pieejas izriet, ka ar Padomes pirmā lasījuma nostāju lielā mērā groza sākotnējo Komisijas priekšlikumu, to pārstrādājot un svītrojot no teksta vairākus noteikumus. Tas nozīmē, ka Padome nepieņēma nevienu ar minētajiem svītrotajiem noteikumiem saistītu grozījumu, ko Eiropas Parlaments bija iekļāvis pirmā lasījuma atzinumā.

2. Galvenie politikas jautājumi

i) Piemērošanas joma

Ģeogrāfiskā piemērošanas joma

Komisija ierosināja regulu piemērot pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem un kružiem starp dalībvalstu ostām vai dalībvalstu ostās.

⁽¹⁾ Dok. 11990/08.

⁽²⁾ A6-0209/2009.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp., un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par invalidu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu, OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1371/2007 (2007. gada 23. oktobris) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 315, 3.12.2007., 14. lpp.).

Padome uzskata, ka Komisijas priekšlikums šajā ziņā ir jāprecizē, lai izvairītos no draudiem kropļot konkurenci starp ES iekšējiem un ārējiem pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem. Tāpēc Padomes pirmā lasījuma nostājā šie noteikumi ir pilnveidoti. Tajā nodalīti, no vienas puses, pasažieru pakalpojumi, kuros iekāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā, un, no otras puses, pasažieru pakalpojumi, kuros iekāpšanas osta atrodas ārpus dalībvalsts teritorijas, taču izkāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā. Ja iekāpšanas osta atrodas ārpus dalībvalsts teritorijas, taču izkāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā, regulu piemēros tikai tādā gadījumā, ja pakalpojumu sniedz Eiropas Savienībā reģistrēts pārvadātājs. Tomēr Eiropas Savienībā reģistrēta pārvadātāja definīcija būtu jāinterpretē pēc iespējas plašāk, lai aptvertu lielāko daļu pasažieru pārvadājumu pakalpojumu starp ES ostām un ostām, kas atrodas ārpus ES. Attiecībā uz kruīziem – regulu piemēros tikai tiem kruīziem, kuros iekāpšanas osta atrodas dalībvalsts teritorijā.

Turklāt Padome ievieš definīciju jēdzienam “dalībvalsts teritorija”.

Atbrīvojumi no piemērošanas jomas

Komisijas sākotnējais priekšlikums principā ietvēra visus pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, neatkarīgi no pasažieru skaita, pakalpojuma attāluma, ceļojuma mērķa utt. Komisija bija paredzējusi vienīgi iespēju dalībvalstīm atbrīvot no noteikumu piemērošanas pakalpojumus, uz kuriem attiecas valsts pasūtījuma līgumi.

Padome uzskata, ka ir svarīgi šos noteikumus pielāgot reālajām iespējām un vajadzībām. Tāpēc tā ievieš konkrētu skaitu atbrīvojumu no regulas noteikumu piemērošanas. Padome piekrīt neieklāut piemērošanas jomā pasažierus, kuri ceļo ar kuģiem, kam ir licence pārvadāt ne vairāk kā 36 pasažierus, kuģiem, kuru apkalpē ietilpst ne vairāk kā trīs personas vai kuru kopīgais pasažieru pārvadāšanas attālums nepārsniedz 500 metrus vienā virzienā. Piemērošanas jomā neieklāuj arī ekskursiju un ievērojamu vietu apskates braucienus (kas nav kruīzi).

Papildus minētajam dalībvalstis uz divu gadu laikposmu no regulas piemērošanas var atbrīvot jūras kuģus, kuru masa ir mazāka par 300 bruto tonnām. Ja dalībvalsts tā izvēlas darīt, tai tomēr pienācīgi jānodrošina pasažieru tiesības ar valsts tiesību aktiem. Dalībvalstis var atbrīvot no šīs regulas noteikumu piemērošanas arī pasažieru pārvadājumu pakalpojumus, uz kuriem attiecas sabiedrisko pakalpojumu pienākumi, pakalpojumu publiskā iepirkuma līgumi vai integrēti pakalpojumi, ja pasažieru tiesības ir pienācīgi garantētas ar valsts tiesību aktiem.

Eiropas Parlaments principā ievēroja Komisijas pieeju, taču pievienoja iespēju dalībvalstīm atbrīvot pilsētas un piepilsētas pakalpojumus (10. grozījums). Padome šo grozījumu neņem vērā, taču tās ierosinātie atbrīvojumi no noteikumu piemērošanas praksē nozīmēs to, ka daudzus tāda veida pakalpojumus piemērošanas jomā neieklāus.

ii) Personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesības

Padome dedzīgi atbalsta Komisijas mērķi nodrošināt to, lai personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām būtu nediskriminējoša piekļuve jūras un iekšzemes ūdensceļu transportam. Tāpēc Padome stingri ievēro Komisijas priekšlikumu, izņemot dažus vienkāršošanas un precizēšanas gadījumus.

Attiecībā uz izņēmumiem tiesībās uz pārvadāšanu Komisija bija ierosinājusi, ka personai ar invaliditāti varētu liegt pārvadāšanu, atsaucoties uz pasažieru kuģa drošības prasībām vai struktūru. Šim noteikumam Padome ir pievienojusi veselības prasības, lai ņemtu vērā gadījumus, kad pasažiera veselības stāvokļa dēļ viņa pārvadāšanas drošību nevar garantēt.

Šajā sakarā Eiropas Parlaments ir ierosinājis svītrot visas atsauces uz drošības prasībām (1., 26. un 29. grozījums) un iekļaut atsauci uz pārvadāšanu drošā, cieņpilnā un praktiski izpildāmā veidā (27. grozījums). Attiecībā uz šo 27. grozījumu – Padome to iekļāva pirmā lasījuma nostājā, izņemot vārdu “cieņpilnā”. Padome uzskata, ka neviens, izņemot personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām, nevar izlemt, kas ir cieņpilns pārvadāšanas veids, un tāds lēmums nebūtu jāpieņem pārvadātājam.

Saskaņā ar sākotnējo priekšlikumu pārvadātājs varētu prasīt, lai personu ar invaliditāti vai personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pavadītu cita persona, kas spēj sniegt palīdzību. Padomes pirmā lasījuma nostājā paredzēts – ja pārvadātājs iesniedz tādu lūgumu saistībā ar pasažieru pārvadājumu pakalpojumu, pavadīto personu pārvadā bez maksas.

Attiecībā uz palīdzību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām – tādu palīdzību sniedz ar nosacījumu, ka attiecīgā persona paziņo pārvadātājam vai termināļa operatoram vismaz divas darbdienu iepriekš (Komisija bija ierosinājusi 48 stundas) un ierodas ostā vai norādītā vietā vismaz 60 minūtes pirms iekāpšanas vai izbraukšanas laika. Turklāt, ja personai ir īpašas vajadzības attiecībā uz izmitināšanu vai sēdvietu vai vajadzība vest līdzī medicīnas iekārtas, pasažierim par tādām vajadzībām būtu jāpaziņo pārvadātājam rezervācijas veikšanas brīdī, ja par šīm vajadzībām tajā brīdī ir zināms. Šī Padomes ieviestā papildu prasība ļaus pārvadātājam apmierināt minētās īpašas vajadzības un nodrošināt attiecīgajām personām vislabākos iespējamos pakalpojumus.

Vairāki Eiropas Parlamenta grozījumi attiecas uz informāciju tādos formātos, kas pieejami personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Padome tos pieņēma. Tas pats attiecas uz Parlamenta grozījumiem par termina “dzīvnieks-pavadonis” aizstāšanu ar terminu “suns-pavadonis”.

iii) *Pārvadātāju un termināļu operatoru pienākumi ceļojuma pārtraukuma gadījumā*

Komisijas priekšlikumā bija paredzētas tiesības uz informāciju, palīdzību (tostarp maltītēm, atspirdzinājumiem un, iespējams, izmitināšanu viesnīcā), maršruta maiņu un atlīdzību, kā arī biļetes cenas kompensāciju visiem pasažieriem pasažieru pārvadājuma pakalpojuma vai kruīza aizkavējuma un – konkrētos gadījumos – atcelšanas gadījumā. Tomēr kompensāciju par biļetes cenu neizmaksātu, ja aizkavējums vai atcelšana būtu notikusi ārkārtas apstākļu dēļ, kas traucēja izpildīt transporta pakalpojumu.

Padome piekrīt principam, ka pārvadātājiem un termināļu operatoriem vajadzētu rūpēties par saviem pasažieriem, un tā ir paplašinājusi šo principu, lai iekļautu visus atcelšanas gadījumus. Tomēr dažos gadījumos nav iespējams vai saprātīgi sniegt, piemēram, informāciju par aizkavējumiem ostā bez personāla. Tāpēc ar Padomes pirmā lasījuma nostāju ievieš ostas termināļu jēdzienu, proti, apkalpoti termināļi ostā ar konkrētiem pakalpojumiem un personālu (piemēram, reģistrācija, biļešu kases vai pasažieru atpūtas telpas). Konkrēti pārvadātāju un termināļu operatoru pienākumi attiecas vienīgi uz pasažieriem, kuri izbrauc no šādiem ostu termināļiem. Šādā gadījumā ir jāpiemēro noteikums par informēšanu un palīdzību un – zināmā mērā – maršruta maiņu un atlīdzināšanu.

Vēl viens apsvērums, uz kuru balstās Padomes pirmā lasījuma nostāja, ir kuģošanas drošība. Lai izvairītos no tā, ka pārvadātāji ekonomisku apsvērumu dēļ dodas jūrā vai steigjas tādos laika apstākļos, kuri apdraud drošu kuģa ekspluatāciju, ir ieviests atbrīvojums no pienākumu nodrošināt izmitināšanu vai biļetes cenas kompensāciju tādos gadījumos. Turklāt sliktu laika apstākļu jēdziens un ārkārtas apstākļu jēdziens ir izskaidroti divos apsvērumos veidā, kas nav visaptveroši. Ir ieviesti papildu atbrīvojumi no pienākuma nodrošināt tiesības uz palīdzību un kompensāciju, ja pasažieris ir informēts par atcelšanu vai aizkavējumu pirms biļetes iegādes vai ja pasažieris izraisa atcelšanu vai aizkavējumu. Visbeidzot pārvadātājam ir sniegta iespēja ierobežot izmitināšanas izmaksas līdz 120 euro un ieviest minimālo summu, ko nesasniedzot, kompensāciju neizmaksā (biļetes, kas maksā 10 euro vai mazāk).

Eiropas Parlaments bija ierosinājis atbrīvojumus *force majeure* gadījumā (23. un 60. grozījums) vai ja par atcelšanu vai aizkavējumu ir paziņots iepriekš (59. grozījums). Šos grozījumus Padome pēc būtības ir pieņēmusi. Parlaments arī bija ierosinājis ierobežojumu izmitināšanas izmaksām, nosakot, ka tās nedrīkst vairāk nekā divas reizes pārsniegt biļetes cenu (53. grozījums). Padome uzskata, ka tas ir pārāk neizdevīgi pasažieriem un dažos gadījumos pārvadātājiem, un secina, ka 120 euro ierobežojums ir saprātīgāks gan pasažieriem, gan pārvadātājiem.

iv) *Sūdzību izskatīšana un valstu izpildiestādes*

Komisijas priekšlikumā bija ietverti sīki izstrādāti noteikumi par to, kā pārvadātājiem būtu jāizskata sūdzības, jo īpaši par to, kādas tālejošas juridiskas sekas var būt neatbildēšanai uz sūdzībām, un par valsts izpildiestāžu izraudzīšanos un to pienākumiem.

Lai arī Padome principā piekrita priekšlikumā paredzētajam, jo īpaši tam, ka pārvadātājiem būtu jāatbild uz savu klientu iesniegtām sūdzībām, tā sistēmā ievieš lielāku elastību, lai izvairītos no jebkādam neparedzamām sekām dalībvalstu tiesību sistēmām vai administratīvajām struktūrām.

Eiropas Parlaments ierosināja, ka katrai dalībvalstij būtu jāizraugās tikai viena valsts izpildiestāde (5., 6., 66., 67. un 68. grozījums) un ka dalībvalstīm, nevis pārvadātājiem, būtu jāizveido neatkarīgs sūdzību izskatīšanas mehānisms (65. grozījums). Tomēr iepriekš izskaidroto elastības apsvērumu labad Padome neuzskata, ka ir piemēroti tādā veidā ierobežot dalībvalstu rīcības iespējas. Papildus minētajam Parlaments ierosināja, ka valsts izpildiestādēm būtu jābūt neatkarīgām no visām komerciālām interesēm (66. grozījums). Padomes pirmā lasījuma nostājā precizēts, ka šīm iestādēm būtu jābūt neatkarīgām no pārvadātājiem, ceļojumu rīkotājiem un termināļa operatoriem.

v) *Diena, kad regulu sāk piemērot*

Komisija bija ierosinājusi regulu visā tās pilnībā sākt piemērot divus gadus pēc tās publicēšanas, savukārt konkrētus tās noteikumus sākt piemērot jau vienu gadu pēc tās publicēšanas.

Padomes pirmā lasījuma nostājā paredzēts, ka regulu visā tās pilnībā sāks piemērot trīs gadus pēc tās publicēšanas.

3. Citi politikas jautājumi

Padome pieņem lēmumu vienkāršot regulas nosaukumu.

Padome nolemj precizēt noteikumus par apakšlīgumu slēgšanu attiecībā uz konkrētiem pienākumiem, kas izriet no regulas, pievienojot vispārīgu pantu par citām iesaistītajām pusēm.

Padome pieņem lēmumu svītrot prasību pārvadātājiem uzturēt atsevišķus kontus par izmaksām, kas tiem rodas no palīdzības sniegšanas personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai izvairītos no nevajadzīga administratīva sloga, jo īpaši mazākiem pārvadātājiem. Līdzīgi Padome nolemj ierobežot pienākumu noteikt kvalitātes standartus tādai palīdzībai lielākiem termināļu operatoriem un pārvadātājiem un ierobežot prasības par invaliditātes jautājumiem veltītu apmācību un norādījumiem, attiecinot šīs prasības tikai uz tām personāla kategorijām, kurām tas patiešām vajadzīgs.

4. Citi Eiropas Parlamenta pieņemti grozījumi

Citi grozījumi, kas nav iekļauti Padomes pirmā lasījuma nostājā, ir šādi:

- ņemt vērā personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām vajadzības visos gadījumos, kad ostas, termināļi un pasažieru kuģi tiek projektēti vai remontēti, neminot "kad vajadzīgs" (2. grozījums);
- noteikumi, ar kuriem reglamentē personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām iekāpšanu, neskarot vispārējos noteikumus, ko piemēro pasažieru iekāpšanai (3. grozījums);
- Komisijas aicinājums ierosināt skaidrus noteikumus par pasažieru tiesībām vietās, kur pasažieri pārsēžas no sauszemes transporta jūras vai iekšzemes ūdensceļu transportā (7. grozījums);
- horizontāla likumdošanas pieeja, kas aptver visus transporta veidus jaunas likumdošanas iniciatīvas gadījumā attiecībā uz pasažieru tiesībām (8. grozījums);

- psihosociālas invaliditātes definīcijas iekļaušana, definējot personas ar invaliditāti vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām (11. grozījums);
- izmaiņas “pārvadājuma līguma” definīcijā (14. grozījums) un “biļešu pārdevēja” (15. grozījums) definīcijā;
- ierosinātās definīcijas terminiem “pieejami formāti” (18. grozījums), “pasažieris” (19. grozījums), “ierašanās” (20. grozījums), “izbraukšana” (21. grozījums), “biļetes cena” (22. grozījums) un “nepārvarama vara” (23. grozījums).
- piekļuves noteikumi attiecībā uz personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām pārvadāšanu, kuri būtu jānosaka valsts izpildiestāžu uzraudzībā, un ka šajos noteikumos būtu jāiekļauj pavadošas personas un palīgierīču pieejamība (31. grozījums);
- rakstisks apstiprinājums par palīdzības sniegšanu personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām (34. grozījums);
- personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām individuālajām vajadzībām piemērota palīdzība (35. grozījums);
- ostas pārvaldes iestādes uzdevums nodrošināt personu ar invaliditāti un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām piekļuvi ostai (37. grozījums);
- iespēja palīdzības sniedzējam un pasažierim vienoties par īsāku termiņu, kurā jāpaziņo par palīdzību (38. grozījums);
- vajadzība nodrošināt, ka pasažieris saņem apstiprinājumu par to, ka ir paziņots par palīdzības nepieciešamību (39. grozījums);
- pārvadātāja pienākums nodrošināt aizstājējus pārvietošanās līdzekļus, kas piemēroti attiecīgā pasažiera vajadzībām, ja pārvietošanās ierīce ceļojuma laikā ir bojāta (50. grozījums);
- aizkavējuma gadījumā pasažierim būtu jāpiedāvā atlīdzība par biļetes cenu vienīgi tad, ja viņš izlemj nedoties ceļā, izmantojot šī pārvadātāja pakalpojumus (54. grozījums);
- jebkāda kompensācija, kas piešķirta saskaņā ar regulu, ko var atskaitīt no jebkādas papildu kompensācijas, kāda ir piešķirta (61. grozījums);
- sankcijas, ko piemēro par regulas pārkāpumiem, kuras varētu ietvert kompensācijas izmaksu attiecīgajam pasažierim (70. grozījums);
- 71., 72. un 75. grozījums par regulas pielikumiem.

III. SECINĀJUMS

Gatavojot pirmā lasījuma nostāju, Padome ir pilnībā ņēmusi vērā Komisijas priekšlikumu un Eiropas Parlamenta atzinumu pirmajā lasījumā. Attiecībā uz Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumiem Padome uzskata, ka daudzi grozījumi – būtībā, daļēji vai pilnībā – jau ir iekļauti pirmā lasījuma nostājā.

PADOMES NOSTĀJA (ES) Nr. 6/2010 PIRMAJĀ LASĪJUMĀ,

lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par jaunu pārtiku, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1331/2008 un atceļ Regulu (EK) Nr. 258/97 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1852/2001

Padome pieņēmusi 2010. gada 15. martā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2010/C 122 E/03)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Nekaitīgas un veselīgas pārtikas brīva aprīte ir būtisks iekšējā tirgus aspekts un ievērojami uzlabo iedzīvotāju veselību un labklājību, kā arī viņu sociālās un ekonomiskās intereses. Atšķirības starp valstu likumiem, normatīvajiem un administratīvajiem aktiem par jaunas pārtikas nekaitīguma novērtējumu un atļauju izsniegšanu var kavēt šīs pārtikas brīvu aprīti, radot nevienlīdzīgas konkurences apstākļus.
- (2) Īstenojot Savienības politikas pasākumus, būtu jānodrošina augsta cilvēku veselības aizsardzības pakāpe. Vajadzības gadījumā būtu jāpiešķir pienācīga vērība vides aizsardzībai un dzīvnieku labturībai.
- (3) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 258/97 (1997. gada 27. janvāris), kas attiecas uz jauniem

pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām ⁽³⁾, kā arī ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1852/2001 (2001. gada 20. septembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā konkrētu informāciju darīt publiski pieejamu un kā aizsargāt informāciju, kura iesniegta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 258/97 ⁽⁴⁾, tika izveidoti Savienības noteikumi par jauniem pārtikas produktiem. Skaidrības labad Regula (EK) Nr. 258/97 un Regula (EK) Nr. 1852/2001 būtu jāatceļ un Regula (EK) Nr. 258/97 būtu jāaizstāj ar šo regulu. Komisijas Ieteikums 97/618/EK ⁽⁵⁾ (1997. gada 29. jūlijs) par zinātniskajiem aspektiem un informācijas sniegšanu, kas vajadzīga pieteikumu noformēšanu, lai laistu tirgū jaunus pārtikas produktus un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām, un sākotnējo novērtējuma ziņojumu sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 258/97, tādējādi būtu uzskatāms par novecojušu attiecībā uz jaunu pārtiku.

- (4) Lai nodrošinātu saskaņotību ar Regulu (EK) Nr. 258/97, par kritēriju, lai pārtiku uzskatītu par jaunu pārtiku, būtu jāuzskata tas, ka šī pārtika Savienībā cilvēku uzturā lielā apjomā nav izmantoti pirms dienas, kad sāka piemērot Regulu (EK) Nr. 258/97, proti, 1997. gada 15. maija. Lietošana Savienībā ir lietošana dalībvalstīs neatkarīgi no dienas, kad tās pievienojās Eiropas Savienībai.
- (5) Piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprītes tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu ⁽⁶⁾. Pašreizējā jaunas pārtikas definīcija būtu jāprecizē un jāatjaunina, pašreizējās kategorijas aizstājot ar atsauci uz vispārējo pārtikas definīciju minētajā regulā.
- (6) Būtu jāprecizē arī tas, ka pārtiku uzskata par jaunu pārtiku, ja tai piemēro pārtikas ražošanai Savienībā agrāk neizmanto tu ražošanas tehnoloģiju. Šajā regulā jo īpaši būtu jāiekļauj jaunākās audzēšanas tehnoloģijas un pārtikas ražošanas procesi, kuri ietekmē pārtiku un

⁽¹⁾ OV C 224, 30.8.2008., 81. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 25. marta Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta), Padomes . . Nostāja pirmajā lasījumā (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta), Eiropas Parlamenta . . Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta).

⁽³⁾ OV L 43, 14.2.1997., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 253, 21.9.2001., 17. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 253, 16.9.1997., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.

tādējādi var ietekmēt arī pārtikas nekaitīgumu. Jaunajā pārtikā tādējādi būtu jāiekļauj tāda pārtika, kas iegūta no dzīvniekiem, kuri audzēti, izmantojot netradicionālas tehnoloģijas, un no šādu dzīvnieku pēcnācējiem, pārtika, kas iegūta no augiem, kuri audzēti, izmantojot netradicionālas tehnoloģijas, pārtika, kas ražota, izmantojot jaunus ražošanas procesus, kas varētu ietekmēt pārtiku, un pārtika, kas satur inženierijas ceļā iegūtus nanomateriālus vai sastāv no šādiem materiāliem. Par jaunu pārtiku nebūtu jāuzskata tāda pārtika, kas iegūta no jaunām augu šķirnēm vai lopu šķirnēm, kuras audzētas, izmantojot tradicionālās audzēšanas metodes. Turklāt būtu jāprecizē, ka pārtiku no trešām valstīm, kas Savienībā ir jauna, var uzskatīt par tradicionālu tikai tadā gadījumā, ja to iegūst no "primārās ražošanas" saskaņā ar definīciju Regulas (EK) Nr. 178/2002, neatkarīgi no tā, vai tā ir apstrādāta vai neapstrādāta (piem., augļi, ievārijumi, augļu sulas). Tomēr pie šādā veidā iegūtas pārtikas nebūtu jāpieskaita ne pārtika, kas ražota no tādiem dzīvniekiem vai augiem, kuru audzēšanai izmantotas netradicionālas audzēšanas metodes, vai pārtika no šādu dzīvnieku pēctečiem, ne pārtika, kuras ražošanā izmantoti jauni ražošanas procesi.

- (7) Tomēr, ņemot vērā Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupas, kas izveidota ar Komisijas 1997. gada 16. decembra lēmumu, 2008. gada 16. janvārī sniegto atzinumu, kā arī Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinumu, ko pieņēma 2008. gada 15. jūlijā, dzīvnieku klonēšanas metodēm, piemēram, somatisko šūnu kodola pārstrādāšanai, piemīt tādas īpatnības, ka minētā regula nevar risināt visus klonēšanas jautājumus. Tādēļ attiecībā uz pārtiku, ko ražo no dzīvniekiem, kas iegūti, izmantojot kādu klonēšanas paņēmieni, un no šādu dzīvnieku pēctečiem, būtu jāsniedz Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, kam vajadzības gadījumā sekotu likumdošanas priekšlikums. Ja pieņemtu īpašus tiesību aktus, šīs regulas darbības joma būtu attiecīgi jāpielāgo.
- (8) Būtu jāpieņem īstenošanas pasākumi, ar kuriem nosaka kritērijus, lai atvieglotu novērtējumu tam, vai pārtika nozīmīgā apjomā izmantota cilvēku patēriņam Savienībā pirms 1997. gada 15. maija. Ja pirms šā datuma pārtika izmantota tikai kā uztura bagātinātājs vai uztura bagātinātāja sastāvā, kā tas definēts Direktīvā 2002/46/EK⁽¹⁾, tās laišanu tirgū Savienībā vajadzētu atļaut tāda paša izmantojuma nolūkos pēc šīs dienas, neuzskatot to par jaunu pārtiku. Tomēr šādu izmantojumu par uztura bagātinātāju vai tā sastāvā nedrīkstētu ņemt vērā novērtējumā par to, vai pārtika nozīmīgā apjomā izmantota cilvēku

patēriņam Savienībā pirms 1997. gada 15. maija. Tādējādi attiecīgās pārtikas izmantošana citiem mērķiem, nevis izmantojums par uztura bagātinātāju vai tā sastāvā, būtu jāatļauj saskaņā ar šo regulu.

- (9) Inženierijas ceļā iegūtu nanomateriālu izmantošana pārtikas ražošanā varētu pieaugt līdz ar tehnoloģijas turpmāku attīstību. Lai nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību augstā pakāpē, preču brīvu apriti un tiesisko noteiktību ražotājiem, starptautiskā mērogā jāizstrādā vienota definīcija jēdzienam "inženierijas ceļā iegūts nanomateriāls". Savienībai būtu jāmeģina panākt vienošanos par definīciju atbilstošos starptautiskos forumos. Ja šādu vienošanos izdotos panākt, šajā regulā izmantoto jēdziena "inženierijas ceļā iegūts nanomateriāls" definīciju būtu attiecīgi jāpielāgo.
- (10) Pārtika, kas ražota no pārtikas sastāvdaļām, uz kurām neattiecas šīs regulas darbības joma, it īpaši, ja mainītas pārtikas sastāvdaļas, šo sastāvdaļu sastāvs vai daudzums, nebūtu jāuzskata par jaunu pārtiku. Tomēr šīs regulas darbības joma būtu attiecināma uz pārtiku, ja ir veiktas pārtikas sastāvdaļu izmaiņas, piemēram, izmantoti selektīvi ekstrakti vai citas auga daļas, kuras līdz šim Savienībā nav izmantotas cilvēku uzturā.
- (11) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm⁽²⁾ noteikumi būtu jāpiemēro tad, ja, ņemot vērā visas produkta īpašības, uz to varētu attiecināt "zāļu" definīciju un tāda produkta definīciju, uz kuru attiecas Savienības tiesību akti. Šajā sakarā, ja dalībvalsts saskaņā ar Direktīvu 2001/83/EK konstatē, ka kāds produkts ir zāles, tad saskaņā ar Savienības tiesību aktiem tai vajadzētu būt iespējai ierobežot šāda produkta laišanu tirgū. Turklāt pārtikas definīcijā, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 178/2002, zāles nav ietvertas, un uz tām nebūtu jāattiecina šī regula.
- (12) Jaunai pārtikai, kas atļauta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 258/97, būtu jāsaņem jaunas pārtikas statuss, tomēr būtu jāprasa atļauja, ja šādu pārtiku izmanto jebkuriem jauniem mērķiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/46/EK (2002. gada 10. jūnijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz uztura bagātinātājiem (OV L 183, 12.7.2002., 51. lpp.).

⁽²⁾ OV L 311, 28.11.2001., 67. lpp.

- (13) Pārtika, kuru paredzēts izmantot tehnoloģiskiem mērķiem vai kura ir ģenētiski modificēta, nebūtu jāiekļauj šīs regulas darbības jomā. Tādēļ ģenētiski modificēta pārtika, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1829/2003⁽¹⁾ darbības jomā, pārtika, ko izmanto vienīgi kā piedevas un kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1333/2008⁽²⁾ darbības jomā, aromatizētāji, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1334/2008⁽³⁾ darbības jomā, fermenti, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1332/2008⁽⁴⁾ darbības jomā, un ekstrakcijas šķīdinātāji, kas ietilpst Direktīvas 2009/32/EK⁽⁵⁾ darbības jomā, neietilpst šīs regulas darbības jomā.
- (14) Vitamīnu un minerālvielu lietošanu nosaka ar īpašiem pārtikas ražošanas nozares tiesību aktiem. Tādēļ no šīs regulas darbības jomas būtu jāizslēdz vitamīni un minerālvielas, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/46/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1925/2006 (2006. gada 20. decembris) par vitamīnu un minerālvielu, un dažu citu vielu pievienošanu pārtikai⁽⁶⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/39/EK (2009. gada 6. maijs) par īpašas diētas pārtikas produktiem (pārstrādāta versija)⁽⁷⁾. Tomēr īpašajos tiesību aktos nav aplūkoti gadījumi, kad atļautie vitamīni un minerālvielas iegūtas, izmantojot ražošanas metodes vai jaunus izcelsmes avotus, kurus neņēma vērā laikā, kad atļaujas izsniegtas. Tādēļ, kamēr nav grozīti īpašie tiesību akti, šādus vitamīnus un minerālvielas nevajadzētu izslēgt no šīs regulas darbības jomas, ja ražošanas metodes vai jauni izcelsmes avoti izraisa nozīmīgas vitamīnu un minerālvielu sastāva vai struktūras izmaiņas, kas ietekmē to uzturvērtību, metabolizācijas procesu vai nevēlamu vielu koncentrāciju.
- (15) Jauna pārtika, kas nav vitamīni vai minerālvielas, ir paredzēta īpašiem diētas nolūkiem, pārtikas bagātināšanai vai kā uztura bagātinātāji, būtu jāvērtē atbilstoši šai regulai. Tiem būtu arī turpmāk jāpiemēro noteikumi, kas paredzēti Direktīvā 2002/46/EK, Regulā (EK) Nr. 1925/2006, Direktīvā 2009/39/EK, un Direktīvā 2009/39/EK minētajās īpašajās direktīvās un tās I pielikumā.
- (16) Tas, vai pirms 1997. gada 15. maija Savienībā pārtika nozīmīgā apjomā izmantota cilvēku uzturā, būtu jānovērtē, pamatojoties uz to uzņēmēju sniegtu informāciju, kuri ir iesaistīti pārtikas aprītē, kā arī vajadzības gadījumā, pamatojoties uz citu dalībvalstīs pieejamu informāciju. Ja nav pieejama informācija par attiecīgas pārtikas izmantošanu cilvēku uzturā pirms 1997. gada 15. maija vai pieejamā informācija ir nepietiekama, tādas informācijas vākšanai būtu jāizveido vienkārša un pārredzama procedūra, iesaistot Komisiju, dalībvalstis un visas ieinteresētās personas.
- (17) Tirgū Savienībā būtu jālaiž vienīgi tāda jauna pārtika, kas ir nekaitīga un nemaldina patērētāju. Turklāt, ja ar jauno pārtiku paredzēts aizvietot citu pārtiku, tai nevajadzētu atšķirties no šīs pārtikas tā, ka uzturvērtības ziņā patērētājiem tas būtu neizdevīgi.
- (18) Jāpiemēro saskaņota un centralizēta nekaitīguma novērtēšanas un atļauju piešķiršanas procedūra, kas ir efektīva, ierobežota laikā un pārredzama. Lai turpinātu saskaņot dažādas pārtikas atļauju izsniegšanas procedūras, jaunas pārtikas nekaitīguma novērtējums, kā arī tās iekļaušana Savienības sarakstā būtu jāveic saskaņā ar procedūru, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1331/2008 (2008. gada 16. decembris), ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, pārtikas fermentiem un pārtikas aromatizētājiem⁽⁸⁾, kura būtu jāpiemēro vienmēr, ja vien šajā regulā nav paredzēta īpaša atkāpe. Saņemot pieteikumu atļaut pārtiku kā jaunu pārtiku, Komisijai būtu jāpārbauda pieteikuma derīgums un piemērojamība. Piešķirot jaunas pārtikas atļauju, būtu jāņem vērā arī citi svarīgi ar šo konkrēto jautājumu saistīti apstākļi, tostarp ētiski, ekoloģiski, ar dzīvnieku labturību saistīti apstākļi un piesardzības princips.
- (19) Būtu jānosaka arī kritēriji tā potenciālā apdraudējuma novērtēšanai, ko rada jauna pārtika. Lai nodrošinātu saskaņotus jaunas pārtikas zinātniskus novērtējumus, šādus novērtējumus būtu jāveic Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei ("Iestāde").
- (20) Pašlaik informācija par apdraudējumiem, kas saistīti ar inženierijas ceļā iegūtiem nanomateriāliem, ir nepietiekama. Lai labāk izvērtētu to nekaitīgumu, Komisijai sadarbībā ar Iestādi būtu jāizstrādā pārbaudes metodoloģijas, ņemot vērā inženierijas ceļā iegūtu nanomateriālu specifiskās īpašības.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1829/2003 (2003. gada 22. septembris) par ģenētiski modificētu pārtiku un barību (OV L 268, 18.10.2003., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1333/2008 (2008. gada 16. decembris) par pārtikas piedevām (OV L 354, 31.12.2008., 16. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1334/2008 (2008. gada 16. decembris) par aromatizētājiem un dažām pārtikas sastāvdaļām ar aromatizētāju īpašībām izmantošanai pārtikā (OV L 354, 31.12.2008., 34. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1332/2008 (2008. gada 16. decembris) par pārtikas fermentiem (OV L 354, 31.12.2008., 7. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/32/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz ekstrakcijas šķīdinātājiem, ko izmanto pārtikas produktu un pārtikas sastāvdaļu ražošanā (pārstrādāta versija) (OV L 141, 6.6.2009., 3. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 404, 30.12.2006., 26. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 124, 20.5.2009., 21. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 354, 31.12.2008., 1. lpp.

- (21) Lai procedūras vienkāršotu, pieteikuma iesniedzējiem vajadzētu atļaut iesniegt vienu pieteikumu par pārtiku, kuru reglamentē ar dažādiem pārtikas ražošanas nozaru tiesību aktiem. Tādēļ attiecīgi būtu jāgroza Regula (EK) Nr. 1331/2008. Lisabonas Līgumam stājoties spēkā 2009. gada 1. decembrī, Eiropas Savienība ir aizstājusi Eiropas Kopienas un ir tās pēctece, un visā minētās regulas tekstā vārds "Kopiena" būtu jāaizstāj ar vārdu "Savienība".
- (22) Ja tradicionāla pārtika no trešajām valstīm ir iekļauta trešo valstu tradicionālās pārtikas sarakstā, vajadzētu atļaut tās laišanu tirgū Savienībā saskaņā ar noteikumiem, kas atbilst pārtikai, kuras nekaitīgas pārtikas lietošanas vēsture ir pierādīta. Novērtējot trešo valstu tradicionālās pārtikas nekaitīgumu un pārvaldības sistēmu, būtu jāņem vērā to nekaitīgas pārtikas lietošanas vēsture to izcelsmes valstī. Nekaitīgas pārtikas lietošanas vēsturē nebūtu jāņem vērā citi lietojumi, kas neattiecas uz pārtiku vai parasto uzturu.
- (23) Attiecīgā gadījumā un pamatojoties uz nekaitīguma novērtējuma secinājumiem, būtu jānosaka pēcpārdošanas pārraudzības prasības attiecībā uz jaunās pārtikas izmantošanu cilvēku uzturā.
- (24) Jauna pārtika Savienības jaunas pārtikas sarakstā vai trešo valstu tradicionālās pārtikas sarakstā būtu jāiekļauj, neskarot iespēju novērtēt tās vielas ietekmi uz vispārējo patēriņu, kas ir pievienota šai vai līdzīgai pārtikai, vai arī ir izmantota tās ražošanā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1925/2006.
- (25) Īpašos apstākļos, lai veicinātu lauksaimniecības pārtikas nozares pētniecību un attīstību un tādējādi arī jauninājumus, jaunākās zinātniskās atziņas un patentēto informāciju, ko iesniedz kā pamatojumu pieteikumam par jaunas pārtikas iekļaušanu Savienības jaunas pārtikas sarakstā, būtu jāaizsargā. Šos datus un informāciju uz noteiktu laikposmu nākamajam pieteikuma iesniedzējam nevajadzētu izmantot bez iepriekšējā pieteikuma iesniedzēja piekrišanas. Aizsargājot viena pieteikuma iesniedzēja iesniegtos zinātniskos datus, nevajadzētu aizkavēt citus iesniedzējus iekļaut pārtiku Savienības jaunas pārtikas sarakstā, pamatojoties uz viņu pašu zinātniskajiem datiem.
- (26) Uz jauno pārtiku attiecas vispārējās marķējuma prasības, kas noteiktas Direktīvā 2000/13/EK⁽¹⁾, un vajadzības
- gadījumā uzturvielu marķējuma prasības, kas paredzētas Direktīvā 90/496/EEK⁽²⁾ (1990. gada 24. septembris) par pārtikas produktu uzturvielu marķējumu. Dažos gadījumos, iespējams, būtu jānorāda papildu marķēšanas informācija, it īpaši attiecībā uz pārtikas aprakstu, tās izcelsmi vai lietojuma nosacījumiem. Tādēļ, kad jaunu pārtiku iekļauj Savienības sarakstā vai trešo valstu tradicionālās pārtikas sarakstā, var noteikt īpašus lietojuma nosacījumus vai marķēšanas pienākumus, kas, *inter alia*, varētu būt saistīti ar īpašām īpatnībām vai pārtikas īpašībām, piemēram, pārtikas sastāvu, uzturvērtību vai uzturrādītājiem un pārtikas paredzēto lietojumu, ar ētiskiem apsvērumiem vai ietekmi uz specifisku iedzīvotāju grupu veselību.
- (27) Ar Regulu (EK) Nr. 1924/2006⁽³⁾ saskaņā dalībvalstu noteikumus par uzturvērtības un veselīguma norādēm. Tādēļ prasībām attiecībā uz jaunu pārtiku būtu jābūt tikai saskaņā ar šo regulu.
- (28) Attiecīgā gadījumā var notikt pārrunas ar Eiropas Dabaszinātņu un jauno tehnoloģiju ētikas grupu, lai konsultētos par ētikas jautājumiem attiecībā uz jaunas pārtikas laišanu tirgū Savienībā.
- (29) Jaunu pārtiku, kas laista tirgū Savienībā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 258/97, būtu jāturpina laist tirgū. Jauna pārtika, kas atļauta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 258/97, būtu jāiekļauj Savienības jaunas pārtikas sarakstā, kas izveidots ar šo regulu. Turklāt pieprasījumiem, kas iesniegti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 258/97 pirms šīs regulas piemērošanas dienas, būtu jāklūst par pieteikumiem saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, ja Komisijai vēl nav nosūtīts sākotnējā novērtējuma ziņojums, kas paredzēts Regulā (EK) Nr. 258/97, kā arī visos gadījumos, kad saskaņā ar minēto Regulu ir vajadzīgs papildu novērtējuma ziņojums. Citus vēl neizskatītus pieprasījumus, kas iesniegti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 258/97 4. pantu pirms šīs regulas piemērošanas dienas, būtu jāizskata saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 258/97 noteikumiem.
- (30) Regulā (EK) Nr. 882/2004⁽⁴⁾ ir noteikti vispārīgi noteikumi par kārtību, kādā jāsteno oficiālas kontroles, lai pārbaudītu atbilstību pārtikas nozares tiesību aktiem. Dalībvalstīm saskaņā ar minēto regulu būtu jāveic oficiāla kontrole, lai nodrošinātu šīs regulas izpildi.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/13/EK (2000. gada 20. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV L 109, 6.5.2000., 29. lpp.).

(2) Padomes Direktīva 90/496/EEK (1990. gada 24. septembris) par pārtikas produktu uzturvielu marķējumu (OV L 276, 6.10.1990., 40. lpp.).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1924/2006 (2006. gada 20. decembris) par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem (OV L 404, 30.12.2006., 9. lpp.).

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 882/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

(31) Piemēro pārtikas produktu higiēnas prasības, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 852/2004 ⁽¹⁾.

pārtika cilvēku uzturā ir izmantota nozīmīgā apjomā. Īpaši svarīgi, lai Komisija gatavošanas posmā konsultētos ar ekspertiem, ievērojot saistības, ko tā uzņēmusies 2009. gada 9. decembra paziņojumā attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. panta īstenošanu,

(32) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, noteikt saskaņotus noteikumus jaunas pārtikas laišana tirgū Savienībā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

IEVADA NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šajā regulā noteikti saskaņoti noteikumi, lai tirgū Savienībā laistu jaunu pārtiku ar mērķi nodrošināt augstu cilvēku veselības un patērētāju interešu aizsardzības pakāpi, vienlaikus nodrošinot iekšējā tirgus efektīvu darbību, vajadzības gadījumā ņemot vērā vides aizsardzību un dzīvnieku labturību.

2. pants

Darbības joma

(34) Pasākumus, kas vajadzīgi šīs regulas īstenošanai, būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes Lēmuma 1999/468/EK (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai iesniegtie ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽²⁾ 5. un 7. pantu.

1. Šo regulu piemēro jaunas pārtikas laišana tirgū Savienībā.

2. Šī regula neattiecas uz:

(35) Jo īpaši Komisija būtu jāpilnvaro precizēt dažas definīcijas, tostarp "inženierijas ceļā iegūta nanomateriāla" definīciju, lai, pamatojoties uz atbilstīgiem kritērijiem, nodrošinātu šo noteikumu saskaņotu ieviešanu dalībvalstīs, ņemot vērā jaunākās tehnikas un zinātnes atziņas, un definīciju netradicionālai dzīvnieku audzēšanas teknikai, ko izmanto tādu ģenētiski identisku dzīvnieku bezdzimumvairošanā un ko Savienībā pārtikas ražošanā pirms 1997. gada 15. maija neizmantoja. Turklāt Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt atbilstīgus pārejas pasākumus un atjaunināt trešo valstu un Savienības tradicionālas pārtikas sarakstus.

a) pārtiku, ja to lieto kā:

i) pārtikas piedevas, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1333/2008 darbības jomā,

ii) pārtikas aromatizētājus, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1334/2008 darbības jomā,

(36) Turklāt Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt deleģētus aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz kritērijiem, saskaņā ar kuriem var uzskatīt, ka Savienībā pirms 1997. gada 15. maija šī

iii) ekstrakcijas šķīdinātājus, kurus izmanto pārtikas produktu ražošanā un kuri ietilpst Direktīvas 2009/32/EK darbības jomā,

iv) pārtikas fermentus, kas ietilpst Regulas (EK) Nr. 1332/2008 darbības jomā,

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu (OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

- v) vitamīnus un minerālvielas, kas ietilpst Direktīvas 2002/46/EK, Regulas (EK) Nr. 1925/2006 vai Direktīvas 2009/39/EK darbības jomā, izņemot jau atļautus vitamīnus un minerālvielas, ko iegūst ar ražošanas metodēm vai izmantojot jaunas izejvielas, ko neņēma vērā, kad tos atļāva saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem, ja šo ražošanas metožu vai jauno izejvielu dēļ rodas ievērojamas izmaiņas, kas minētas šīs Regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta iii) punktā;
- b) pārtiku, kas ir Regulas (EK) Nr. 1829/2003 darbības jomā.

3. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā piemēro Regulā (EK) Nr. 178/2002 minētās definīcijas.

2. Piemēro arī šādas definīcijas:

a) "jauna pārtika" ir tāda pārtika, ko Savienībā pirms 1997. gada 15. maija neizmantoja cilvēku uzturā nozīmīgā apjomā, tostarp:

- i) dzīvnieku izcelsmes pārtika, ja dzīvniekam ir piemērotas netradicionālas audzēšanas tehnoloģijas, kas pārtikas ražošanai Savienībā nav izmantotas pirms 1997. gada 15. maija, un pārtikas produkti, kas iegūti no šādu dzīvnieku pēcnācējiem,
- ii) augu izcelsmes pārtika, ja augiem ir piemērotas netradicionālas audzēšanas tehnoloģijas, kas pārtikas ražošanai Savienībā nav izmantotas pirms 1997. gada 15. maija, ja minētās augiem piemērotās netradicionālas audzēšanas tehnoloģijas izraisa nozīmīgas izmaiņas pārtikas sastāvā vai struktūrā, ietekmējot tās uzturvērtību, metabolizācijas procesu vai nevēlamu vielu daudzumu tajā,
- iii) pārtika, kurai piemērots līdz 1997. gada 15. maijam Savienībā neizmantots jauns ražošanas process, ja šis ražošanas process izraisa būtiskas izmaiņas pārtikas sastāvā vai struktūrā, ietekmējot tās uzturvērtību, metabolizācijas procesu vai nevēlamu vielu daudzumu tajā,
- iv) pārtika, kas satur inženierijas ceļā iegūtus nanomateriālus vai sastāv no tiem,

v) tradicionāla pārtika no trešām valstīm un

vi) pārtikas sastāvdaļas, ko Savienībā pirms 1997. gada 15. maija lietoja tikai kā uztura bagātinātājus, ja tās paredzēts lietot pārtikā, kas nav uztura bagātinātāji. Tomēr, ja pārtika pirms šā datuma izmantota vienīgi kā uztura bagātinātāji vai arī to sastāvā, to pēc šā datuma drīkst laist tirgū Savienībā, lai izmantotu tiem pašiem nolūkiem, tos neuzskatot par jaunu pārtiku;

b) "pēcnācējs" ir dzīvnieks, kurš izaudzēts ar tradicionālām audzēšanas tehnoloģijām, ja vismaz viens no dzīvnieka priekštečiem ir izaudzēts, izmantojot netradicionālu audzēšanas tehnoloģiju,

c) "inženierijas ceļā iegūts nanomateriāls" ir ar nodomu izgatavots materiāls, kam vismaz viens ārējais parametrs ir 100 nm vai mazāks vai kas iekšpusē vai virsmas līmenī sastāv no smalkām funkcionālajām daļām, no kurām daudzām vismaz viens parametrs ir 100 nm vai mazāks, tostarp struktūras, aglomerācijas un sakopojumi, kuru izmērs var būt virs 100 nm un kuri vienlaicīgi var saglabāt nano izmēram raksturīgās īpašības.

Nano izmēram raksturīgās īpašības ir:

- i) īpašības, kas saistītas ar attiecīgo materiālu lielo īpatnējo virsmu, un/vai
- ii) specifiskas fizikālķīmiskas īpašības, kas atšķiras no tādu pašu materiālu īpašībām, kuriem nav nano izmēra,
- d) "tradicionāla pārtika no trešās valsts" ir jauna pārtika, tomēr nevis jauna pārtika a) apakšpunkta i) līdz iv) punkta nozīmē, kas iegūta no "primārās ražošanas" un kam ir pārtikas lietošanas vēsture jebkurā trešā valstī, proti, ka attiecīgo pārtiku liela šīs valsts iedzīvotāju daļa vismaz 25 gadus ir lietojusi un turpina lietot kā daļu no ierastā uztura.
- e) "nekaitīgas pārtikas lietošanas vēsture trešā valstī" nozīmē to, ka attiecīgās pārtikas nekaitīgumu apstiprina informācija par tās sastāvu, kā arī informācija par to, ka liela šīs valsts iedzīvotāju daļa vismaz 25 gadus ir lietojusi un turpina lietot šo pārtiku kā daļu no ierastā uztura.

3. Komisija saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru var pieņemt tādus papildu kritērijus, lai precizētu šā panta 2. punkta a) apakšpunkta i) līdz iv) punktā un c), d) un e) apakšpunktā minētās definīcijas.

4. pants

Jaunas pārtikas statusa noteikšanas procedūra

1. Pārtikas aprītē iesaistīti tirgus dalībnieki pārbauda tās pārtikas statusu, kuru viņi gatavojas laist tirgū Savienībā, attiecībā uz šīs regulas piemērošanas jomu.

2. Ja rodas šaubas, pārtikas aprītē iesaistīti tirgus dalībnieki par minētās pārtikas statusu apspriežas ar attiecīgu iestādi, kas kompetenta jaunas pārtikas jautājumos, kā tas noteikts Regulas (EK) Nr. 1331/2008 15. pantā. Saņemot attiecīgās kompetentās iestādes lūgumu, pārtikas aprītē iesaistīts tirgus dalībnieks iesniedz informāciju par to, kādā apmērā minētā pārtika lietota cilvēku uzturā Savienībā pirms 1997. gada 15. maija.

3. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde drīkst konsultēties ar citām kompetentām iestādēm un Komisiju par apmēru, kādā pārtika ir lietota cilvēku uzturā Savienībā pirms 1997. gada 15. maija. Atbildes uz šādiem jautājumiem iesniedz arī Komisijai. Komisija apkopo saņemtās atbildes un par konsultāciju iznākumu paziņo kompetentajām iestādēm.

4. Šā panta 3. punkta īstenošanas pasākumus Komisija var pieņemt saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru.

5. pants

Interpretācijas lēmumi

Vajadzības gadījumā saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru var lemt, vai šī regula attiecas uz konkrēto pārtikas veidu.

II NODAĻA

PRASĪBAS JAUNAS PĀRTIKAS LAIŠANAI TIRGŪ KOPIENĀ

6. pants

Neatbilstīgas jaunas pārtikas aizliegums

Neviens nedrīkst laist Savienības tirgū jaunu pārtiku, ja tā neatbilst šai regulai.

7. pants

Jaunas pārtikas saraksti

1. Komisija uztur Savienības sarakstu ar atļautu jauno pārtiku, kas atšķiras no trešo valstu tradicionālās pārtikas (turpmāk "Savienības saraksts"), kuru publicēs saskaņā ar 2. panta 1. punktu Regulā (EK) Nr. 1331/2008.

2. Komisija sastāda un uztur trešo valstu tradicionālās pārtikas sarakstu, kas atļauts saskaņā ar šīs regulas 11. panta 5. punktu, šo sarakstu publicēs *Eiropas Kopienu Oficiālā Vēstneša* C sērijā.

3. Tirgū Savienībā drīkst laist tikai to jauno pārtiku, kas iekļauta Savienības sarakstā vai trešo valstu tradicionālās pārtikas sarakstā.

8. pants

Vispārēji nosacījumi jaunas pārtikas iekļaušanai sarakstos

Jaunu pārtiku drīkst iekļaut attiecīgajā sarakstā vienīgi tad, ja tā atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) pārtika, pamatojoties uz pieejamiem zinātniskiem pierādījumiem, neapdraud patērētāju veselību,
- b) tā nemaldina patērētājus,
- c) ja ar to paredzēts aizstāt citu pārtiku, tā no šī pārtikas neatšķiras tādā veidā, ka tās normāla lietošana uzturā patērētājam uzturvielu ziņā būtu neizdevīga.

9. pants

Savienības saraksta saturs

1. Savienības sarakstu atjaunina saskaņā ar Regulā (EK) Nr. 1331/2008 izklāstīto procedūru un attiecīgā gadījumā saskaņā ar šīs regulas 16. pantu.

2. Savienības saraksta ierakstā par jauno pārtiku iekļauj pārtikas specifikāciju, kā arī, vajadzības gadījumā precīzē lietošanas noteikumus, papildu prasības par marķēšanu, lai informētu galīgo patērētāju, un/vai pēcpārdošanas uzraudzības prasības, kā arī vajadzības gadījumā 16. panta 4. punktā norādīto informāciju.

10. pants

Saraksta, kurā iekļauj tradicionālu pārtiku no trešām valstīm, saturs

1. Sarakstu, kurā iekļauj tradicionālu pārtiku no trešām valstīm, atjaunina saskaņā ar 11. pantā izklāstīto procedūru.

2. Tradicionālās pārtikas no trešām valstīm saraksta ierakstā iekļauj pārtikas specifikāciju, kā arī, vajadzības gadījumā precīzē lietošanas noteikumus, papildu prasības par marķēšanu, lai informētu galīgo patērētāju.

11. pants

Tradicionālas pārtikas no trešām valstīm iekļaušana sarakstā

1. Atkāpjoties no šīs regulas 9. panta 1. punktā izklāstītās procedūras, ieinteresētā persona, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1331/2008 3. panta 1. punktā, kas gatavojas laist tirgū Savienībā tradicionālu pārtiku no trešās valsts, iesniedz pieteikumu Komisijai.

Pieteikumā iekļauj:

- a) pārtikas nosaukumu un aprakstu;
- b) tās sastāvu,
- c) tās izcelsmes valsti,
- d) ar dokumentiem apliecinātus datus, kas pierāda pārtikas nekaitīgas lietošanas vēsturi trešā valstī,
- e) vajadzības gadījumā lietošanas nosacījumus un īpašas marķējuma prasības,
- f) pieteikuma satura kopsavilkumu.

Pieteikumu izstrādā saskaņā ar īstenošanas noteikumiem, kas minēti šā panta 7. punktā.

2. Komisija derīgu pieteikumu, kā minēts 1. punktā, nekavējoties nosūta dalībvalstīm un Iestādei.

3. Sešos mēnešos pēc pieteikuma saņemšanas Iestāde sniedz atzinumu. Kad Iestāde lūdz papildu informāciju no ieinteresētās personas, tā pēc apspriešanās ar ieinteresēto personu nosaka termiņu, kurā minētā informācija jāsniedz. Sešu mēnešu laika posmu automātiski pagarina, pievienojot šo papildu termiņu. Iestāde papildu informāciju dara pieejamu dalībvalstīm un Komisijai.

4. Lai sagatavotu atzinumu, Iestāde pārbauda, vai:

- a) nekaitīgas pārtikas lietošanas vēsturi jebkurā trešā valstī apstiprina ieinteresētās personas iesniegto datu kvalitāte; un

- b) pārtikas sastāvs un attiecīgā gadījumā lietošanas noteikumi nerada apdraudējumu patērētāju veselībai Savienībā.

Iestāde nosūta atzinumu Komisijai, dalībvalstīm un ieinteresētajai personai.

5. Trīs mēnešos pēc Iestādes atzinuma Komisija saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru atjaunina trešo valstu tradicionālas pārtikas sarakstu, ņemot vērā Iestādes atzinumu, visus attiecīgos Savienības tiesību aktu noteikumus un citus būtiskus tiesiskus faktorus saistībā ar izskatāmo jautājumu. Komisija attiecīgi informē ieinteresēto personu. Ja Komisija pieņem lēmumu neatjaunināt tradicionālas pārtikas no trešām valstīm sarakstu, tā attiecīgi informē ieinteresēto personu un dalībvalstis, norādot iemeslus, kādēļ tā neuzskata atjaunināšanu par pamatotu.

6. Jebkurā procedūras stadijā ieinteresētā persona drīkst atsaukt savu pieteikumu.

7. Komisija līdz ..(*) pieņem detalizētus noteikumus šā panta īstenošanai saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru.

12. pants

Tehniskās norādes

Neskarot Regulas (EK) Nr. 1331/2008 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta noteikumus un līdz ..(*) Komisija, attiecīgā gadījumā cieši sadarbojoties ar Iestādi un apspriežoties ar ieinteresētajām personām, dara pieejamas tehniskas norādes un instrumentus, lai palīdzētu ieinteresētajām personām sagatavot un iesniegt pieteikumus saskaņā ar šo regulu, jo īpaši pārtikas aprītē iesaistītiem uzņēmējiem, sevišķi maziem un vidējiem uzņēmumiem, un citām ieinteresētām personām.

13. pants

Iestādes atzinums

Novērtējot jaunas pārtikas nekaitīgumu, Iestāde attiecīgos gadījumos jo īpaši:

- a) izvērtē, vai pārtika ir tikpat nekaitīga kā līdzīga pārtikas kategorijas pārtika, kuru jau tirgo Savienības tirgū, vai arī tikpat nekaitīga kā pārtika, kuru paredzēts aizvietot ar jauno pārtiku,

- b) ņem vērā nekaitīgas pārtikas lietošanas vēsturi.

(*) OV: lūdzu ievietojiet datumu 2 gadi pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

14. pants

Pārtikas aprītē iesaistīto tirgus dalībnieki īpašie pienākumi

1. Pārtikas nekaitīguma nodrošināšanai un saskaņā ar Iestādes atzinumu Komisija var noteikt pēcpārdošanas pārraudzības prasības. Pārtikas aprītē iesaistītie tirgus dalībnieki, kas laiž tirgū Savienībā pārtiku, ir atbildīgi par pēcpārdošanas uzraudzības prasību īstenošanu, kas noteiktas Savienības jaunas pārtikas sarakstā attiecībā uz šo pārtiku.

2. Ražotājs tūlīt informē Komisiju par:

- a) jebkuru jaunu zinātnisku vai tehnisku informāciju, kas var ietekmēt jaunas pārtikas lietošanas nekaitīguma novērtējumu;
- b) visiem aizliegumiem vai ierobežojumiem, ko uzlikusi tādas trešās valsts kompetentā iestāde, kurā jaunā pārtika ir laista tirgū.

15. pants

Eiropas grupa par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām

Komisija pēc savas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pieprasījuma var apspriesties ar Eiropas grupu par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām, lai saņemtu atzinumu par ētiskiem jautājumiem, kas saistīti ar ētikas ziņā ļoti nozīmīgām dabaszinātņu jomām un jaunām tehnoloģijām.

Komisija publicē šo atzinumu.

16. pants

Atļauju piešķiršanas procedūra datu aizsardzības gadījumos

1. Pēc pieteikuma iesniedzēja prasības, kuru pamato ar pieteikuma dokumentācijā iekļautu atbilstošu un pārbaudāmu informāciju, jaunākos zinātniskos pētījumus un/vai zinātniskus datus, kas iesniegti kopā ar pieteikumu, bez iepriekšējā pieteikuma iesniedzēja piekrišanas piecos gados no dienas, kad jaunā pārtika iekļauta Savienības sarakstā, nevar izmantot citā pieteikumā. Šādu aizsardzību var nodrošināt, ja:

- a) jaunākos zinātniskos pētījumus un/vai zinātniskos datus pieteikuma iesniedzējs patentējis pirmā pieteikuma iesniegšanas laikā (patentēti zinātniskie dati),
- b) iepriekšējam pieteikuma iesniedzējam pirmā pieteikuma iesniegšanas laikā bija ekskluzīvas tiesības atsaukties uz patentētiem zinātniskiem datiem, un

- c) jauno pārtiku nevarētu atļaut, ja iepriekšējais pieteikuma iesniedzējs nebūtu iesniedzis patentētus zinātniskus datus.

Tomēr iepriekšējais pieteikuma iesniedzējs var vienoties ar nākamo pieteikuma iesniedzēju, ka šādus datus un informāciju var izmantot.

2. Komisija, apspriežoties ar pieteikuma iesniedzēju nosaka, kurai informācijai būtu jānodrošina 1. punktā minētā aizsardzība, un par savu lēmumu informē pieteikuma iesniedzēju, Iestādi un dalībvalstis.

3. Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 1331/2008 7. panta 5. punkta, par Savienības saraksta atjaunināšanu ar jaunu pārtiku, kas nav tradicionāla pārtika no trešām valstīm, lemj saskaņā ar šīs regulas 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru gadījumos, kad saskaņā ar šo pantu aizsargā patentētos zinātniskos datus. Šajā gadījumā atļauju piešķir uz laiku, kas noteikts šā panta 1. punktā.

4. Gadījumos, kas minēti šā panta 3. punktā, Savienības jaunas pārtikas saraksta ierakstā papildus šīs Regulas 9. panta 2. punktā minētajai informācijai norāda arī:

- a) dienu, kad jaunā pārtika iekļauta Savienības sarakstā,
- b) faktu, ka iekļaušana pamatojas uz patentētiem jaunākiem zinātniskiem pētījumiem un/vai patentētiem zinātniskiem datiem, kas aizsargāti saskaņā ar šo pantu;
- c) pieteikuma iesniedzēja vārdu vai nosaukumu un adresi;

d) faktu, ka jaunās pārtikas laišana tirgū Savienībā ir atļauta vienīgi c) apakšpunktā minētajam pieteikuma iesniedzējam, ja vien nākamais pieteikuma iesniedzējs nesaņem pārtikas atļauju bez atsaucē uz patentētiem zinātniskiem datiem, kurus šādi noteicis iepriekšējais pieteikuma iesniedzējs.

5. Pirms šā panta 1. punktā minētā termiņa beigām Komisija saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru atjaunina Savienības sarakstu tā, ka, ja atļautā pārtika joprojām atbilst šajā regulā minētajiem nosacījumiem, tad vairs neietver 4. punktā minētās īpašās norādes.

17. pants

Publiskojama informācija

Komisija publicē:

a) regulas 6. panta 1. punktā minēto Savienības sarakstu un 6. panta 2. punktā minēto trešo valstu tradicionālas pārtikas sarakstu, kurus publicē vienotā īpaši tam paredzētā Komisijas tīmekļa vietnē;

b) saskaņā ar šo regulu iesniegto pieteikumu kopsavilkumus;

c) regulas 4. panta 3. punktā minēto apspriežu secinājumus.

Šā panta īstenošanas pasākumus, tostarp pasākumus šā panta pirmās daļas c) apakšpunktā minēto apspriežu secinājumu publicēšanai, Komisija var pieņemt saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru.

III NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

18. pants

Sankcijas

Dalībvalstis izstrādā noteikumus par sankcijām, ko piemēro šīs regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Dalībvalstis līdz .. (*) paziņo par šiem noteikumiem Komisijai un nekavējoties paziņo tai par visiem turpmākiem noteikumu grozījumiem.

19. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Pastāvīgā pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komiteja, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 58. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir trīs mēneši.

(*) OV: lūdzu ievietojiet datumu 24 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

20. pants

Deleģētie akti

Nolūkā panākt šīs regulas 1. pantā izklāstītos mērķus Komisija, pieņemot deleģētus aktus atbilstīgi 21. pantam un ievērojot 22. un 23. pantā paredzētos nosacījumus, vēlākais, .. (*) pieņem papildu kritērijus, lai novērtētu, vai attiecīgā pārtika nozīmīgā apjomā izmantota cilvēku uzturā Savienībā pirms 1997. gada 15. maija, kā minēts 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

21. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Šīs regulas 20. pantā minētās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir uz pieciem gadiem pēc šīs regulas stāšanās spēkā. Komisija sniedz ziņojumu par deleģētajām pilnvarām, vēlākais, sešus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšanu automātiski pagarina uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome to neatsauc saskaņā ar 22. pantu.

2. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to vienlaikus paziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.

3. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot 22. un 23. pantā paredzētos nosacījumus.

22. pants

Deleģēšanas atsaukšana

1. Eiropas Parlaments vai Padome var jebkurā laikā atsaukt 20. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu.

2. Iestāde, kas uzsākusi iekšēju procedūru, lai pieņemtu lēmumu par pilnvaru deleģēšanas atsaukšanu, par to informē otru iestādi un Komisiju, vēlākais, vienu mēnesi pirms galīgā lēmuma pieņemšanas, norādot, uz kurām deleģētām pilnvarām attiecas iespējamā atsaukšana, un atsaukšanas iemeslus.

3. Ar atsaukšanas lēmumu tiek izbeigta minētajā lēmumā norādīto pilnvaru deleģēšana. Lēmums stājas spēkā nekavējoties vai vēlākā dienā, kas norādīta minētajā lēmumā. Tas neskar jau spēkā esošo deleģēto aktu derīgumu. Lēmumu publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

23. pants

Iebildumi attiecībā uz deleģētajiem aktiem

1. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu trīs mēnešos no tā paziņošanas dienas.
2. Ja pēc minētā termiņa ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav pāduši iebildumus pret deleģēto aktu vai ja pirms šīs dienas gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par to, ka ir pieņēmuši lēmumu nepaust iebildumus, deleģētais akts stājas spēkā tajā paredzētajā dienā.
3. Ja Eiropas Parlaments vai Padome iebilst pret deleģēto aktu, tas nestājas spēkā. Iestāde, kas izsaka iebildumus attiecībā uz deleģēto aktu, izklāsta iebildumu pamatojumu.

24. pants

Pārskatīšana

1. Ņemot vērā gūto pieredzi, Komisija līdz ..(*) iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs regulas un jo īpaši tās 3., 11. un 16. panta īstenošanu, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību aktu priekšlikumus.
2. Līdz ..(**) Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par visiem aspektiem saistībā ar pārtiku, kas izgatavota no dzīvniekiem, kuri radīti, izmantojot klonēšanas metodi, kā arī no šādu dzīvnieku pēcnācējiem, vajadzības gadījumā iesniedzot likumdošanas priekšlikumus.
3. Ziņojumus un visus priekšlikumus publicē.

IV NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

25. pants

Atcelšana

Regulu (EK) Nr. 258/97 un Regulu (EK) Nr. 1852/2001 atceļ no ..(**), izņēmums attiecas vienīgi uz neizskatītiem pieprasījumiem, kurus paredzēts izskatīt saskaņā ar šīs regulas 27. panta 1. punktu.

(*) OV: lūdzu ievietojiet datumu 5 gadi pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

(**) OV: lūdzu ievietojiet datumu 1 gads pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

(***) OV: lūdzu ievietojiet datumu 24 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

26. pants

Savienības saraksta izveide

Ne vēlāk kā .. (***) Komisija izveido Savienības sarakstu, kurā iekļauj saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 258/97 4., 5. un 7. pantu atļauto un/vai paziņoto jauno pārtiku, kā arī attiecīgi visus esošos atļauju izsniegšanas nosacījumus.

27. pants

Pārejas pasākumi

1. Jebkurš pieprasījums par jaunas pārtikas laišanu tirgū Savienībā, kas dalībvalstij iesniegts saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 258/97 4. panta pirmo .. (***) , kļūst par pieteikumu saskaņā ar šo regulu, ja Komisijai vēl nav nosūtīts sākotnējā novērtējuma ziņojums, kas paredzēts Regulas (EK) Nr. 258/97 6. panta 3. punktā, un visos gadījumos, kad saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 258/97 6. panta 3. punktu vai 4. punktu ir vajadzīgs papildu novērtējuma ziņojums.

Pārējos vēl neizskatītos pieprasījumus, kas iesniegti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 258/97 4. panta pirmo .. (***) , izskata saskaņā ar minētās regulas noteikumiem.

2. Komisija var saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru pieņemt šā panta 1. punkta piemērošanai atbilstošus pārejas posma pasākumus.

28. pants

Grozījumi Regulā (EK) Nr. 1331/2008

Regulu (EK) Nr. 1331/2008 ar šo groza šādi.

1) Nosaukumu aizstāj ar šādu nosaukumu:

“Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1331/2008 (2008. gada 16. decembris), ar ko nosaka vienotu atļauju izsniegšanas procedūru pārtikas piedevām, pārtikas fermentiem, pārtikas aromatizētājiem un jaunu pārtiku”.

2) Regulas 1. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“1. Šajā regulā attiecībā uz pārtikas piedevām, pārtikas fermentiem, pārtikas aromatizētājiem un pārtikas aromatizētāju un pārtikas sastāvdaļu izejvielām, kam piemīt aromatizētāju īpašības, ko lieto vai kas paredzēti lietošanai pārtikas sastāvā vai uz tās un jaunus pārtikas produktos (turpmāk – “vielās vai produkti”), ir noteikta vienota procedūra novērtēšanai un atļauju piešķiršanai (turpmāk – “vienotā procedūra”), kas veicina pārtikas brīvu apriti Savienībā

un augstu cilvēku veselības aizsardzības pakāpi un augstu patērētāju aizsardzības pakāpi, tostarp patērētāju interešu aizsardzību. Šo regulu nepiemēro kūpināšanas aromatizētājiem, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2065/2003 (2003. gada 10. novembris) par kūpināšanas aromatizētājiem, ko izmanto vai kas ir paredzēti izmantošanai pārtikas produktos vai uz tiem (*).

2. Vienotajā procedūrā nosaka reglamentētu kārtību, kādā atjaunina to vielu un produktu sarakstu, kuru laišana tirgū Savienībā ir atļauta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1333/2008, Regulu (EK) Nr. 1332/2008, Regulu (EK) Nr. 1334/2008 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. . ./2010 par jaunu pārtiku (**) (turpmāk – “pārtikas nozares tiesību akti”).

(*) OV L 309, 26.11.2003., 1. lpp.

(**) OV L . . .”.

3) Regulas 1. panta 3. punktā, 2. panta 1. un 2. punktā, 9. panta 2. punktā, 12. panta 1. punktā un 13. pantā vārdus “viela” un “vielas” attiecīgi aizstāj ar vārdiem “viela vai produkts” vai “vielas vai produkti”.

4) Regulas 2. panta nosaukumu aizstāj ar šādu nosaukumu:

“Savienības vielu vai produktu saraksts”.

5) Regulas 4. pantam pievieno šādu punktu:

“3. Attiecībā uz vielu vai produktu var iesniegt atsevišķu pieteikumu, lai atjauninātu dažādus Savienības sarakstus, kurus regulē ar dažādiem pārtikas ražošanas nozaru tiesību aktiem, ja pieteikums atbilst katras pārtikas ražošanas nozares tiesību aktu prasībām.”.

6) Regulas 6. panta 1. punkta sākumā pievieno šādu teikumu:

“Ja ir zinātniski pamatoti iebildumi attiecībā uz nekaitīgumu, nosaka, kāda papildu informācija par apdraudējuma novērtējumu ir nepieciešama, un to pieprasa no pieteikuma iesniedzēja.”.

7) Regulas 7. panta 4., 5. un 6. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:

“4. Šos pasākumus, kuri paredzēti, lai grozītu nebūtiskus katras pārtikas nozares tiesību aktu elementus, izņemot attiecībā uz jaunu pārtiku, un kuri saistīti ar vielu svītrošanu no Savienības saraksta, pieņem saskaņā ar 14. panta 3. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

5. Efektivitātes dēļ pasākumus, kas paredzēti, lai grozītu katras pārtikas nozares tiesību aktu nebūtiskus elementus, izņemot attiecībā uz jaunu pārtiku, *inter alia*, papildinot tos, saistībā ar vielas iekļaušanu Savienības sarakstā, un to nosacījumu, specifiskāciju vai ierobežojumu papildināšanu, svītrošanu vai grozīšanu, kuri saistīti ar to, ka viela ir Savienības sarakstā, pieņem saskaņā ar 14. panta 4. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

6. Nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, izņemot attiecībā uz jaunu pārtiku, Komisija var izmantot 14. panta 5. punktā minēto steidzamības procedūru vielas svītrošanai no Savienības saraksta vai to nosacījumu, specifiskāciju vai ierobežojumu papildināšanai, svītrošanai vai grozīšanai, kuri saistīti ar to, ka viela ir Savienības sarakstā.

7. Pasākumus, kas paredzēti, lai Savienības sarakstā svītrotu Regulā par jaunu pārtiku ietvertus produktus vai lai šo sarakstu papildinātu ar tiem, un/vai pasākumus, kas paredzēti, lai papildinātu, svītrotu vai grozītu nosacījumus, specifiskāciju vai ierobežojumus, kas saistīti ar šāda produkta esamību Savienības sarakstā, pieņem saskaņā ar 14. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru.”.

8) Terminu “Kopiena” aizstāj ar terminu “Savienība”.

29. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no . . (*).

Tomēr 22., 23. un 24. pantu piemēro no . . (**). Turklāt, atkāpjoties no šā panta otrās daļas un atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 1331/2008 16. panta otrās daļas, pieteikumus saskaņā ar šo regulu var iesniegt no . . (**) attiecībā uz tādas pārtikas atļaujām, kura minēta šīs regulas 3. panta 2. punkta a) apakšpunktā, ja šāda pārtika attiecīgajā datumā jau ir pieejama Savienības tirgū.

(*) 24 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

(**) Šīs regulas spēkā stāšanās datums.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

..

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

..

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

..

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

I. IEVADS

Komisija 2008. gada 15. janvārī iesniedza priekšlikumu ⁽¹⁾ Regulai par jauniem pārtikas produktiem, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1331/2008 (2008. gada 16. decembris), ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru attiecībā uz pārtikas piedevām, fermentiem un aromatizētājiem. Priekšlikums bija balstīts uz Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 95. pantu.

Saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantu Eiropas Parlaments pieņēma atzinumu 2009. gada 25. martā pēc pirmā lasījuma ⁽²⁾.

Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu 2008. gada 29. maijā ⁽³⁾.

Saskaņā ar Līguma 294. panta 5. punktu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) Padome 2010. gada 15. martā vienprātīgi pieņēma nostāju pirmajā lasījumā.

II. IEROSINĀTĀS REGULAS MĒRĶIS

Jau Baltajā grāmatā par pārtikas nekaitīgumu, kas pieņemta 2000. gada 12. janvārī ⁽⁴⁾, Komisija puda ieceri izskatīt to, kā piemērojami tiesību akti par jauniem pārtikas produktiem, un izdarīt vajadzīgos pielāgojumus spēkā esošajā Regulā (EK) Nr. 258/97, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām.

Priekšlikuma mērķis ir atjaunināt un precizēt normatīvo regulējumu jaunu pārtikas produktu atļaušanai un laišanai tirgū, reizē nodrošinot pārtikas nekaitīgumu, cilvēka veselības un patērētāja interešu aizsardzību, kā arī iekšējā tirgus efektīvu darbību. Ar to atceļ spēkā esošo Regulu (EK) Nr. 258/97 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1852/2001.

Priekšlikumā 1997. gada 15. maijs ir saglabāts kā robeždatums, lai noteiktu, vai pārtikas produkti ir jauni, un precizēts, ka jaunu pārtikas produktu definīcijās ir iekļauti pārtikas produkti, kam piemēro jaunas tehnoloģijas, vai pārtikas produkti, kas iegūti no augiem vai dzīvniekiem, kuri audzēti, izmantojot netradicionālas audzēšanas metodes.

Komisija ierosināja, ka jaunus pārtikas produktus laistu tirgū saskaņā ar centralizētu Kopienas līmeņa procedūru atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1331/2008, ar ko nosaka vienotu atļauju piešķiršanas procedūru, ar kuru aizstātu pašreizējo sistēmu riska novērtējumam, ko veic valsts iestādes. Riska novērtējumu veiktu Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EPNI). Pamatojoties uz EPNI sniegto atzinumu, Komisija lemtu par jauno pārtikas produktu iekļaušanu Kopienas jauno pārtikas produktu sarakstā. Komisijai palīdzētu Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja. Galīgo lēmumu atjaunināt jauno pārtikas produktu sarakstu pieņemtu Komisija, izmantojot komiteju procedūru ar kontroli.

Ar Kopienai adresētiem lēmumiem par atļaujām aizstātu atļauju izsniegšanas sistēmu, kurā atļaujas bija piesaistītas pieteikuma iesniedzējam, kā arī atceltu vienkāršoto procedūru. Pamatotos gadījumos varētu nodrošināt datu aizsardzību attiecībā uz jaunākiem zinātniskiem pētījumiem un patentētu zinātnisku informāciju, lai atbalstītu novatorismu lauksaimniecības pārtikas nozarē.

Ar priekšlikumu kā jaunu pārtikas produkta kategorija tika ieviesta definīcija “tradicionāli pārtikas produkti no trešās valsts”, par kuru būtu jānosūta paziņojums, ja EPNI vai dalībvalstis nav iesniegušas nevienu zinātniski pamatotu iebildumu.

Jau apstiprinātos jaunus pārtikas produktus turpinātu tirgot un tie arī turpmāk būtu iekļauti Kopienas jauno pārtikas produktu sarakstā.

⁽¹⁾ 5431/08.

⁽²⁾ 7990/09.

⁽³⁾ OV C 224, 30.8.2008., 81. lpp.

⁽⁴⁾ 5761/00, COM (1999) 719 galīgā redakcija.

III. PADOMES NOSTĀJAS ANALĪZE

1. *Ievadpiezīmes*

Padomes nostāja atspoguļo Padomē izskatītā Komisijas priekšlikuma rezultātu. Padome tekstā izdara vairākus grozījumus, daži no tiem ir saistīti ar Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumiem.

Komisija ir pieņēmusi visas izmaiņas, ko Padome ir izdarījusi tās priekšlikumā, izņemot par klonētu dzīvnieku pēcnācēju definīcijas ieviešanu 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā un pēcnācēja iekļaušanu 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) daļā.

2. *Eiropas Parlamenta grozījumi*

Eiropas Parlaments 2009. gada 25. marta plenārsēdes balsojumā pieņēma 76 grozījumus priekšlikumā⁽¹⁾. Padome savā kopējā nostājā iestrādāja 30 grozījumus, no kuriem 20 atbilst pilnībā (7., 15., 16., 20., 35., 41., 42., 44., 45., 53., 63., 65., 67., 68., 69., 76., 77., 88., 89., 93. grozījums), 5 daļēji (1., 30., 40., 91., 92. grozījums) un 5 pēc būtības (3., 6., 11., 25., 64. grozījums).

2.1. *Galvenie Padomes ieviestie grozījumi priekšlikumā, attiecībā uz EP grozījumiem*⁽²⁾

a) Regulas mērķi (1. pants un 1. un 2. apsvērumi) – Padome pievienoja vides aizsardzību un dzīvnieku labturību. Tas daļēji attiecas uz 1. un 30. grozījumu un atspoguļo 3. grozījuma būtību.

b) Darbības joma (2. panta 2. punkta a) apakšpunkta v) daļa un 13. un 14. apsvērumi) – Padome precizēja, ka, kamēr nav izdarīti attiecīgi grozījumi Regulā (EK) Nr. 1925/2006, Direktīvā 2002/46/EK un Direktīvā 89/398/EEK, uz tiem vitamīniem un minerālvielām, ko iegūst no jaunām izejvielām vai ražošanas procesā un ko neņēma vērā brīdī, kad tos apstiprināja, un ja šo jauno izejvielu vai ražošanas procesa dēļ rodas ievērojamas izmaiņas pārtikas produktu sastāvā vai struktūrā, kas ietekmē to uzturvērtību, vielmaiņu vai nevēlamu vielu līmeni, būtu jāattiecinā Regula par jauniem pārtikas produktiem. Tas atbilst 91. grozījuma pirmajai daļai.

c) Jaunu pārtikas produktu definīcija (3. pants un 6., 8., 10., 11. apsvērumi) – pamatkritērijs tam, vai pārtikas produkts ir jauns, joprojām ir – vai pārtikas produkts lielā apjomā ir izmantots cilvēku uzturā Savienībā pirms 1997. gada 15. maija. Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību, Padome vienojās, ka līdz Regulas piemērošanai ir jāizstrādā papildu kritēriji, lai izvērtētu “izmantotānu lielā apjomā cilvēku uzturā Savienībā pirms 1997. gada 15. maija”. Šo kritēriju pieņemšana ir deleģēta Komisijai saskaņā ar LESD 290. pantu. Papildus tam piemērošanas datumu atlika uz 24 mēnešiem pēc Regulas spēkā stāšanās dienas.

Lai nodrošinātu lielāku skaidrību, definīcijā ir izdarīti šādi grozījumi:

— ir nodalīti dzīvnieku izcelsmes pārtikas produkti un augu izcelsmes pārtikas produkti. Uz augu izcelsmes pārtikas produktiem šī regula attiecas vienīgi, ja augam piemērotā netrādicionālas audzēšanas metode izraisa ievērojamas izmaiņas pārtikas produktu sastāvā vai struktūrā,

— ir pievienota jēdzienu “pēcnācēji” un “inženierijas ceļā iegūti nanomateriāli” definīcija (skatīt arī turpmāk izklāstīto d) un e) apakšpunktu),

— minētajā definīcijā ietilpst sastāvdaļas, ko uztura bagātinātājos izmantoja pirms 1997. gada 15. maija un kas tādējādi jāapstiprina tikai, ja tās paredzēts izmantot pārtikas produktos, kas nav uztura bagātinātāji,

— jēdziena “tradicionāls pārtikas produkts no trešās valsts” definīcija aptver pārtikas produktus, kas iegūti vienīgi no “primārās ražošanas” un kam jebkurā trešā valstī ir pierādīta droša pārtikas lietošanas vēsture, proti, liela šīs valsts iedzīvotāju daļa vismaz 25 gadus ir lietojusi šo produktu kā daļu no parasta uztura,

⁽¹⁾ 7990/09 (P6_TA(2009)0171)

⁽²⁾ Apsvērums un pantu numurējums attiecas uz pirmajā lasījumā pieņemtās Padomes nostājas tekstu.

— atzīmēts, ka zāļu saskaņošanas līmenis dod iespēju, ka dalībvalsts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem var ierobežot attiecīgā produkta laišanu tirgū, ja tā atbilstīgi Direktīvai 2001/83/EK nosaka, ka viela ir zāles, pat ja tas pats produkts ir atļauts kā jauns pārtikas produkts saskaņā ar šo regulu.

Padome arī vienojās, ka Komisija, izmantojot regulatīvo komiteju procedūru, var pieņemt vēl papildu kritērijus, lai precizētu definīcijas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) līdz iv) daļā, kā arī c), d) un e) apakšpunktā, lai nodrošinātu to saskaņotu īstenošanu dalībvalstīs.

Šie grozījumi attiecas uz **15.**, **16.**, **35.**, **63.** grozījumu un lielāko **92.** grozījuma daļu.

d) Pārtikas produkti, kas iegūti no dzīvniekiem, kuri audzēti, izmantojot netradicionālas audzēšanas metodes, un no šādu dzīvnieku pēcnācējiem (3. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) daļa un 6. un 7. apsvērums) – Padome vienojās, ka pārtikas produkti, kas iegūti no dzīvniekiem, kuri audzēti, izmantojot netradicionālas audzēšanas metodes (piemēram, klonēšanu), un no šādu dzīvnieku pēcnācējiem, ir ietverti regulas darbības jomā. Tajā pašā laikā Padome uzskata, ka ar šo regulu nav iespējams pienācīgi reglamentēt visus klonēšanas aspektus un ka Komisijai šis temats būtu jāizpēta sīkāk. Tāpēc Komisijai ne vēlāk kā vienu gadu pēc šīs regulas stāšanās spēkā ir jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par visiem tādas pārtikas aspektiem, kas ražota no klonētiem dzīvniekiem un to pēcnācējiem, attiecīgā gadījumā iesniedzot arī tiesību aktu priekšlikumu (20. panta 2. punkts). Tas ir saskaņā ar **93.** grozījumu. Padome puda viedokli, ka pārtika, kas ražota no klonētiem dzīvniekiem, ir jāturpina ietvert ierosinātās regulas darbības jomā, kamēr Komisija nav ierosinājusi konkrētus tiesību aktus un kamēr tie nav pieņemti. Ar šādu risinājumu novērš juridisku vakuumu, kas rastos, ja regulu neattiecinātu uz šādu pārtiku, kā to ierosinājis Eiropas Parlaments, jo nav tiesību aktu, ar ko reglamentē pārtikas ražošanu no klonētiem dzīvniekiem.

e) Nanomateriāli - Padome atzina, ka ir sistemātiski jāizvērtē tādu pārtikas produktu drošība un apstiprināšana, kas satur inženierijas ceļā iegūtus nanomateriālus, neatkarīgi no jebkādam izmaiņām, ko nanomateriāli varētu radīt šādu pārtikas produktu īpašībās. Tādēļ Padome norādīja, ka šādi pārtikas produkti ir uzskatāmi par jauniem (3. panta 2. punkta a) apakšpunkta iv) daļa) un pievienoja definīciju jēdzienam “inženierijas ceļā iegūts nanomateriāls” (3. panta 2. punkta c) apakšpunkts). Tādējādi Padome novērsa nesaskaņību, kas varētu rasties, ja nanotehnoloģiju uzmantošana nebūtu būtiski izmainījusi pārtikas produkta sastāvu vai struktūru, kā definēts 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta iii) daļā, taču pārtikas produkts joprojām saturētu inženierijas ceļā iegūtus nanomateriālus. 9. apsvērumā uzsvērtā vajadzība pēc starptautiski apstiprinātas nanomateriālu definīcijas. Ja starptautiskā līmenī ir panākta vienošanās par citu definīciju, tādas definīcijas pielāgošanu šajā regulā veiktu, izmantojot parastu likumdošanas procedūru. Komisija puda atrunu, jo uzskatīja, ka šāda pielāgošana būtu jādeleģē Komisijai saskaņā ar LESD 290. pantu. Padome tādējādi daļēji pieņēma **92.** grozījumu.

Padome saglabāja **6.** un **11.** grozījumā pausto vajadzību pēc pienācīgām riska novērtēšanas metodēm inženierijas ceļā iegūtiem nanomateriāliem, kā atspoguļots 20. apsvērumā.

f) Pārtikas produkta statusa noteikšana (4. pants un 16. apsvērums) – Padome vienojās, ka Savienības tirgū laižama pārtikas produkta statusa noteikšana attiecībā uz jauna pārtikas produkta definīciju būtu pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju atbildība, kuriem šaubu gadījumā jākonsultējas ar savas valsts iestādēm.

g) Jaunu pārtikas produktu apstiprināšana (9. pants un 18. apsvērums) – Padome vienojās, ka jaunu pārtikas produktu apstiprināšana būtu jāveic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1331/2008, ja vien šajā regulā nav paredzēta īpaša atkāpe. Padome precizēja, ka, apstiprinot jaunus pārtikas produktus, būtu jāņem vērā ētikas, vides, dzīvnieku labturības faktori un piesardzības princips. Šie faktori būtu jāapsver, izskatot katru gadījumu atsevišķi un ņemot vērā pieteikuma saturu. Tas aptver **20.** grozījumu.

- h) Tradicionālu pārtikas produktu no trešām valstīm apstiprināšana (11. pants un 22. apsvērumš) – Padome nepieņēma Komisijas ierosināto “paziņošanas procedūru”. Lai nodrošinātu pārtikas nekaitīgumu, jebkuram apstiprinājumam būtu jābūt balstītam uz EPNI atzinumu un atļauja būtu jāpiesūķir Komisijai, izmantojot regulatīvo komiteju procedūru. EPNI izvērtējums būtu galvenokārt jābalsta uz pierādījumiem par drošu izmantojumu un informāciju par tradicionālu pārtikas produktu sastāvu. Lai paātrinātu procedūru, būtu jāpiemēro īsi termiņi – 6 mēneši EPNI atzinumam un 3 mēneši pasākumu projektam, ko Komisija iesniedz Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komitejai. Tiktu izveidots atsevišķs saraksts ar atļautiem tradicionāliem pārtikas produktiem no trešām valstīm (7. panta 2. punkts). Jaunā Padome pieeja tomēr aptver **65.** un **68.** grozījumu.
- i) Tehniskas norādes (12. pants) – Komisijai pirms Regulas piemērošanas dienas (t. i., 2 gadus pēc tās stāšanās spēkā) jādara pieejamas tehniskas norādes un instrumenti ieinteresētajām pusēm, jo īpaši pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem un maziem un vidējiem uzņēmumiem. Ir pats par sevi saprotams, ka Komisijas Ieteikums 97/618/EK būs piemērojams līdz Regulas (EK) Nr. 258/1997 atcelšanai. Tas ir saskaņā ar **69.** grozījumu.
- j) Dabaszinātņu ētikas un jaunu tehnoloģiju Eiropas grupa (15. pants un 28. apsvērumš) – tika pievienots papildu noteikums par iespēju Komisijai vai nu pēc pašas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts lūguma konsultēties ar Dabaszinātņu ētikas un jaunu tehnoloģiju Eiropas grupu par ētikas jautājumiem saistībā ar jauniem pārtikas produktiem. Tas atbilst **76.** grozījumam. Ja ar minēto grupu konsultēsies, tās atzinumu ņems vērā riska pārvaldības posmā.
- k) Datu aizsardzība (16. pants un 25. apsvērumš) – lai veicinātu novatorismu ražošanā, Padome pieņēma vajadzību aizsargāt jaunus zinātniskus pierādījumus un/vai patentētus zinātniskus datus 5 gadu laikposmā. Šādus aizsargātus datus nevar izmantot citam pieteikumam, nesāņemot iepriekšējā pieteikuma iesniedzēja piekrišanu, un atļauja ir pieejama vienīgi iepriekšējam pieteikuma iesniedzējam 5 gadu garumā, ja vien nākamais pieteikuma iesniedzējs nesāņem atļauju bez atsauces uz attiecīgiem patentētiem datiem. Tas pilnībā aptver **77.** grozījumu. Lai arī **25.** grozījums kā tāds netika pieņemts, tā būtība ir ietverta 16. pantā.
- l) Publiskojamā informācija (17. pants) – pieteikumu kopsavilkums, rezultāti, kas gūti jebkādas konsultācijās, lai noteiktu pārtikas produkta statusu, un saraksti ar atļautiem jauniem pārtikas produktiem ir jādara publiski pieejami; attiecībā uz sarakstiem ar jauniem atļautiem pārtikas produktiem – atsevišķā tam paredzētā tīmekļa vietnē. Tas atbilst **41., 53.** un **67.** grozījumam, **40.** grozījuma daļai un pēc būtības aptver **64.** grozījumu.
- m) Pārejas posma pasākumi (23. pants un 29. apsvērumš) – vēl neapstiprinātu pieteikumu, kas iesniegts saskaņā ar 4. pantu Regulā (EK) Nr. 258/97 izskata saskaņā ar minēto regulu tikai tad, ja sākotnējais novērtējuma ziņojums ir bijis paredzēts saskaņā ar 6. panta 3. punktu un nav bijis prasīts ne papildu novērtējums, ne arī ir bijuši iebildumi no dalībvalstīm. Tas ir saskaņā ar **88.** un **89.** grozījumu.

Papildus minētajiem grozījumiem kopējā nostājā iekļauti tehniski/redakcionāli grozījumi Nr. **7, 42, 44, 45,** kuru mērķis ir uzlabot teksta skaidrību.

Ņemot vērā to, ka 2009. gada 1. decembrī ir stājies spēkā Līgums par Eiropas Savienības darbību, Padomei bija jāpielāgo Līgumam par Eiropas Savienības darbību tie noteikumi Komisijas priekšlikumā, kuri saistīti ar regulatīvo kontroles procedūru. Padome vienojās, ka ar turpmāk minētajiem noteikumiem Komisijai būtu jānodod īstenošanas pilnvaras (LESD 291. panta 2. punkts):

- panta 4. punkts: turpmāku kritēriju pieņemšana, lai precizētu definīcijas 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) līdz iv) daļā, kā arī c), d) un e) apakšpunktā, ko varētu pieņemt,
- 11. panta 5. punkts: tradicionālu pārtikas produktu no trešām valstīm saraksta atjaunināšana,
- 16. panta 5. punkts: Savienības saraksta atjaunināšana datu aizsardzības gadījumā pirms 5 gadu datu aizsardzības termiņa beigām,

- 27. panta 2. punkts: pārejas pasākumi 27. panta 1. punkta piemērošanai, ko varētu pieņemt,
- 9. pants: Savienības jauno pārtikas produktu saraksta atjaunināšana. Šajā nolūkā būtu jāgroza Regula (EK) Nr. 1331/2008 (skatīt Padomes nostājas 28. pantu).

Kā jau minēts c) punktā, Padome vienojās, ka no šīs regulas piemērošanas dienas (proti, kad pagājuši 24 mēneši kopš stāšanās spēkā) Komisijai saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē to kritēriju pieņemšana, ar kuriem nosaka, vai pārtikas produkts lielā apjomā ir izmantots cilvēku uzturā Kopienā pirms 1997. gada 15. maija.

2.2. Eiropas Parlamenta grozījumi, kas nav pieņemti

Padome nepieņēma 46 no iesniegtajiem grozījumiem šādu iemeslu dēļ:

- i) **2.** grozījums: divi galvenie mērķi, kas noteikti Savienības tiesību aktos pārtikas jomā, ir cilvēku veselības un patērētāju interešu augsts aizsardzības līmenis un iekšējā tirgus sekmīga darbība (Regulas (EK) Nr. 178/2002 1. pants). Abi šie aspekti ir ietverti 1. un 2. apsvērumā.
- ii) **9.** grozījums: kā izskaidrots iepriekš c) punktā, pamatkritērijs tam, vai pārtikas produkts ir jauns, joprojām ir – vai pārtikas produkts lielā apjomā ir izmantots cilvēku uzturā Savienībā pirms 1997. gada 15. maija. Modificēta primārā molekulārā struktūra, mikroorganismi, sēnes, aļģes, jauni mikroorganismu veidi un vielu koncentrāti joprojām ietilpst šajā definīcijā un nav iekļaujami atsevišķā sarakstā
- iii) **22.** grozījums: Gatavojot atzinumus, EPNI sadarbojas ar dalībvalstīm un var izmantot tīklu, kas paredzēts 36. pantā Regulā (EK) Nr. 178/2002 un Komisijas Regulā (EK) Nr. 2230/2004.
- iv) Izmēģinājumi ar dzīvniekiem (**21.** un **87.** grozījums) – izmēģinājumi ar dzīvniekiem, jo īpaši izvairīšanās no izmēģinājumiem ar mugurkaulniekiem un informēšana par izmēģinājumu rezultātiem neietilpst šīs regulas darbības jomā. Saskaņā ar 9. panta 2. punktu Regulā (EK) Nr. 1331/2008 (vienota atļauju piešķiršanas procedūra) EPNI ir iesniedz priekšlikumu attiecībā uz datiem, kas vajadzīgi jaunu pārtikas produktu riska novērtēšanai, un tajos būtu jāņem vērā vajadzība izvairīties no liekiem izmēģinājumiem ar dzīvniekiem.
- v) Aizliegums ražot, laist tirgū un importēt pārtiku, kas iegūta no klonētiem dzīvniekiem un to pēcnācējiem (**5.**, **10.**, **12.**, **14.**, **91.** (**2. punkta ba) apakšpunkts) grozījums, 92. (2. punkta a) apakšpunkta ii) daļa un 2. punkta ca) apakšpunkts) grozījums, 51. grozījums (otrā daļa)** – Padome nevar piekrist, ka no regulas darbības jomas nekavējoties izslēdz pārtiku, kas iegūta no klonētiem dzīvniekiem un to pēcnācējiem (skatīt iepriekš d) punktu). Būtu jāatzīmē arī tas, ka Komisijai ir tiesības ierosināt ES tiesību aktus, bet neviens tiesību akts nevar tai uzlikt pienākumu izstrādāt tiesību akta priekšlikumu.
- vi) Nanomateriāli
 - a) **13.** grozījums: neietilpst Regulas par jauniem pārtikas produktiem darbības jomā; piemēro Regulu (EK) Nr. 1935/2004 par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem.
 - b) **90.** grozījums: sistemātiska īpaša tādu sastāvdaļu marķēšana, kuras ir nanomateriālu formā, ir pārmērīga; ir prasība apsvērt īpašās marķēšanas prasības, izskatot katru gadījumu atsevišķi saskaņā ar 9. panta 2. punktu.
 - c) **50.** grozījums: ja pastāv šaubas par tādu pārtikas produktu nekaitīgumu, kas satur nanomateriālus, būtu jāpiemēro piesardzības princips. Turklāt regulas piemērošanas datums ir pagarināts līdz 24 mēnešiem, tādējādi dodot papildu laiku izstrādāt riska novērtējuma metodes inženierijas ceļā iegūtiem nanomateriāliem.
- vii) Pārtikas produkta statusa noteikšana (**18.** grozījums un daļa **40.** grozījuma): grozījumi neatbilst pieejai, par ko vienojusies Padome (skatīt iepriekš d) punktu).

- viii) Papildu kritēriji EPNI veiktajam riska novērtējumam
- d) **70.** grozījums: atsauce uz 6. pantu (Kopējās nostājas 8. pantu) nav piemērota, jo tā attiecas uz nosacījumiem, kas jāapsver riska pārvaldības posmā, nevis uz EPNI veikto riska novērtējumu.
 - e) **71.** grozījums: traucē EPNI iekšējām procedūrām; novērtējot pārtikas nekaitīgumu, EPNI var apsvērt arī citus aspektus, ne tikai kaitīgu vai toksisku ietekmi uz cilvēka veselību.
 - f) **74.** grozījums: nepieder pie riska novērtējuma posma. Dabaszinātņu ētikas un jaunu tehnoloģiju Eiropas grupas (EGE) atzinumu varētu prasīt pēc dalībvalsts lūguma un to tad apsvērtu riska novērtējuma posmā.
- ix) Papildu nosacījumi jaunu pārtikas produktu apstiprināšanai (riska pārvaldība)
- g) **23.** grozījums: riska pārvaldības posmā var apsvērt ētikas aspektus; Eiropas Vides aģentūras (EEA) novērtējums nav piemērojams.
 - h) **43.** grozījums: nav vajadzīgs, šajā grozījumā ietvertos aspektus EPNI ņem vērā riska novērtējuma posmā.
 - i) **47.** grozījums: nav piemērojams. nav ne vajadzīgs, ne iespējams lūgt EEA atzinumu attiecībā uz katru pieteikumu par jauna pārtikas produkta apstiprināšanu.
 - j) **48.** grozījums: nevar lūgt EGE atzinumu attiecībā uz katru pieteikumu par jauna pārtikas produkta apstiprināšanu. Ja tas ir prasīts, kā paredzēts 15. pantā, to ņems vērā riska pārvaldības posmā.
 - k) **49.** grozījums: šajā grozījumā ietvertos aspektus EPNI ņem vērā riska novērtējuma posmā, un uz tiem varētu attiekties lietošanas nosacījumi un papildu īpašas marķēšanas prasības saskaņā ar 9. panta 2. punktu.
- x) Piesardzības princips (1. grozījums (**otrā daļa**), **19. un 52.** grozījums) – piesardzības princips, kas paredzēts Regulas (EK) Nr. 178/2002 7. pantā, ir vienmēr piemērojams. Atsauce uz šo principu ir minēta 18. apsvērumā. Tādēļ nav vajadzības to atkārtot citos apsvērumos un noteikt par papildu nosacījumu apstiprināšanai.
- xi) Papildu specifikācijas jaunu pārtikas produktu iekļaušanai Savienības sarakstā:
- l) **54.** grozījums: visi izvirzītie jautājumi jau ir izklāstīti regulā, izņemot f) punktu, kas nav skaidrs, jo uzraudzības prasības un inspekcijas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 882/2004 par oficiālām kontrolēm ir divi dažādi jautājumi.
 - m) **57.** grozījums: saskaņā ar 9. panta 2. punktu nevēlamu vielu klātbūtnei jaunos pārtikas produktos jau kontrolē ar pārtikas produktu specifikācijām, un ierobežojumi attiecībā uz jaunos pārtikas produktos esošu vielu iedarbību būs paredzēti ar "lietošanas nosacījumiem" un tos var ieviest saskaņā ar EPNI atzinumu.
- xii) Pēcpārdošanas uzraudzība (**55. un 75.** grozījums) – sistemātiska pēcpārdošanas uzraudzība un visu tirgū laistu jaunu pārtikas produktu apstiprinājumu pārskatīšana pēc pieciem gadiem ir nesamērīga. Tas pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem un dalībvalstu iestādēm uzliktu administratīvu slogu. 14. pantā paredzēta iespēja uzlikt pēcpārdošanas uzraudzību atsevišķos gadījumos. Ražotājiem ir pienākums informēt Komisiju par jaunu zinātnisku un tehnisku informāciju, kas varētu ietekmēt tāda jauna pārtikas produkta lietošanas nekaitīguma novērtējumu, kurš jau laists Savienības tirgū.
- xiii) Jaunu pārtikas produktu marķēšana (**60. un 62.** grozījums) – sistemātiska visu jaunu pārtikas produktu marķēšana (62. grozījums) ir nesamērīga un radītu administratīvu slogu. Ir iespējamas īpašas marķēšanas prasības saskaņā ar 9. panta 2. punktu. Tādu produktu marķēšana, kuri iegūti no dzīvniekiem, kas baroti ar ģenētisku modificētu barību (60. grozījums), neietilpst šīs regulas darbības jomā (Regula (EK) Nr. 1829/2003 pavisam noteikti nav ietverta).

- xiv) Tradicionāli pārtikas produkti no trešām valstīm (**28.**, **64.** un **66.** grozījums): Padome vienojās par savādāku procedūru šādu pārtikas produktu apstiprināšanai, nekā Komisijas ierosinātā procedūra (skatīt iepriekš h) punktu).
- xv) Konsultēšanās ar EGE (**29.** grozījums): Padomes formulējums 28. apsvērumam labāk atbilst 15. panta saturam attiecībā uz konsultēšanos ar EGE (skatīt iepriekš j) punktu).
- xvi) Termiņu saskaņošana attiecībā uz veselīguma norādes apstiprināšanu un jauniem pārtikas produktiem datu aizsardzības gadījumā (**27.**, **80.** grozījums) – šāda saskaņošana varētu būt vēlama, taču būtu grūti realizējama praksē, jo izvērtējumus veic saskaņā ar dažādiem grafikiem un abus lēmumus pieņem atsevišķi.
- xvii) **61.** grozījums: par atjauninājumiem Savienības sarakstā datu aizsardzības gadījumā jāņem saskaņā ar regulatīvo procedūru, jo tās ir individuālas atļaujas un nevis vispārīgi pasākumi.
- xviii) **56.** un **91.** grozījums (**2a**) **apakšpunkts**): uz tādu pārtikas piedevu, pārtikas fermentu un aromatizētāju apstiprināšanu, kuriem piemēro jaunu ražošanas procesu, kā rezultātā rodas būtiskas izmaiņas, jau attiecas nozares tiesību akti par pārtikas piedevām (12. pants un 11. apsvēruma Regulā (EK) Nr. 1333/2008), pārtikas fermentiem (14. pants un 12. apsvēruma Regulā (EK) Nr. 1332/2008) un aromatizētājiem (19. pants Regulā (EK) Nr. 1334/2008). Šādiem apstiprinājumiem piemēro vienotu atļauju piešķiršanas procedūru.
- xix) **78.** grozījums: Padome neapsvēra jautājumu par pētniecības projektiem, ko finansē no ES un/vai publiskiem avotiem.
- xx) **81.** grozījums: Ir piemērojama Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem (tostarp Regulu par jauniem pārtikas produktiem), un tā nav jāatkārto.
- xxi) **82.** grozījums: Padome vienojās atlikt regulas piemērošanas dienu līdz 24 mēnešiem pēc tās publicēšanas. Tādu pašu termiņu noteica dalībvalstīm, lai paziņotu noteikumus par sankcijām.
- xxii) **83.** grozījums: Nav vajadzīgs; dublējas ar noteikumiem, kas piemērojami saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 53. un 54. pantu.

Padome nepieņēma **8.** un **85.** grozījumu, jo tie ir neskaidri, un **4.**, **17.**, **51.** (**pirmo daļu**) grozījumu, kuru saturs ir pašsaprotams un kas nedod nekādu papildu vērtību.

IV. SECINĀJUMS

Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo viedokļu un interešu līdzsvaru, kas ievēros regulas mērķus. Padome cer uz konstruktīvam pārrunām ar Eiropas Parlamentu, lai drīz pieņemtu šo regulu, tā nodrošinot cilvēku veselības un patērētāju aizsardzības augstu līmeni.

Abonementa cenas 2010. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 100 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, papīra formātā + CD-ROM, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 770 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, CD-ROM, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
<i>ES Oficiālā Vēstneša</i> pielikums (S sērija) – <i>Publiskā iepirkuma līgumu konkursi</i> , CD-ROM, divi izdevumi nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 300 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , C sērija – <i>Konkursi</i>	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu CD-ROM formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

CD-ROM formāts 2010. gada laikā tiks aizstāts ar DVD formātu.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

